

**"TRAŽITE GOSPODA I
BIĆETE ŽIVI!"**

April, maj, jun 2013.

Sadržaj:

1. Duhovna preljuba (Osija).....	5
2. Ljubav i sud: Božja nedoumica (Osija)	13
3. Sveti i pravedni Bog (Joilo)	21
4. Gospod Bog svih naroda (Amos)	29
5. Tražite Gospoda i bićete živi (Amos).....	37
6. Spreman da oprostí (Jona)	45
7. Božji posebni narod (Mihej)	53
8. Uzdanje u Božju dobrotu (Avakum)	61
9. Dan Gospodnji (Sofonija).....	69
10. Šta je najvažnije? (Agej).....	77
11. Viđenja nade (Zaharija)	85
12. Najveći dar Neba (Zaharija).....	93
13. Da ne zaboravimo (Malahija)	101

“TRAŽITE GOSPODA I BIĆETE ŽIVI!”

Velike pouke “Malih proroka”

Autor: Zdravko Stefanović

Broj 2/2013.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

Odgovara:

Igor Bosnić, Beograd, Radoslava Grujića 4

Prevod: Milan Šušljic

Lektura: Tatjana Samardžija Grek

Izdaje:

TIP »PREPOROD«, Beograd

Za izdavača:

Dragan Pejovski,

11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tabele zalaska Sunca priprema mr Radomir Grujić

Štampa: Euro Dream, Nova Pazova, 2013.

Tiraž: 1200

UVOD

NEPRIRODNO DELO

Ljudski um, rekao je neko, nikada nije zadovoljan. To je zato što se suočava sa surovim paradoksom: taj um koji može da razmišlja o večnosti sačinjen je od materije koja nije večna – i, što je još gore, um zna da nije večan. Sva živa stvorenja, i ljudi i životinje, umiru. Međutim, razlika je u tome što ostala živa stvorenja to ne znaju. Mi ljudi to znamo – i to znanje izaziva u nama mnogo zabrinutosti i patnji.

Kako smo se našli u takvom tesnacu? Odgovor je, naravno, jedna reč: greh! Greh vodi u smrt. Ljudi greše – prema tome, ljudi umiru. Ništa nije jednostavnije od toga!

„Zato, kao što kroz jednoga čovjeka dođe na svijet grijeh, i kroz grijeh smrt, i tako smrt uđe u sve ljude, jer svi sagriješiš.“ (Rimljanima 5,12)

Da, ljudi umiru. U tome i jeste problem: čovek nije bio stvoren da umre! Ljudi su u početku bili stvoreni da žive večno. Od samog početka, Božja zamisao je bila da živimo večno. Prema tome, smrt je uljez, nezvani gost – najneprirodnija od svih pojava. Mi smo se toliko privikli na smrt da je smatramo nečim prirodnim; mi je prihvatamo kao „deo života“.

Smrt kao deo života? Ako vam ovo zvuči besmisleno i paradoksalno, onda je to samo zato što je zaista tako. Smrt je negacija života, a ne neki njegov oblik.

U ovom kontekstu, mi pristupamo i poukama za ovo tromesečje. Možda se ova osnovna misao najbolje može izraziti poznatim navodom u kome Elen Vajt piše da je velika tema Biblije „Božje delo da obori u prah ljudsku slavu i da učini za čoveka ono što on sam u svojoj snazi nikada ne bi mogao da učini“ (Elen Vajt, *The Faith I live by*, str. 109).

A šta je to što Gospod čini za nas i što mi nemamo snage da učinimo sami za sebe? Naravno, On nas spasava od najneprirodnije od svih pojava, smrti, večne smrti koja bi nam pala u deo da nije bilo Božje blagodati koja se otkrila

u planu spasenja. Drugim rečima, to je poziv upućen nama, i kao pojedincima i kao Crkvi: „Tražite Gospoda i bićete živi!“

To je upravo tema koju ćemo proučavati, tema o Bogu koji čini za nas ono što mi sami nikada ne bismo svojom snagom uspjeli da učinimo, naime, da nam pokloni dar života, večnog života u Isusu Hristu. Međutim, mi ćemo je istraživati tamo gde je ne tražimo tako često, u knjigama takozvanih „Malih proroka“, u dvanaest kratkih proročkih knjiga Staroga zaveta. Ovi proroci su doblili ime „Mali proroci“, ne zato što bi bili manje važni od takozvanih „Velikih proroka“, već jedino zato što su njihove knjige mnogo kraće od knjiga ostalih starozavetnih pisaca.

I zaista, bilo preko venčanja Osije s nevernom ženom, ili Joninog pokušaja da izbegne da izvrši Božji proročki zadatak ili da bar pokuša da to učini, ili preko Zaharijinog zadivljujućeg viđenja o Isusu, sinu Josedeckovu i anđelu – ili preko svih ostalih – „Mali proroci“ zajedno upućuju snažnu poruku, poruku koja se stalno ponavlja, poruku o Božjoj blagodati prema grešnicima koji je nisu zaslužili. Poruka je to da Bog želi da nas spase od naših greha, da nas spase od propasti koju nam greh, buntovništvo i neposlušnost donose. Mnogo puta u tim malim knjigama vidimo kako Gospod poziva svoj narod da se pokaje, da odbaci svoje grehe, da se vrati Njemu i da nađe život a ne smrt, spasenje a ne prokletstvo, nadu a ne očajanje.

Nema ništa „malo“ u toj temi! To je istina za sadašnje vreme – Božja poruka nama danas, isto onako kao što je bila vest onima koji su živeli u vreme ovih dvanaest proročkih pisaca. Iako su „Mali proroci“ davno nestali, njihova poruka nam i danas govori!

Pitanje glasi, hoćemo li je poslušati? Odgovor je potvrđan, jer se radi o pitanju života ili smrti.

O PISCU: Zdravko Stefanović predaje hebrejski jezik i Stari zavet na Univerzitetu Vala Vala u Sjedinjenim Američkim Državama. Oženjen je Božanom, profesorkom matematike. Imaju dva sina. Porodica čuva ugodne uspomene na svoje dvanaestogodišnje misionarsko delovanje u Istočnoj Aziji.

DUHOVNA PRELJUBA (OSIJA)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Osija 1,1-3; Jezekilj 4,1-6; Osija 2,12-18; 4,1-3; Jakov 5,1-7; Otkrivenje 14,6-12.

Tekst za pamćenje: „I posijaću je sebi na zemlji, i smilovaću se na Loruhamu („nevoljena“) i reći ću Loamiji („nisi moj narod“): ti si moj narod, a on će reći: Bože moj!“ (Osija 2,23)

Ključna misao: Čak i usred duhovne preljube i Božjeg suda, Božja ljubav prema Njegovom narodu nikada se ne koleba.

Prorok Osija je delovao pri kraju veoma uspešnog razdoblja u istoriji Izrailja, neposredno pre pada naroda u asirsko ropstvo 722. godine pre Hrista. U to vreme, Božji izabrani narod nije više služio samo Gospodu, već se klanjao i Valu, hananskom božanstvu.

Postavljena na početku „Malih proroka“, Knjiga proroka Osije se bavi središnjim pitanjem proročke objave u vreme otpada: da li Bog i dalje voli Izrailj, uprkos duhovnom otpadu naroda? Da li On i dalje ima neku nameru s njim uprkos njihovom grehu i sudu koji im se sprema?

Prorokova lična istorija i njegovo proroštvo nerazdruživo su povezani u ovoj knjizi. Isto onako kao što je prorok oprostio svojoj nevernoj ženi i bio spreman da je prihvati, tako je i Bog bio gotov da to isto učini svome narodu.

Šta bismo mogli da naučimo iz iskustva proroka Osije i Gospodnjeg načina postupanja prema zalutalom Izrailju?

NEOBIČNA ZAPOVEST

„Kada Gospod poče govoriti Osiji, reče Gospod Osiji: idi, oženi se kurvom, i rodi kopilad, jer se zemlja prokurva odstupivši od Gospoda. I otide, i uze Gomeru, kćer Devlaimsku, koja zatrudnje i rodi mu sina.“ (Osija 1,2.3)

Stolećima su proučavaoci Biblije raspravljali o prirodi ove zapovesti, postavljajući pitanja slična ovima: da li je Gomera bila prostitutka ili samo neverna žena? Da li je bila nemoralna i pre braka s Osijom ili je postala neverna tek posle venčanja?

Mi nemamo siguran odgovor na ova pitanja. Međutim, jedno je sigurno: kada je Gospod progovorio Osiji i preko njega, želeo je da skrene pažnju naroda s Osijine priče na priču o Božjoj ljubavi prema Izrailju. Pošto je Gomera bila Izrailjka, priča o njenom braku se stapa s pričom o Božjem zavetu s Izrailjem.

Postoje važne paralele između Osijine priče i Božjeg iskustva s Izrailjem. Na doslovnom nivou, Gomera je bila preljubnica protiv Osije; na duhovnom nivou, Izrailj je bio neveran Bogu. I upravo onako kako je Gomerino neverstvo ranjavalo srce njenog muža, tako je i idolopoklonstvo ranjavalo veliko srce Boga Izrailjeva. Osija je bio pozvan da pretrpi slomljeno srce i uništen brak. Svakako da je morao da pretrpi i javnu osudu i sramotu. Ipak, što je više osećao Gomerino neverstvo, to je bolje mogao da razume Božji bol i očajanje zbog Izrailja.

Bog je često tražio i od drugih proroka da učine i nešto više od pro-povedanja. Čitajte sledeće tekstove i objasnite kako su aktivnosti proroka simbolički predstavljale Božje postupanje prema svom narodu? Isaija 20,1-6; Jeremija 27,1-7; Jezekilj 4,1-6.

RAZMISLITE: Kakva vrsta svedočenja za Boga su ne samo vaše reči, već i vaša dela? Šta je to u vašem životu što otkriva ne samo da ste dobar čovek, već i Hristov sledbenik?

DUHOVNA PRELJUBA

Kada je Osijina žena Gomera izvršila preljubu, on je prošao kroz agoniju poniženja, sramote i izdajstva. Prijateljima i susedima koji su gledali njegovu patnju, Osija je uputio božansku poruku rečima i delima: Izrailj, Božja nevesta, bio je sličan Gomeri. Izabrani narod je izvršio duhovnu preljubu.

Prorok Jeremija upoređuje Božji neverni narod sa „bludnicom“ koja ima mnoštvo ljubavnika uprkos svemu što je Bog učinio za narod (Jeremija 3,1). Na sličan način, prorok Jezekilj naziva idolopoklonički Izrailj „ženom preljubnicom“ koja je napustila svoga vernog muža (Jezekilj 16,32). Iz tog razloga se na idolopoklonstvo u Bibliji gleda kao na duhovno preljubništvo.

Čitajte tekst u Osiji 2,8-13. Koja opomena je upućena u tom tekstu? Na koji način bismo se i mi, kao čekaoci Drugog Hristovog dolaska, mogli naći u opasnosti da učinimo to isto, bar u načelu?

Izraz „žito, vino i ulje“ upotrebljava se i u 5. knjizi Mojsijevoj (5. Mojsijeva 7,12-14) da se opišu proizvodi koje će narod uživati u obilju, u skladu sa Božjim obećanjem preko Mojsija. U vreme Osije, narod je bio tako nezahvalan Bogu, toliko izjednačen sa svetom oko sebe da je te darove, koje im je Bog dao, prinosio na žrtvu svojim lažnim bogovima, idolima. Kakvo upozorenje to treba da bude svima nama da darove koje dobijamo od Gospoda treba da upotrebljavamo u službi Njemu, a ne onako kako Bog nije zamislio (Matej 6,24).

„Kako Bog gleda na našu nezahvalnost i na potcenjivanje Njegovih blagoslova? Kada vidimo nekoga da odbacuje ili zloupotrebljava naše darove, naše srce i naše ruke se zatvaraju za njega. Međutim, oni koji su iz dana u dan primali Božje milostive darove, iz godine u godinu pogrešno upotrebljavaju Njegovo obilje, zanemaruju duše za koje je Hristos dao svoj život. Sredstva koja im je pozajmio da podupiru Njegovo delo i da grade Njegovo carstvo ulažu se u kuće i zemlje, troše se u ohole svrhe i na zadovoljavanje svojih prohteva, a Darodavac se zaboravlja.“ (Elen Vajt, *Review and Herald*, 7. decembar 1886)

RAZMISLITE: Kako je lako uzimati darove koje nam Bog daje i upotrebljavati ih u sebične svrhe, ili čak na idolopoklonički način! Na koji praktičan način možemo sačuvati sebe da ne upadnemo u taj greh?

OBEĆANJE O OBNOVLJENJU

Čitajte drugo poglavlje Knjige proroka Osije! Kako glasi Božja osnovna poruka svome narodu u tom poglavlju? Na koji način se jevanđelje otkriva u ovim tekstovima?

Osijina poruka objavljuje duboku istinu o Božjoj istrajnoj ljubavi prema narodu koji to ne zaslužuje. Drugo poglavlje Knjige proroka Osije sadrži poduži govor Gospodnji o otpadu Izrailja, kome se onda suprotstavlja Božja nepresušna ljubav prema svom narodu. Posle kazne, muž vodi svoju ženu u pustinju da bi se tamo ponovo venčao s njom.

Poglavlje se završava opisom budućeg vremena posle suda kada će Bog privući Izrailja da ga voli kao i pre (Osija 2,12-15). Divlje poljske zveri neće više pljačkati njegove vinograde i smokve, već će postati učesnici u novom zavetu (Osija 2,18). Osim toga, sva deca će dobiti nova imena, što ponovo prikazuje Božju spremnost da leči i oprašta prošle prestupe svoga naroda.

Bog nam nudi oprostjenje greha. Koliko je ovo oprostjenje stajalo Boga? Koliko je ova pouka stajala i samoga proroka Osiju? Osija 3,1.2.

Odrastajući u Izrailju, Osija je, kao muškarac, očekivao da će uživati prednosti toga patrijarhalnog društva. Međutim, ova prednost je uključivala i veliku odgovornost. Čovek u starom Izrailju je morao da uloži ogromne napore da bi oprostio preljubu svojoj nevernoj ženi i da bi je opet prihvatio i kao svoju priznao decu koju je ona možda stekla s nekim drugim. Stati uz svoju ženu i uz njenu decu i izdržati društveno odbacivanje i prezir svakako da je bilo jedno od najtežih iskustava u životu takvoga čoveka.

Međutim, Osija je ponovo „otkupio“ svoju ženu. I Bog je, u izvesnom smislu, učinio to isto sa ljudskim rodnom, ali je cena bila smrt Isusa Hrista na krstu. Prema tome, samo gledajući na krst možemo steći jasniju sliku o tome koliko je stajalo Boga da nas otkupi iz okova kojima nas je greh okovao.

OPTUŽBA PROTIV IZRAILJA

Tekst u Osiji 4,1-3 predstavlja Boga kao onoga koji iznosi optužbu protiv Izrailja. Izabrani narod je stajao kao krivac pred svojim Bogom zato što je narod propustio da živi u skladu sa zavetom. Istina, milost, i poznavanje Boga trebalo je da obeležavaju jedinstveni odnos Izrailja s Bogom. Prema tekstu u Osiji 2,18-20, to su i darovi koje Bog daje svome narodu prilikom obnavljanja zaveta.

Međutim, usled greha, život Izrailjaca je bio lišen tih darova blagodati. Zločini koje Osija nabrāja doveli su narod na ivicu anarhije. Verske vođe, sveštenici i proroci delili su odgovornost za raspadanje života i morala u Izrailju i morali su biti pozvani na odgovornost. Ukoliko se ne budu suprotstavili zločinima i ne budu osudili dela nepravde, navući će na sebe Božje prokletstvo.

U Starom zavetu, obožavanje idola je bilo smatrano jednim od najtežih greha jer je odbacivalo ulogu Gospoda u životu naroda i pojedinaca. Zbog suve klime, kiše su u Izrailju predstavljale pitanje života i smrti. Izrailjci su počeli verovati da njihovi blagoslovi, poput životodavne kiše, dolaze od Vala. Stoga su gradili svetilišta stranim bogovima i unosili nemoral u svoja bogoslužjenja.

U isto vreme, društvena nepravda se umnožavala u narodu. Bogati u Izrailju su iskorišćavali seljake da bi mogli da plate danak Asiriji. Mnogi su pribegavali prevarama (Osija 12,7.8). To je doprinelo da se do tada mirno i napredno razdoblje pretvori u vreme političkih i društvenih nemira. Zemlja je bila na ivici potpunog nereda.

„Bedni bogataši, koji govore da služe Bogu, postaju predmet sažaljenja. Dok govore da poznaju Boga, svojim delima ga se odriču. Kako je velika tama u kojoj se nalaze! Govore da veruju u istinu, ali njihova dela ne odgovaraju njihovim rečima. Ljubav prema bogatstvu čini čoveka sebičnim, oholim, samovoljnim. Bogatstvo je sila; često ljubav prema bogatstvu unižava i parališe sve što je plemenito i dobro u čoveku.“ (2T 682)

RAZMISLITE: Čitajte tekst u Jakovu 5,1-7. Kako se ove reči slažu s istinom za sadašnje vreme koja je izražena porukama trojice anđela iz Otkrivenja 14,6-12? Bez obzira na naš finansijski položaj, kako da sebe zaštitimo od opasnosti kojoj novac uvek izlaže Hristove sledbenike?

POZIV NA POKAJANJE

„A ovo je život vječni da poznaju tebe jedinoga istinoga Boga i koga si poslao Isusa Hrista.“ (Jovan 17,3)

Samo ime Osija na hebrejskom znači „Gospod spasava“ i srodno je imenima Jošua, Isaija i Isus. Prorok poziva Izrailjce da odbace greh i da nađu utočište u svom Gospodu Bogu, jer je On njihov Stvoritelj i Otkupitelj. Svrha Božjega suda je da podseti grešnike da njihov život i njihova snaga dolaze od Onoga kome treba da se vrate. Prema tome, čak i usred svih opomena i izricanja osude, Knjiga proroka Osije iznosi temu o ljudskom pokajanju i Božjem oproštenju.

Prorok poziva narod koji je u grehu „jer je bez znanja“ (Osija 4,6) da se potruži da potpuno upozna Boga i da živi u skladu sa Njegovim večnim načelima. Upravo je nedostatak znanja u narodu, nedostatak poznavanja Boga, naveo narod na pobunu i na kraju ga izložio sudu.

Suprotno tome, verom i poslušnošću oni će sami upoznati Boga. Ovo znanje može da bude blisko i duboko. Upravo zato se brak stalno predstavlja kao simbol odnosa koji Bog želi da uspostavi s nama.

Upravo zato se hrišćanski život prvenstveno sastoji od odnosa sa živim Bogom. Zato Bog poziva narod da Ga upozna i da sledi Njegovu volju u svom životu.

Problem greha je izazvao strašnu odvojenost između Boga i ljudskog roda. Međutim, Isusovom smrću na krstu, otvoren je put da svaki od nas može da se približi Bogu. Mi ga, zaista, možemo upoznati.

U čemu je razlika između našeg znanja o Bogu i našeg poznavanja Boga? Kako se ta razlika odražava na naš svakodnevni život? Ako bi te neko zapitao kako da upozna Boga, šta bi mu odgovorio? Šta nas sledeći tekstovi uče o važnosti „poznavanja Gospoda“?

2. Mojsijeva 33,12.13 _____

Jeremija 9,23.24 _____

Danilo 11,32 _____

1. Jovanova 2,4 _____

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Kako je vreme prolazilo, Osija je postajao sve svesniji činjenice da njegova lična sudbina odražava Božja osećanja, da je njegova tuga samo odraz Božje žalosti. Deleći tako patnju sa Bogom, razumevajući Božja osećanja, prorok je verovatno shvatio značenje braka koji je sam sklopio po Njegovom nalogu....“

Jedino je proživljavajući lično ono što je Bog kao „Muž“ Izrailja iskusio, ovaj prorok stekao sposobnost da iskusi u kakvom se položaju nalazi Bog. Brak je više bio pouka, ilustracija, a manje simbol ili obred.“ (Abraham J. Heschel, *The Prophets*, str. 56)

„Koristeći simbolički jezik, Osija je pripadnicima deset plemena objavio Božju nameru da svakoj pokajničkoj duši koja želi da se sjedini sa Božjom Crkvom na Zemlji obnovi blagoslove obećane Izrailju u vreme njegove vernosti Bogu u Obećanoj zemlji. Pominjući Izrailj kao narod kome želi da ukaže milost, Gospod je objavio: 'Ali, evo ja ću je primamiti i odvešću je u pustinju i govoriću s njome lijepo. I daću joj vinograde njezine od toga mjesta, i dolinu Ahor za vrata nadanju, i ondje će pjevati kao za mladosti svoje i kao kada je išla iz Egipta.“ (*Proroci i carevi*, str. 298)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

- 1. Skloni smo da na idolopoklonstvo gledamo kao na klanjanje idolima. Na koji način idolopoklonstvo može da bude nešto mnogo skrivenije i prevarnije od toga?**
- 2. U razredu razmatrajte misao šta znači poznavati Boga. Ako kažete da poznajete Boga, šta time hoćete da kažete? Kako se znanje o Bogu može steći?**
- 3. Neki stari teolozi smatraju da Bog nema osećanja, da ne može da oseti bol ili zadovoljstvo zbog postupaka drugih bića poput ljudi. Zašto bi neko zastupao takvo gledište? Zašto ga mi ipak odbacujemo?**
- 4. Razmatrajte činjenicu da je naše otkupljenje tako skupo plaćeno. Šta nam to govori o vrednosti koju imamo u Božjim očima?**

LJUBAV I SUD: BOŽJA NEDOUMICA (OSIJA)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Osija 7,11.12; 10,11-13; Matej 11,28-30; Rimljanima 5,8; 1. Petrova 2,24; Osija 14.

Tekst za pamćenje: „Ti, dakle, obrati se Bogu svojemu, čuvaj milost i pravdu, i uzdaj se vazda u Boga svojega.“ (Osija 12,7)

Ključna misao: Osija prikazuje dubinu Božje ljubavi prema Njegovom zalutalom narodu.

Uobičajeni način na koji biblijski autori govore o Božjoj ljubavi i o Njegovom odnosu prema izabranom narodu uključuje upotrebu metafora. Metafora nam saopštava nešto o manje poznatom pojmu putem karakteristika poznatog pojma. Metafore su simboli čije značenje prevazilazi doslovno značenje pojma.

Dve najpoznatije biblijske metafore o Božjem odnosu prema Njegovom narodu su metafore „muž-žena“ i „roditelj-dete“. Prošle sedmice smo proučavali metaforu muž-žena. Ove sedmice ćemo se upoznati s nekoliko novih Osijinih metafora, od kojih je najpoznatija „roditelj-dete“.

Osija se služi metaforama iz istog razloga iz kog se Isus služio parabolama, pričama. Prvo, da objasni istine o Bogu poznatim pojmovima iz života. Drugo, da bi u misli ljudi urezao važna duhovna načela koja treba da primene u životu.

„Jefrem je kao golub, lud, bezuman; zovu Egipat, idu u Asirsku. Kada otiđu, razapeću na njih mrežu svoju, kao ptice nebeske svući ću ih, karaću ih kako je kazivano u zboru njihovu [u originalu: kako im je objavljeno na saborima njihovim].“ (Osija 7,11.12) Čitajte ove reči u njihovom kontekstu. Kakvu opomenu one upućuju? Koja načela možemo iz njih izvući za sebe?

Jefrem je ime Josifovog mlađeg sina i najpoznatijeg plemena u severnom carstvu. Ime se primenjuje na celo carstvo, kao što se ime Juda primenjuje na celo južno carstvo. U gornjim stihovima, Izrailj se upoređuje sa bezumnom pticom (Videti Jeremija 5,21), koja dozvoljava sebi da padne kao lak plen u mrežu lovca. U ovom kontekstu, njegovo traženje pomoći od drugih naroda delo je pobune protiv Boga.

Zašto? Zato što će savez sa moćnim Asirskim carstvom ili nesigurnim Egiptom zahtevati od Izrailja da prizna i nadmoćnost bogova koje su obožavale ove dve supersile (Videti Isaija 52,4; Plač Jeremijin 5,1-6). Otići k njima značilo bi odbaciti Gospoda. Njima je bilo neophodno da se vrate Gospodu i da odbace svoje lažne bogove. To je bila njihova jedina nada, a ne politički savezi s neznabošcima.

„Upravo je položaj Palestine izlagao tu zemlju invaziji ovih dveju starih carevina (...) Najpoželjniji cilj za koji su se borile ove dve moćne carevine bio je put koji je povezivao bogate tokove Nila i Eufrata. Carstva Izrailja i Jude bila su uvučena u ove međunarodne igre i stisnuta između ta dva suparnika. U očajanju, zaboravljajući da se može osloniti na Boga, Izrailj se kolebljivo oslanjao prvo na jednu, a posle i na drugu silu, tražeći podršku koja se mogla pretvoriti jedino u zamku koja će ugroziti njegov nacionalni opstanak.“ (EGW, SDA BC 4, 908)

RAZMISLITE: Veoma je lako potražiti ljudsku pomoć kad imamo nevolje umesto da tražimo Gospoda, zar ne? Naravno, Gospod može da upotrebi ljudska oruđa i da preko njih odgovori na naše molitve. Međutim, kako možemo da budemo sigurni da u nekom očajničkom položaju i u hitnoj potrebi za pomoći nećemo počinuti istu grešku kao i stari Izrailj? Kako da se poslužimo ljudskom pomoći, a da se istovremeno ne udaljavamo od Gospoda?

Čitajte tekst u Osiji 10,11-13. Koji poruku Gospod ovde upućuje svome narodu? Kako da razumemo izraz: „da bi došao i podaždio vam pravdom“?

U desetom poglavlju Knjige proroka Osije, Jefrem kao Božje dete upoređen je s uvezbanom junicom koja uživa da vrše pšenicu, jer može da jede dok vrše. I tako, umesto da bude korisno, postojanje Izrailja je postalo samo sebi svrha. Kada Gospod upregne Izrailja da radi u poljima kao što i treba da bude, pravednost i milost će početi da rastu.

U biblijska vremena, jaram je bio oruđe službe. Mlade tovarne životinje najpre su učene da budu poslušne pri vršidbi (Jeremija 50,11). Upregnute u jaram, trebalo je da jednostavno gaze snoplje svojim nogama. Zatim je trebalo da preko snopova vuku brvno za vršenje (2. Samuilova 24,22). Ta vrsta napora pripremala ih je za mnogo složeniji posao oranja (1. O carevima 19,19; Jeremija 4,3). Bog je imao sličan plan za obučavanje Izrailja. Nameravao je da stavi svoj jaram na vrat Jefremu i da ga nauči da naporno radi na obradi zemlje i krčenju novih polja.

U Knjizi Osijinoj 10,12 prorok objavljuje šta je Bog želeo da Izrailj postigne svojom poslušnošću Njegovoj Reči. Pravda i istrajna ljubav su darovi koje Bog stavlja na raspolaganje svojoj nevesti posle obnavljanja zaveta (Osija 2,19). Ako ljudi budu sejali pravednost, požnjeće milost. Jedino tražeći Gospoda i Njegovu volju Izrailj se mogao izbaviti od kazne koja mu je pretila. Vrata milosti su i dalje bila otvorena ukoliko se Božji izabrani narod bude pokajao.

Preporuka da seju pravednost odnosila se na međuljudske odnose; traženje Boga odnosilo se na odnos između Boga i Njegovog naroda. Oranje zemlje predstavlja duhovnu i društvenu reformu i obnavljanje. Gospod i Njegov narod će raditi zajednički da vrate blagoslove u zemlju. Ishod toga će biti veličanstveni procvat koji će ispuniti celu zemlju (Osija 14,5-7).

RAZMISLITE: Čitajte Hristov poziv vernicima da uzmu Njegov jaram na sebe (Matej 11,28-30). Ako naučimo od Hrista da budemo „krotki i smerni u srcu“, kako nam to može pomoći da nađemo odmor svojoj duši?

SIN KOJI UČI DA HODA

**„Kad Izrailj bješe dijete, ljubljah ga, i iz Misira dozvah sina svojega (...) Ja učih Jefrema hoditi držeći ga za ruke, ali ne poznaše da sam ih ja liječio.“
(Osija 11,1.3)**

U ovim stihovima Osija govori da Gospod postupa prema svom narodu s istom nežnom brigom kao i roditelj maloga deteta. Kao što roditelj nežno i strpljivo uči dete da hoda držeći ga za ruke da bi ga sprečio da padne, tako se i Gospod starao o Izrailju od samog početka. Bog koji voli i oprašta, to je suština Osijine poruke. Čak i kada primenjuje disciplinske mere, On duboko saoseća sa svojim narodom. Njegov gnev može da bude zastrašujući, ali je zato Njegova milost neshvatljivo velika.

**Čitajte tekstove u 5. Mojsijevoj 8,5, Pričama 13,24, Jevrejima 12,6 i Otkri-
venju 3,19. Šta je zajedničko svim ovim tekstovima? Koju utehu možemo
izvući iz svih ovih tekstova?**

Preko Mojsija, Bog je obavestio Faraona da je Izrailj Njegovo dragoceno dete (2. Mojsijeva 4,22.23). Iako su i svi narodi na Zemlji, uključujući i Egipćane, Božji sinovi i kćeri, jevrejski narod je bio izabran da bude Božji prvenac sa posebnim prednostima. Međutim, zajedno sa tim prednostima došle su i odgovornosti. U pustinji je Gospod nosio svoj narod na isti način kao što „otac nosi sina svojega“ (5. Mojsijeva 1,31). Ponekad ga je i disciplinovao kao što „čovjek gaji svoje dete“ (5. Mojsijeva 8,5).

„Svi koji u ovom svetu iskreno služe Bogu ili bližnjima stiču pripremu u školi patnje. Što je značajnija odgovornost ili uzvišenija služba, to je ispit teži i disciplina oštrija.“ (*Vaspitanje*, str.136)

Nema nikakve sumnje da će svaki roditelj koji voli svoje dete primenjivati disciplinske mere, ali uvek na njegovo dobro. Ako grešni i pali ljudi to čine, koliko više se možemo osloniti na Božju ljubav prema nama, čak i u vremenima nevolja?

RAZMISLITE: Za mnoge među nama nije problem da imamo poverenja u Božje disciplinske mere. Umesto toga, problem je kako da protumačimo nevolje koje nas snalaze. Kako da znamo da su problemi kroz koje prolazimo zaista Božja škola nevolja ili nešto drugo? Šta mislite?

SAMILOST JAČA OD GNEVA

„Kako da te dam, Jefreme? Da te predam, Izrailju? Kako da učinim od tebe kao od Adame? Da te obratim da budeš kao Sevojim? Ustreptalo je srce moje u meni, uskolebala se utroba moja od žalosti. Neću izvršiti ljutoga gnjeva svojega, neću opet zatrti Jefrema; jer sam ja Bog a ne čovjek, svetac usred tebe, neću doći na grad [u originalu: „neću doći u gnjevu“].“ (Osija 11,8,9)

Ovaj tekst nam pruža priliku da pogledamo u dubinu Božjeg srca: hoće li Gospod predati svoga buntovnoga sina da bude kamenovan na smrt kao što zahteva zakon (5. Mojsijeva 21,18-21; 1. Mojsijeva 19,17-23)? Kakav li je ovo zadivljujući uvid u Božju tugu zbog ljudskog greha i u Njegovu želju da nas spase!

Iako je grešni Izrailj zaslužio potpuno uništenje, Gospod u svojoj beskrajnoj milosti nastavlja da ga voli trudeći se da ga navede na pokajanje.

U Avramovo vreme, pet gradova u dolini Jordana na jugoistoku od Mrtvog mora (1. Mojsijeva 14,8) bilo je poznato kao „gradovi u ravnici“. Bili su to Sodom, Gomor, Adama, Sevoim i Sigor. Od tih gradova, samo Sigor nije bio uništen. Imena ostalih četiri postala su poslovična za potpuno uništenje koje ih je zadesilo zbog njihovih pokvarenih puteva i nespremnosti da se pokaju (5. Mojsijeva 29,23). O nekima od tih gradova Osija govori u gornjim stihovima.

Jedanaesto poglavlje Knjige proroka Osije govori o tome da Božji putevi daleko nadmašuju puteve grešnog čovečanstva. Bog ne dozvoljava da ogorčenost upravlja Njegovim odlukama. Božja ljubav teži da Njegovom narodu donese isceljenje, zdravlje i obnovljenje. Svrha Božje discipline je da popravi, da pomiri, a ne da uništi ili da se osveti. Mnogi ljudi, čak i mnogi hrišćani, ne razumeju tu stranu Božje prirode, već Ga, umesto toga, doživljavaju kao osvetoljubivog, gnevnog Boga, koji samo ljudima pronalazi pogreške da bi mogao da ih kazni zbog greha. Što je još gore, neki veruju da On spaljuje grešnike paklenim ognjem kroz celu večnost. Svakako da to nije slika Boga koja nam je ovde predstavljena!

Čitajte tekst u Rimljanima 5,8, 1. Petrova 2,24, Galatima 3,13! Kako ovi tekstovi, čak i više nego oni koje smo čitali u Knjizi proroka Osije, otkrivaju veličinu Božje ljubavi prema čovečanstvu?

Neki stari bogoslovi gledali su na Gospoda u Starom zavetu kao na strogog i nepopustljivog, drukčijeg od Isusa otkrivenog u Novom zavetu. Zašto su došli do tako pogrešnog zaključka? Kako nam poruka u 14. poglavlju Knjige proroka Osije pokazuje koliko je pogrešno to gledište? Šta nam to poglavlje otkriva o Božjem karakteru i ljubavi prema Njegovom narodu?

Poslednje poglavlje Knjige proroka Osije predstavlja prikladan vrhunac poruke koju objavljuje prorok Osija. Ona ponovo potvrđuje obećanje da će Božje spasenje imati poslednju reč. Poglavlje počinje još jednim pozivom narodu da se odvrti od bezakonja. Pozivajući ljude da se vrate Bogu, prorok izriče reči koje se upotrebljavaju prilikom bogoslužjenja. Narod treba da traži od Boga da ukloni krivicu koja ga je navela da se spotakne. Osim toga, treba da odbaci svoju zavisnost od drugih naroda i da potpuno odbaci idolopoklonstvo. U biblijska vremena niko se nije smeo pojaviti pred Gospodom praznih ruku (2. Mojsijeva 23,15). Osim što bi doneo životinjsku žrtvu, od njega se zahtevalo da izgovori reči iskrenog pokajanja i da ih prinese kao svoju žrtvu zahvalnicu.

Tada, prateći pokajničko priznanje svoga naroda, Bog odgovara nizom obećanja. Najvažnije među njima je obećanje o izlečenju bolesti naroda delovanjem nebeskog Lekara. Božji obnovljeni odnos s Izrailjem upoređen je sa rosom, koja predstavlja jedinu vlagu za cveće i drveće u toku duge i suve letnje sezone u Palestini. Upoređen je i sa maslinom, koja se smatra posebno dragocenom, nekom vrstom kraljice svih plodnih biljaka. Njeno lišće osigurava senku i svežinu, a njeno ulje se upotrebljava za hranu, za lečenje kože i za gorivo u žišcima. Veliko kedrovo drvo sa Livana smatra se najkorisnijim velikim drvetom u biblijskim zemljama. Skupocena kedrovina služi za gradnju hramova i carskih palata (1. O carevima 6,9.10). Korenje zasađeno po Božjoj volji doneće takvo obilje novih stabala da će Izrailj postati vrt blagoslova za celi svet.

RAZMISLITE: Pročitajte poslednje stihove u poglavlju. Pod kojim uslovima će se ispuniti sva ta obećanja? Zašto se oni uopšte ne razlikuju od uslova koje mi danas treba da ispunimo u očekivanju Hristovog drugog dolaska?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Uporedite sledeća dva navoda sa porukom objavljenom u Osiji 7-14:

„Bog je ovom svetu govorio preko prirode, simbola i slika, preko patrijaraha i proroka. Čovečanstvo je moralo da dobije pouke ljudskim jezikom. Vesnik zaveta mora da govori. Njegov glas mora da se čuje u Njegovom hramu. Hristos mora da dođe da izgovori reči koje će se jasno i konačno razumeti. On, Tvorac istine, mora da odvoji istinu od pleve ljudskih tvrđenja koja su je učinila nedelotvornom.“
(*Čežnja vekova*, str. 34)

„U toku dugih, mračnih godina, kada je ustajao vladar za vladarem, i u drskom protivljenju Nebu odvodio Izrailjce sve dublje i dublje u idolopoklonstvo, Bog je slao poruku za porukom svom otpalom narodu. Preko svojih proroka pružao mu je različite prilike da se odupre plimi otpada i da se vrati Njemu (...) Nikada carstvo Izrailjevo nije bilo ostavljeno bez plemenitih svedoka o Božjoj moći koja spasava ljude od greha. Čak su i u najmračnijim trenucima mnogi ostajali verni svom nebeskom Vladaru, i usred idolopoklonstva živeli bez mane pred licem svetoga Boga. Ovi vernici bili su ubrojeni u pobožni Ostatak preko koga je trebalo da se večna Gospodnja namera konačno ostvari.“ (*Proroci i carevi*, str. 108)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Neko je rekao da je kroz Osijin život i službu Božja poruka Izrailju u izvesnom smislu postala „telo“. Kako je ta misao samo mali odraz velike istine o Hristovom utelovljenju? Videti Jovan 1,14.
2. Stari Izrailj se nije odvojio od Boga preko noći. Umesto toga, njihov otpad je bio postepeni proces. Na koji način neko može da ostane veran Božjim večnim načelima u svetu koji se stalno menja?
3. Neki ljudi veruju da je poruka jevanđelja o Božjoj velikoj ljubavi i spasenju jasno predstavljena samo u Novom zavetu, a ne i u Starom. Šta je pogrešno u tom mišljenju i zašto?
4. Ponovite u razredu odgovor na poslednje pitanje u delu pouke za uto-rak.
5. Stari zavet je bio Biblija kojom su se služili Isus i apostoli, i koju je čitao apostol Pavle. Potražite novozavetne citate iz Knjige proroka Osije u Mateju 9,13 i u Rimljanima 9,25.26. Kako su se Isus i Pavle poslužili Osijinom porukom da nama objave istinu?

SVETI I PRAVEDNI BOG (JOILO)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Joilo 1; 2,28.29; Dela 2,1-21; Joilo 2,31; Rimljanima 10,13; Matej 10,28-31.

Tekst za pamćenje: „A Gospod će pustiti glas svoj pred vojskom svojom; jer će oko njegov biti vrlo velik, jer će biti silan onaj koji će izvršiti volju njegovu, jer će dan Gospodnji biti veliki i vrlo strašan, i ko će ga podnijeti?“ (Joilo 2,11)

Ključna misao: Bog se može poslužiti krizama da bi Njegov narod uvideo svoju zavisnost od Njega i svoju potrebu za duhovnim obnovljenjem i reformom.

U velikoj najezdi skakavaca i strašnoj suši koja je zadesila Judino carstvo na jugu, prorok Joilo, savremenik Amosa i Osije, vidi znak „velikog i strašnog“ dana suda (Joilo 2,31). Suočen sa krizom takve siline i razmera, on poziva ceo narod u Judi da odbaci greh i da se vrati Bogu. On opisuje skakavce kao Gospodnju vojsku i vidi u njihovoj najezdi Božju kaznu nad nevernim Judom.

Joilo proriče da će Božji budući sudovi najezdu skakavaca učiniti neznatnom u poređenju s njima. Međutim, taj isti sud će doneti i neuporedive blagoslove onima koji su verni Gospodu i koji slušaju Njegova učenja; prema tome, bez obzira koliko je oštar, sud može dovesti do spasenja i otkupljenja onih čija su srca otvorena da prihvate Gospodnje vođstvo.

Pročitajte tekst u Joilu 1,1-12. Šta se događa zemlji Judinoj?

Prorok, koji je živio u poljoprivrednoj sredini, poziva ratare da plaću nad svojim gubicima na poljima i u voćnjacima. Prirodna katastrofa može da onemogući nacionalnu ekonomiju i da je unazadi za mnogo godina. Osim gubitka hrane, lišća i drveća, postoji i opasnost od erozije plodne zemlje. Nekim voćkama u Palestini potrebno je i više od dvadeset godina da počnu donositi rod. U stvari, pustošenje useva i uništavanje šuma bili su tipična taktika osvajačkih vojski koje su se trudile da kazne pokorene narode time što će im uskratiti svaku mogućnost brzog oporavka.

Čitajte tekst u 5. Mojsijevoj 28,38. Kako nam te reči pomažu da shvatimo šta se to dešavalo u Judi?

Joilo upotrebljava četiri razna imena za skakavce (Joilo 1,4) da bi izrazio veličinu i snagu najezde. Uništenje izazvano skakavcima postalo je još strašnije zbog suše. Sva žetva koji su ratari očekivali je propala; oni su očajavali jer nisu više imali šta da jedu ili prodaju; nisu čak imali ni semena za setvu. Katastrofa takvih razmera nije se dogodila ni precima i bila je nešto što će se prepričavati u budućim naraštajima. Činjenica da se slična katastrofa nikada pre toga nije dogodila samo je naglasila ozbiljnost situacije.

Prorok osim toga najavljuje uništenje zaliha hrane u zemlji Izrailjevoj, kao što su grožđe, žitarice i ulje (5. Mojsijeva 14,23; 18,4). Pšenica i ječam su najvažnije žitarice u Palestini. Loza i smokve u Bibliji predstavljaju mirno življenje u Obećanoj zemlji usred obilja Božjih blagoslova (1. O carevima 4,25; Mihej 4,4; Zaharija 3,10). Idilična slika mira i napretka prikazuje čoveka kako sedi pod svojim čokotom i smokvom. Sve je to sada ugroženo Božjim sudovima zbog greha naroda.

Žetva je bila vreme radovanja (Psalam 4,7; Isaija 9,3). Iako je zemlja u Izrailju bila dar od Boga, ona Mu je ipak i dalje pripadala. Od Izrailja se očekivalo da bude veran pristav nad zemljom. Iznad svega, od naroda se očekivalo da služi Bogu i da Ga sluša, jer je od Njega sve i dobio.

TRUBI U TRUBU!

Kada se pojave prirodne katastrofe, ljudi postavljaju mnoštvo pitanja: „Zašto je Bog dozvolio da se to dogodi? Zašto su neki uspeli da prežive, dok su drugi izginuli? Treba li iz svega toga da izvučemo i neku pouku?“ Joilo uopšte ne sumnja da najezda skakavaca treba da navede narod da pažljivije sagleda Božji sveopšti plan. U prvom poglavlju svoje knjige, nadahnut od Boga, prorok povezuje nacionalnu krizu sa duhovnim stanjem u zemlji. Skakavci nisu ostavili za sobom ništa što bi se moglo prineti na žrtvu Gospodu. Prinosi u žitaricama ili piću bili su deo svakodnevne službe u hramu, u skladu s uputstvima koja su zabeležena u 2. Mojsijevoj 29,40 i u 4. Mojsijevoj 28,58. Izostavljanje svih žrtava je bilo nezapamćeno, ali je trebalo da posluži kao opomena narodu i podsećanje na ozbiljnost stanja u kom se nalazi. Gubljenje prilike da se prinese bilo kakva žrtva simbolički je predstavilo raskid zaveta između Boga i Izrailja. Međutim, za razliku od mnogih drugih proroka, Joilo ne gubi mnogo vremena u analizi stanja u narodu. Njega daleko više zanima lečenje, terapija koju je propisao nebeski Lekar Izrailja.

Čitajte tekst u Joilu 1,13-20! Šta prorok poručuje narodu? Bez obzira na jedinstvene okolnosti, na koji način ono što se govori predstavlja poziv koji se ponavlja u celoj Bibliji, i u Starom i u Novom zavetu?

Prorok poziva duhovne starešine da proglase nacionalni dan molitve i posta tako da narod dobije priliku da duboko ispita svoje srce, da odbaci svoje grehe, i da se vrati svome Bogu. Na taj način će ponovo doživeti iskustvo obnovljenog uzdanja u Božju ljubav i pravednost. Na kraju, ova katastrofa bi mogla da navede vernike da uspostave čvršći odnos sa svojim Gospodom.

U celom Pismu, Bog se opisuje kao Gospodar prirode, kao Onaj koji je stvorio prirodu, koji je održava i upotrebljava u svoje svrhe. U ovoj nacionalnoj katastrofi, umesto da razdere svoje haljine, Joilo kaže da narod treba da razdere svoje srce i da ga otvori za Božju blagodat i samilost.

RAZMISLITE: Katastrofe mogu da nas pogode na mnogo načina. Kada se to dogodi, bez obzira na naše poimanje njihovog uzroka, za koja biblijska obećanja bismo se mogli uhvatiti da steknemo nadu i snagu da izdržimo? Koja obećanja su posebno značajna za nas?

DAR BOŽJEG DUHA

Čitajte tekst u Joilu 2,28.29 zajedno sa tekstom u Delima 2,1-21. Kako Petar ovde tumaći Joilovo proročanstvo?

Na dan Pedesetnice, apostol Petar najavljuje da je Gospod ispunio svoje obećanje dato preko proroka Joila, obećanje koje se odnosi na izlivanje Svetoga Duha. Zajedno s izlivanjem sile Svetoga Duha, i kao vidljivi znak Božjeg natprirodnog mešanja u istoriju ljudskog roda, Bog će učiniti da se događaju neobične pojave u prirodi, i na zemlji i na nebu.

„U neposrednoj vezi sa prizorom velikog Božjeg dana, Gospod je preko proroka Joila obećao posebno izlivanje svoga Duha (Joilo 2,28). Ovo proročanstvo doživelo je delimično ispunjenje prilikom izlivanja Svetoga Duha na dan Pedesetnice, ali će svoje potpuno ispunjenje dobiti u pokazivanju Božje blagodati koja će pratiti završno delo jevanđelja.“ (*Velika borba*, pogl. XI)

U samom tekstu Knjige Joilove, pokajanje će biti praćeno velikim izlivanjem Svetoga Duha. To će dovesti do velikog buđenja. Umesto razaranja, slediće Božji veliki dar blagoslova. Gospod uverava svoj narod da će obnoviti svoje delo stvaranja i da će narod biti izbavljen od svojih ugnjetača.

Sveti Duh se izliva na Božji narod isto onako kao što se ulje pomazanja izlivalo na glave onih koje je Bog izabrao za posebnu službu. Sveti Duh je ujedno i dar sile izliven na one koji ga primaju tako da mogu da obave posebno delo za Gospoda (2. Mojsijeva 31,2-5; O sudijama 6,34), samo što u to vreme delovanje Duha obuhvata široko područje. U tom velikom trenutku u istoriji, spasenje će biti dostupno svakome ko traži Boga. Božji Duh će se spustiti na sve verne – bez obzira na njihovu starost, pol ili društveni položaj – kao ispunjenje Mojsijeve želje da svi pripadnici Gospodnjeg naroda postanu proroci i da Bog izlije svoga Svetoga Duha na njih (4. Mojsijeva 11,29).

RAZMISLITE: Šta biste mogli da učinite u svom životu da biste otvorili svoje srce za izlivanje Svetoga Duha?

PRIZOVITE BOŽJE IME

„Sunce će se pretvoriti u tamu i mjesec u krv prije nego dođe veliki i strašni dan Gospodnji. I svaki koji prizove ime Gospodnje spašće se, jer će na gori Sionu i u Jerusalimu biti spasenje, kao što je rekao Gospod, i u ostatku koji pozove Gospod.“ (Joilo 2,31.32)

Pomračenje sunca i promenu meseca u krv ne treba shvatiti kao neku prirodnu katastrofu, već kao natprirodni znak približavanja Gospodnjeg dana. U biblijska vremena, mnoge neznabožačke nacije obožavale su nebeska tela kao svoje bogove, pa je Mojsije izjavio da to Izrailjci nikada ne smeju da čine (5. Mojsijeva 4,19). U tom smislu, Joilovo proročanstvo predskazuje da će idoli naroda početi da nestaju kada Gospod bude izašao da sudi. Tekst u Joilu 3,15 dodaje da će čak i zvezdana jata izgubiti svoju snagu i da više neće davati svoju svetlost, jer će prisutnost Božje slave svojim sjajem sve nadmašiti.

Iako će Hristova pojava uplašiti nepokajane, kako će pravednici pozdraviti svoga Gospoda? U čemu će biti ključna razlika? Videti Isaija 25,9; Joilo 2,32; Dela 2,21; Rimljanima 10,13.

U Bibliji izraz „prizvati ime Gospodnje“ ne znači samo smatrati sebe Gospodnjim sledbenikom i oslanjati se na Njegova obećanja. To može da znači objavljivati Božje ime, svedočiti drugima o Gospodu i o svemu što je On učinio za ovaj svet. Avram je gradio oltare i objavljivao Božje ime u celoj Hananskoj zemlji (1. Mojsijeva 12,8). Mojsiju je na gori Sinaju Gospod objavio svoju dobrotu i svoju blagodat (2. Mojsijeva 33,19; 34,5). Psalmista poziva verne da zahvaljuju Gospodu i da prizivaju Njegovo ime, objavljujući svima šta je On učinio (Psalam 105,1). Iste reči se nalaze i u pesmi spasenja koju je ispevao prorok Isaija (Isaija 12,4).

Prema tome, prizivati ime Gospodnje znači istovremeno biti Gospodnji vesnik radosnih vesti da Bog i dalje vlada svetom, ali i pozivati ljude u svetu da sve posmatraju u kontekstu Božjih dela i Njegovog karaktera. Osim toga, to znači govoriti svakome o Božjem velikodušnom daru spasenja koje je ponuđeno svakom ljudskom biću.

RAZMISLITE: Šta za tebe lično znači „prizivati ime Gospodnje“? Kako ti to činiš i šta se događa kada to činiš?

UTOČIŠTE U VREME NEVOLJE (JOILO 3)

Biblijski proroci su upoređivali predstojeći Božji sud sa rikanjem lava, zvukom od kog su i najhrabriji drhtali (Joilo 3,16; Amos 1,2; 3,8). U Bibliji, Sion je označavao mesto Božjeg zemaljskog prestola u Jerusalimu. S tog mesta Bog će kazniti neprijatelja, ali će u isto vreme odbraniti svoj narod koji strpljivo očekuje Njegovu pobedu. Oni će učestvovati u Njegovoj pobedi dok On bude obnavljao svoja dela stvaranja.

Nekim ljudima je veoma teško da shvate opis Božjeg konačnog suda. Dobro je zato da imamo na umu da su zlo i greh veoma stvarne pojave i da su njihove snage veoma jake u svojim pokušajima da se usprotive Bogu i unište svaki oblik života. Bog je neprijatelj zla. Upravo zato nas reči proroka Joila pozivaju da ispitamo svoj život kako bismo se uverili da smo na Gospodnjoj strani i da možemo da budemo zaštićeni na dan suda.

Čitajte tekst u Mateju 10,28-31. Kako nam ovi tekstovi pomažu da razumemo, čak i u teškim vremenima, šta smo sve dobili u Isusu?

Gospod podržava ljude koji su istrajni u svojoj veri. On može da donese uništenje na Zemlju (Joilo 3,1-15). Njegov narod ne treba da se plaši Njegovih dela suverenog suđenja jer im je On obećao da će ih štiti. On im je uputio reč svoga obećanja. Njegova suverena i milostiva dela pokazuju da je veran svom zavetu, da nikada više neće dozvoliti da se pravednima nanese sramota (Joilo 2,27).

Knjiga proroka Joila se završava viđenjem preobraženoga sveta u kom reka teče usred Novog Jerusalima, koji simbolički predstavlja prisutnost samoga Boga usred naroda kome je oprostio sve grehe (Joilo 3,18-21).

Ova proročka poruka nas poziva da hodimo u Duhu, da celim srcem nastojimo da živimo pravim hrišćanskim životom, ali i da propovedamo svima koji još nisu prizvali ime Hristovo. I dok to budemo činili, treba da se oslanjamo na božansko obećanje o Hristovoj trajnoj prisutnosti preko Svetoga Duha u srcima Njegovog vernog naroda.

„Mi moramo da shvatimo svoje pravo stanje, ili nećemo ni osetiti svoju potrebu za Hristovom pomoći. Mi moramo razumeti u kakvoj opasnosti se nalazimo, jer inače nećemo ni pobeći u svoje utočište. Mi moramo da osetimo bol od naših rana, jer inače nećemo ni poželeći da se izlečimo.“ (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 158)

RAZMISLITE: Kakvo je, prema vašem mišljenju, vaše pravo stanje? Kakve boli osećate? Na koji način ste stekli iskustvo s „utočištem“ koje nam je Hristos obećao?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Prorokovo ime Joilo bilo je uobičajeno u biblijska vremena; ono znači „Gospod je Bog“. Ovo ime odgovara i osnovnoj temi njegove knjige: samo Bog je potpuno svet i pravedan i Njegovo delo je suvereno na Zemlji. Istorija svih naroda nalazi se u Njegovoj ruci. To isto se odnosi i na život svakog ljudskog bića.

„Velika pitanja večnosti zahtevaju od nas i nešto više od neke izmišljene religije, religije reči i oblića pobožnosti u kojoj istina ostaje u predvorju srca. Bog poziva na obnovljenje i reformu. Reči Biblije i samo Biblije treba da odjekuju s propovedaonica. Međutim, Bibliji je oduzeta njena sila, a posledice se vide u snižavanju vrednosti duhovnog života. Mnoge savremene propovedi ne izražavaju Božje vrednosti koje bude savest i unose život u dušu. Slušaoci ne mogu da kažu: 'Ne goraše li srce naše u nama kada nam govoraše putem i kada nam kazivaše Pismo?'“ (Luka 24,32) Ima mnogo onih koji plaču za živim Bogom, koji čeznu za božanskom prisutnošću. Neka Božja Reč progovori njihovom srcu! Neka i oni koji su slušali samo tradiciju, ljudske teorije i pravila, čuju glas Onoga koji može da obnovi dušu za večni život!“ (*Proroci i carevi*, str. 626)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Na koje načine je poruka proroka Joila posebno važna i za nas koji živimo u vreme posletka i pred kojima su ozbiljni i značajni događaji?
2. Pročitajte odjednom celu Knjigu proroka Joila i odgovorite na sledeće pitanje: u kojoj meri se poruka proroka Joila odnosi na njegov naraštaj? Kako se odnosi i na druge, kasnije naraštaje?
3. Joilova knjiga opisuje razne vrste Božjih blagoslova koji se izlivaaju na Njegov narod. Da li ovo proročanstvo pravi razliku između materijalnih i duhovnih blagoslova? Ako to čini, na koji način?
4. Kako nam razumevanje velike borbe između dobra i zla pomaže da razumemo strašne nevolje i stradanja s kojima će se svet suočiti?
5. Duh proroštva u ovom delu pouke govori o „izmišljenoj“ religiji. Šta bi to moglo da znači? Kako mi možemo da znamo da li je naša religija izmišljena ili stvarna?

GOSPOD BOG SVIH NARODA (AMOS)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Amos 1-2; Isaija 58; Luka 12,47.48; 1. O carevima 8,37-40; Amos 4,12.13; Avdija.

Tekst za pamćenje: „Kad lav rikne, ko se neće bojati? Kad Gospod reče, ko neće prorokovati?“ (Amos 3,8)

Ključna misao: Nečovečni postupci su greh protiv Boga i biće na odgovarajući način pohodeni Božjim sudom.

Lav u Bibliji često predstavlja cara životinjskog sveta. Njegova pojava upućuje na neodoljivu snagu i veličanstvo, ali i na krvožednost i na razaranje. Lav riče i kad nije u lovu, njegova rika odjekuje kilometrima. Pastir Amos bio je poslan Izrailjcima da ih opomene da je čuo lava kako riče – a lav nije bio niko drugi do Gospod! Pokrenut Svetim Duhom, prorok Amos upoređuje Božji način obraćanja narodima, ali i svom izabranom narodu, sa rikom lava (Amos 1,2).

Amos je bio pozvan u proročku službu da govori narodima koji su počinili zločin protiv čovečnosti. Bio je poslan i društvu u kom su povlašćeni i pobožni ljudi živeli u miru i blagostanju. Da, ti isti ljudi su tlačili siromašne, dozvoljavali da se obavljaju nečasni poslovi i da se na sudovima daje mito. U toku ove sedmice mi ćemo slušati šta Gospod ima da kaže protiv takvih nečasnih dela.

Čitajte tekst u prvom i drugom poglavlju Amosa. Zašto je Gospod upozorio ljude da se sud približava?

Prva dva poglavlja Knjige proroka Amosa sadrže sedam proročanstava protiv okolnih naroda, a zatim dolazi i proročanstvo protiv Izrailja. Okolni narodi nisu osuđeni zato što su neprijatelji Izrailja, već zato što krše opšta načela čovečnosti. Dve činjenice se ističu u Amosovoj optužbi: nevernost i odsustvo sažaljenja.

Na primer, Tir je bio vodeći trgovački grad na Sredozemlju, severno od Izrailja. Zbog njegove skoro neosvojive tvrđave na ostrvu, grad se hvalisao svojom sigurnošću. Štaviše, tirske starešine su sklopile mirovne ugovore s okolnim narodima, među kojima su bili Filisteji. Grad se povezao s Izrailjem poveljom o prijateljstvu za vreme vladavine Davida i Solomuna (1. O carevima 5,1.12), a kasnije i za vreme cara Ahava (1. O carevima 16,30.31). Ne treba da nas iznenadi što u 1. O carevima 9,13 tirski car Hiram naziva Solomuna svojim „bratom“.

Ipak, stanovnici Tira su prekršili ovu povelju o bratimljenju. Tir nije bio osuđen zbog odvođenja robova, već zato što ih je predavao izrailjskim neprijateljima, Edomcima. Prema tome, stanovnici Tira su bili odgovorni za surovosti koje su trpeli zarobljenici od ruke svojih neprijatelja. Iz Božjeg ugla posmatranja, osoba koja podupire i podržava zločin isto je toliko kriva kao i osoba koja ga čini.

Pošto je Bog vladar nad svima i ima svu vlast, On drži sudbinu celoga sveta u svojoj ruci. On je imao namere i planove koji su se širili daleko izvan izrailjskih granica. Bog Izrailja je Gospod svih naroda; celokupna ljudska istorija je u Njegovoj vlasti. On je Bog Stvoritelj, koji daje život svima, i svi su odgovorni Njemu.

RAZMISLITE: Svi se mi uznemirimo zbog nepravdi koje se događaju na sve strane. Kada ne bi bilo Boga, kakvu nadu bismo mogli da gajimo da će pravda ikada pobediti? Šta za vas znači obećanje koje se ponavlja po celoj Bibliji – da će Bog uvesti pravdu i sud u svet? Kako da naučimo da se uhvatimo za to obećanje usred svih nepravdi s kojima se susrećemo?

PRAVDA ZA POTLAČENE

Božji sveopšti sud predstavlja jedno od najvažnijih učenja koje nalazimo u Knjizi proroka Amosa. U početku svoje knjige, prorok objavljuje Božji sud nad nekoliko okolnih naroda zbog njihovih zločina protiv čovečnosti. Potom, naravno, Amos hrabro objavljuje da će Bog suditi i Izrailju. Gospodnji gnev nije usmeren samo prema okolnim narodima već i prema narodu koji je izabrao. Ljudi iz Jude su odbacili Reč Gospodnju i nisu poštovali Njegova uputstva.

U isto vreme, Amos se bavi Izrailjem čak i mnogo više nego Judom zato što je Izrailj prekršio zavet s Bogom i učinio tako mnogo greha. Ekonomski napredak Izrailja i njegova politička stabilnost učinili su da dođe do opadanja duhovnosti. Ovo opadanje duhovnosti pokazalo se i u društvenoj nepravdi. U Izrailju, bogati su eksploatisali siromašne, jaki su iskorišćavali slabe. Bogati su marili samo za sebe i svoj lični dobitak, čak i kada je stican na račun siromašnih. Zaista se stanje u svetu nije mnogo promenilo u toku poslednjih nekoliko hiljada godina, zar ne?

U svom propovedanju, Amos je govorio da postoji živi Bog koji gleda kako se ponašamo jedni prema drugima. Pravda je nešto daleko veće od zamisli ili pravila. Samom Bogu stalo je do pravde. Prorok opominje da će kamene kuće u Izrailju, njihov nameštaj presvučen slonovom kosti, vrhunska hrana i piće, najbolja kozmetika – sve to jednoga dana biti uništeno.

Čitajte tekst u Knjizi proroka Isaije 58. Na koji način ovo poglavlje donekle izražava istinu za naše vreme? Na koji način je naša poruka svetu mnogo više od toga?

Biblija jasno uči da društvena pravda treba da bude prirodni proizvod jevanđelja. Kada nas Sveti Duh učini sličnima Isusu, mi učimo da učestvujemo i u Božjem staranju o bližnjima. Mojsijeve knjige zahtevaju pošteno postupanje prema strancima, udovicama, i siročadi (2. Mojsijeva 22,21-24). Proroci govore o Božjem staranju da se uspostavi pravedan odnos prema potlačenima i obespravljenima (Isaija 58,6.7). Psalmista naziva Boga koji živi u svom svetom stanu „ocem onih koji nemaju oca, braniocem udovica“ (Psalam 68,5; prevod NIV). Hristos je pokazivao veliko staranje o onima koje je društvo odbacilo (Marko 7,24-30; Jovan 4,7-26). Isusov brat Jakov nas poziva da svoju veru pokažemo na delu u pomaganju onih koji su u oskudici (Jakov 2,14-26). Nijedan Hristov sledbenik ne može da čini manje od toga, a da ipak ostane Hristov sledbenik.

OPASNO JE IMATI PREDNOST

Amosova proročka poruka nije trebalo da bude ograničena na istorijski položaj Izrailja, već da se proširi i izvan Izrailja i Jude. U Starom zavetu, Izrailj je imao jedinstveno, ali ne i isključivo pravo na Boga.

Čitajte tekst u Amosu 3,1.2. Hebrejska reč *jada*, „znati“, koja se pojavljuje u drugom stihu, sadrži posebno značenje bliskosti. U Jeremiji 1,5, na primer, Bog kaže da „zna“ proroka i da ga je odvojio sebi još i pre rođenja. Isti je slučaj i s Izrailjem. Izrailj nije bio samo još jedan narod više na Zemlji. Umesto toga, Bog ga je odvojio za svetu božansku svrhu. Izrailj je bio u posebnom odnosu sa Bogom.

Sam Bog je izabrao Izrailj i izveo ga iz ropstva na slobodu. Izlazak iz Egipta bio je najvažniji pojedinačni događaj u početku istorije Izrailja kao naroda. On je postavio temelj za Božje delo otkupljenja i osvajanja Hanana. Međutim, snaga i blagostanje Izrailja naveli su ljude da se ponose zbog svog povlašćenog položaja kao Gospodnjeg izabranog naroda.

Čitajte Hristovu izjavu u Luki 12,47.48. Na koji način treba da razumemo načela koja On ovde ističe: ako se velike prednosti u životu zloupotrebljavaju, one će biti zamenjene velikim kaznama?

Po Božijem nadahnuću, prorok opominje narod da će, zato što pripadaju Božjem izabranom narodu, biti posebno odgovorni za svoje postupke. Sam Gospod kaže da jedinstveni odnos Izrailja prema Njemu nameće i odgovornost, i da će kazna stići svakoga ko ne izvršava obaveze. Drugim rečima, Izrailj, kao Božji izabrani narod, još više potpada pod Njegov sud upravo zato što prednosti obavezuju i čine odgovornima. Izbor Izrailja nije bio samo postavljanje u privilegovani status, već i na dužnost svedoka svetu, svedoka koji će govoriti o Gospodu koji ga je blagoslovio.

RAZMISLITE: „Takozvane Hristove Crkve u ovom naraštaju uživaju najveće prednosti. Gospod nam je otkrivao i davao sve veću svetlost. Naše prednosti su mnogo veće od prednosti koje je uživao nekadašnji Božji narod.“ (*Hristove očigledne pouke*, str. 317) Razmislite o svemu što smo dobili kao čekaoci Hristovog drugog dolaska. Zašto bi trebalo da zadržimo pred odgovornostima koje su povezane s tim prednostima? Da li se to događa, ili smo se već navikli na njih? Da nismo čak postali ravnodušni prema svemu što smo dobili? Ako je tako, kako bismo se mogli promeniti?

SASTANAK IZRAILJA SA BOGOM**„Pripravi se, Izrailju, da sretnoš Boga svojega!“ (Amos 4,12)**

Četvrto poglavlje u Knjizi proroka Amosa počinje opisom greha Izrailja, a završava se najavljuvanjem dana obračuna. Bog čini svoj narod posebno odgovornim za način na koji živi i postupa prema bližnjima.

Amos je nabrojao niz prirodnih katastrofa, od kojih je svaka bila dovoljna da obrati narod Bogu. Lista se sastoji od sedam nedaća, koje predstavljaju punu meru kazne zbog kršenja Božjeg zaveta, u skladu sa Mojsijevim rečima u 3. Mojsijevoj 26. Neke od nedaća podsećaju na zla koja je Bog nekada slao na Egipat, dok poslednje zlo jasno podseća na potpuno uništenje Sodoma i Gomora.

Prema Solomonovoj molitvi prilikom posvećenja Hrama, šta bi nedaće morale da navedu ljude da čine? 1. O carevima 8,37-40.

Izrailjski narod se više nije ponašao onako kako se ponaša normalan narod i Bogu je bilo izuzetno teško da privuče njegovu pažnju. Štaviše, Božje kazne su još više otvrdnule srce naroda. Pošto se narod nije vratio Bogu, Amos mu iznosi poslednju priliku za pokajanje.

Konačna kazna preti, ali Amos ne govori kakva će ona biti. Velika nesigurnost u Amosovom izlaganju čini pretnju sudom još strašnijom. Izrailj je propustio da traži Boga, i tako Bog izlazi da se sretno sa narodom. Ako kazna nije uspela, hoće li susret biti uspešniji?

Tekst u Amosu 4,12 počinje rečima „Zato ću ti tako učiniti!“, i predstavlja odjek tradicionalne formule zakletve. Ova svečana izjava poziva Izrailja da se pripremi za susret sa Bogom svojim, kao što su nekada činili pre susreta s Bogom na Sinaju (2. Mojsijeva 19,11.15).

RAZMISLITE: Čitajte pažljivo tekst u Amosu 4,12.13. Kada biste iznenada čuli opomenu „Pripremi se da sretnoš Boga svojega!“, kako bi glasio vaš odgovor? Šta je vaša jedina nada? (Videti Rimljanima 3,19-28)

OHOLOST KOJA DOVODI DO PADA

Čitajte Knjigu proroka Avdije. Koje važne moralne i duhovne istine možemo pronaći u toj knjizi?

Knjiga proroka Avdije je najkraća knjiga Starog zaveta, koja govori o Božjem sudu nad Edomskom zemljom. Poruka knjige se usredsređuje na tri pitanja: Edomovu oholost (Avdija 1-4); buduće poniženje Edoma (Avdija 5-9) i Edomovo nasilje prema Judi (Avdija 10-14).

Edomci su bili potomci Jakovljevoj brata Isava. Neprijateljstvo između Izrailjaca i Edomaca vodi nas sve do sukoba između dvojice braće, koji su kasnije postali praoci dva velika naroda. Međutim, prema 2. Mojsijevoj 33, braća su se kasnije ipak pomirila. Upravo zato je Bog zapovedio Izrailjcima da ne preziru Edomce, jer su im braća (5. Mojsijeva 23,7).

Uprkos tome, neprijateljstvo između dva naroda nastavljalo se stolicima. Kada su Vavilonci razorili Jerusalem i odveli njegove građane u ropstvo, Edomci su se ne samo radovali, već su pljačkali izbegle Judejce i njihov grad (Psalam 137,7). Iz tog razloga je prorok Avdija opomenuo Edomce da će im biti suđeno prema njihovim vlastitim pravilima: „Kao što si činio, tako će ti se i učiniti!“ (Avdija 15) Edomci se prema Judejcima nisu ponašali kao braća u njihovim najtežim trenucima, već su se čak pridružili njihovim neprijateljima (Plač 4,21,22).

Područje koje su nastanjivali Edomci nalazi se jugoistočno od Mrtvog mora. To je brdovita zemlja, puna visokih planinskih vrhova, pećina i proseka u kojima se mogu sakrivati cele armije. Jedan broj edomskih gradova je i bio smešten upravo na tim nepristupačnim mestima. Grad Sela – poznat i kao Petra – bio je glavni grad Edoma. Taj narod je usvojio arogantno samopouzdanje oličeno pitanjem „Ko će me oboriti na tlo?“ (Avdija 3).

Bog proglašava krivima one koji se koriste nadmoćnošću nad ljudima u nevolji. Avdija je opomenuo ohole Edomce da će im Bog doneti poniženje. Nema mesta gde bismo se mogli sakriti od Gospoda (Amos 9,2,3). Gospodnji dan koji dolazi doneće i osudu i spasenje. Edom će ispiti čašu Božjega gneva, dok će se blagostanje Božjeg naroda obnoviti.

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Od samog nastanka svoje vere, Izrailjci su verovali da su Božji narod izabran da izvrši Božju misiju u svetu. To verovanje je predstavljalo ugaoni kamen jevrejske vere i njihovo utočište u trenucima nevolje. Ipak, proroci su osećali da za mnoge njihove savremenike upravo to verovanje predstavlja kamen spoticanja; ta uteha, to utočište. Oni su morali da podsećaju narod da se činjenica što su izabrani narod ne sme smatrati dokazom da su postali Božji ljubimci, da su zaštićeni od kazne, već, sasvim suprotno tome, da su samo još ozbiljnije izloženi Božjim sudovima i kaznama (...)

Da li je ovaj izbor značio da je Bog isključivo zainteresovan za izrailjski narod? Da li izlazak iz Egipta znači da je Bog uključen samo u istoriju Izrailja i da je potpuno nezainteresovan za sudbinu drugih naroda?“ (A. Heschel, *The Prophets*, str. 32.33)

„Kada su sve ograde duše bile porušene, zavedeni vernici se više nisu mogli odbraniti od greha, i potpuno su se predali zlim strastima svoga ljudskoga srca.

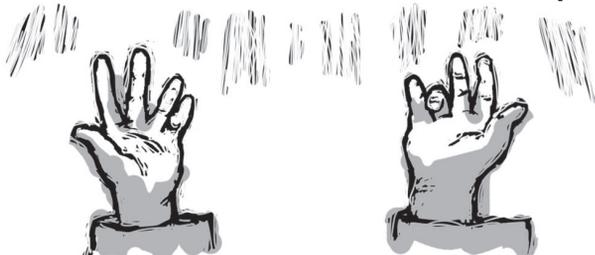
Protiv sveopšteg izrabljivanja, očiglednih nepravdi, besprimernog luksuza i nastranosti, besramnog žderanja i pijanstva, neograničene raskalašnosti i pokvarenosti svoga vremena, proroci su podizali glas; ipak, uzaludni su bili svi njihovi protesti, uzaludno njihovo ukazivanje na greh. Prorok Amos piše: 'Mrze onoga koji ih ukorava na vratima, i gade se onoga koji im govori pravo!' 'Mučite pravednika, primate poklone, izvrćete pravdu ubogima na vratima!' (Amos 5,10.12)“ (*Proroci i carevi*, str. 282)

PITANJA ZA DISKUSIJU

1. Lako je biti prijateljski raspoložen prema nekome ko ima nešto da vam ponudi. Ali, šta da kažemo o onima koji su u nevolji i nemaju ništa da vam ponude, već, suprotno tome, imaju neku potrebu i očekuju od vas da im pomognete? Kakvo držanje treba da pokažemo prema takvim ljudima? Kako se vi lično ponašate prema takvima?

2. Razmislite o onome što smo dobili od Boga kao čekaoci Hristovog drugog dolaska! Većina hrišćana nema pojma o blagoslovima svetkovanja Subote niti o njenoj važnosti u vreme posletka; većina misli da umrli posle smrti odlaze neposredno ili u raj ili u muke pakla. Mnogi ne veruju u fizičko vaskrsenje Isusa Hrista ni u Njegov stvarni Drugi dolazak. Koje druge velike istine smo dobili, a koje drugi ne poznaju ili ne žele da saznaju? Kakve odgovornosti su povezane sa poznavanjem tih istina?

TRAŽITE GOSPODA I BIĆETE ŽIVI! (AMOS)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Amos 5,1-15; Jevrejima 5,14; Isaija 5,20; Amos 7,10-17; 9,11-15; Dela 15,13-16.

Tekst za pamćenje: „Tražite dobro a ne zlo, da biste bili živi; i tako će Gospod Bog nad vojskama biti s vama, kako rekoste.“ (Amos 5,14)

Ključna misao: Prorok Amos nas podseća da života ima samo ukoliko tražimo Boga.

Da je Izrailj bio veran Bogu, On bi ostvario svoju nameru kroz čast i slavu Izrailja. Da su Izrailjci išli putem poslušnosti, On bi ih uzdigao iznad svih naroda koje je stvorio, hvalom, imenom i slavom. Mojsije je rekao: „I vidjeće svi narodi na zemlji da se ime Gospodnje prizva na tebe, i bojaće se tebe.“ „Narodi kada čuju sve ove uredbe, reći će, samo je ovaj veliki narod mudar i razuman.“ (5. Mojsijeva 26,19; 28,10; 4,6) Međutim, zbog njihovog neverstva, Božja namera mogla se ostvariti samo usred neprekidnih patnji i poniženja. (Videti *Čežnja vekova*, str. 28)

U toku ove sedmice, dok nastavljamo da proučavamo Knjigu proroka Amosa, videćemo nekoliko načina na koje je Bog pozivao svoj narod da odbaci svoje grehe i da se vrati Njemu, jedinom istinskom izvoru života. Na kraju, i mi ćemo morati da biramo između dve mogućnosti: između života i smrti. Nema nikakvog srednjeg rešenja. U nastavku, prorok Amos će nam pokazati ogromnu razliku između ova dva izbora.

VOLITE GOSPODA I MRZITE NA ZLO

Stanje u Izrailju je postalo veoma teško: pokvarenost, nasilje i greh. Ljudi su stigli do ivice propasti; i sam opstanak naroda je bio ugrožen. Iz tog razloga, Amos je napisao tužbalicu kojom oplakuje buduću propast Izrailja (Amos 5,1-15). U proročkim knjigama se često ne pravi razlika između Gospodnjih izjava i izjava samog proroka. Prema tome, u Amosovoj tužbalici možemo da vidimo i Gospodnju tužbalicu nad Izrailjem.

Svrha ove pogrebne pesme u Amosu 5,1-15 bila je da trgne narod i da ga natera da se suoči sa stvarnošću. Ako budu istrajali u svojim gresima, sigurno će propasti. Ukoliko, s druge strane, budu odbacili zlo i vratili se Gospodu, ostaće živi. Gospodnji karakter je takav da On očekuje od ljudi da se usklade sa Njegovom voljom.

Čitajte tekst u Amosu 5,14.15. Kako neko može da nauči da „mrzi na zlo i voli dobro“? Videti i Jevrejima 5,14; Rimljanima 12,9; Priče 8,36.

Amos poziva ljude ne samo da prestanu tražiti zlo, već i da počnu da mrze zlo i vole dobro. Zapovest u ovom delu teksta se pojačava. Glagoli „voleti“ (jevrejski *ahav*) i „mrziti“ (jevrejski *šane*) u Bibliji se često odnose na odluke i postupke, a ne jednostavno na osećanja i držanje. Drugim rečima, promena u držanju naroda dovešće i do promene u njihovim delima i postupcima.

U ovom kontekstu, koje upozorenje nalazimo u Isaiji 5,20?

“Svima koji će u taj dan neustrašivo služiti Bogu u skladu sa načelima svoje savesti biće neophodna hrabrost, čvrstina i poznavanje Boga i Njegove Reči jer će oni koji ostanu verni Bogu biti progonjeni, njihove pobude napadane, njihovi najbolji napori pogrešno tumačeni i njihova imena odbačena kao zla. Sotona će se svom svojom prevarnom silom truditi da utiče na srce i da pomrači razum, da učini da dobro izgleda kao zlo i zlo kao dobro.“ (Dela apostola, str. 431)

RAZMISLITE: Kako da naučimo da volimo dobro i da mrzimo zlo ako dozvoljavamo da budemo prevareni tako da zlo nazivamo dobrim a dobro zlim? Šta je naša jedina zaštita protiv ove prevare?

UOBIČAJENA RELIGIJA

Čitajte tekst u Amosu 5,23.24; Osiji 6,6; Mateju 9,13; Psalmu 51,17. Šta otkrivaju ovi tekstovi? Ili, što je još važnije, kako se načela ovih tekstova mogu neposredno primeniti na trenutni duhovni život nas čekalaca Isusovog drugog dolaska? Ili, na koji način bismo mogli da budemo krivi što činimo upravo ono što ne bi trebalo da činimo? (Na ovom području je vrlo lako da čovek prevari samoga sebe!)

Više od drugih knjiga u Bibliji, Knjiga proroka Amosa se usredsređuje na nepravde, surovost i neljudsko ponašanje. Ona osim toga nudi Božje viđenje takvog ponašanja. Amos govori da Bog prezire prazne rituale mrtvog formalizma takozvanih vernika i da ih poziva da se reformišu. Bogu nisu ugodne spoljašnje i prazne forme bogoslužjenja onih koji istovremeno tlače druge zbog ličnog dobitka. Njihov život pokazuje da su promašili celokupnu suštinu pobožnosti i istinskog služenja Gospodu, da su potpuno pogrešno razumeli dublje značenje Njegovog zakona.

I zaista, Bog odbacuje njihove verske rituale jer ne proizlaze iz života vere. Završne reči u Amosu 5,14.15 predstavljaju zapovest da traže Gospoda i da budu živi. Traženje Gospoda se upoređuje sa hodočašćima u poznata verska središta u Vetilju, Galgalu ili Vitsaveji (Amos 5,5), tri grada koja su, zajedno sa svojim svetilištima, bila osuđena na uništenje.

Ono što je Bog stvarno želeo bilo je da pravda i mir vladaju u zemlji. Zapovest da traže Gospoda nadovezuje se na zapovest da traže dobro. Gospod poziva Ostatak da se odvoji od zlih običaja i verskog formalizma i da, umesto toga, učini da pravda teče kao reka i pravедnost kao nepresušni izvor. Dok se pravda odnosi na uspostavljanje onoga što je pravo pred Bogom, pravедnost je kvalitet života u odnosu prema Bogu i okolini. Slika koja je ovde predstavljena jeste slika religioznog naroda čija se religija spustila na nivo praznih formi i rituala bez promene srca koja mora da prati istinsku veru. Videti 5. Mojsijeva 10,16. Kako bismo onda i mi morali da budemo pažljivi u svom verskom životu!

POZVAN U PROROČKU SLUŽBU

Amosov dom se nalazio u Tekuji, u Judi, ali ga je Bog poslao da proriče u Izrailju. On je otišao u severno carstvo i proricao je sa takvom snagom da zemlja nije bila u stanju da podnese „svijeh riječi njegovijeh“ (Amos 7,10). Svakako da su mnogi Izrailjci sumnjičavo gledali na Amosa i da su ga odbacivali kao Gospodnjeg vesnika. Uprkos takvom odbacivanju, on je verno obavljao svoju proročku službu.

Čitajte tekst u Amosu 7,10-17. Koji poznati model ovde nalazimo? Koje druge primere možete da nađete u Bibliji o sličnim događajima? Šta bismo mogli da naučimo iz svih ovih primera?

Među onima kojima se nije dopadalo Amosovo propovedanje bio je Amasija, sveštenik iz Vetilja, koji je optužio Amosa za zaveru protiv izrailjskog vladara. Vetilj je bio jedno od dva carska bogoslužbena središta, središte otpalog i lažnog bogoslužjenja. Amos je javno propovedao da će, ukoliko se Izrailj ne pokaje, njegov car umreti od mača i da će narod biti odveden u ropstvo. Amasija je naredio Amosu da se vrati u judejsku zemlju, gde će njegova poruka protiv Izrailja biti mnogo bolje prihvaćena.

Odgovarajući svešteniku, Amos naglašava da njegov proročki poziv dolazi od Boga. On tvrdi da nije neki profesionalni prorok čije se usluge mogu kupiti. Amos se distancira od profesionalnih proroka koji proriču za novac.

Govoriti istinu ni na koji način ne osigurava prihvatanje poruke, jer istina može ponekad da bude veoma neugodna i – ukoliko ugrožava ljude na vlasti – može dovesti do ozbiljnog protivljenja. Božji poziv je zahtevao od Amosa da propoveda otvoreno i hrabro protiv greha cara i plemića severnog carstva, tako da je bio optužen za izdaju.

RAZMISLITE: Kako vi reagujete kada vam drugi kažu da je vaše i naše ponašanje grešno i da ćemo njime navući kaznu na sebe? Šta nam naš odgovor na ovu opomenu govori o nama, a možda i o našoj potrebi da se promenimo u srcu i u ponašanju?

NAJGORA VRSTA GLADI

„Gle, idu dani, govori Gospod Gospod, kada ću pustiti glad na zemlju, ne glad hljeba ni žeđ vode, nego slušanja riječi Gospodnje. I potuće se od mora do mora, i od sjevera do istoka trčaće tražeći riječ Gospodnju, i neće je naći.“ (Amos 8,11.12) Kako da razumemo značenje ovih reči?

U osmom poglavlju Knjige proroka Amosa, prorok opisuje razorne posljedice Božjeg suda nad nepokajanim Izrailjem. Bog će kazniti narod zbog njegovih greha tako što će poslati glad na zemlju. Međutim, u 11. i 12. stihu prorok govori o gladi i žeđi za Božjom Rečju. Tragedija koja će nadmašiti sve ostale je glad za Božjom Rečju zato što će Bog uskratiti ljudima svoju Reč. Nijedna druga glad ne može da bude teža.

Često, kada bi se narod Izrailja našao u nekoj nevolji, obraćao bi se Gospodu i tražio proročku reč utehe i nade. Ovoga puta se Božji odgovor sastojao od ćutanja. Deo Božje kazne bilo je i povlačenje Božje Reči narodu izricane preko proroka.

Ukoliko Božji narod bude nastavio da ne sluša, kaže prorok, doći će vreme kada će biti željan da čuje Božju poruku, ali će tada već biti kasno da se okreće Božjoj Reči u nadi da će izbeći kaznu. To je bila posledica Izrailjevog istrajnog odbijanja da čuje Božju poruku preko proroka Amosa. Slično Saulu pre poslednje bitke (1. Samuilova 28,6), i narod će jednoga dana konačno shvatiti koliko mu je Božja poruka neophodna.

Celo stanovništvo će očajnički tražiti Božju Reč, istu onu Reč koju su namerno zanemarivali u vreme kada ju je prorok upućivao. Posebno će time bili pogođeni mladi. Dok su stariji naraštaji čuli Božju Reč i odbacili je, mladi ljudi nikada neće ni imati priliku da čuju proročku objavu.

Šta sledeći tekstovi govore o strašnim posledicama Božjeg ćutanja? 1. Samuilova 14,37; Psalam 74,9; Priče 1,28; Plač Jeremijin 2,9; Osija 5,6; Mihej 3,5-7.

RAZMISLITE: Na koji način je moguće da se oglušimo o Božji glas u svom životu? Iako je strašna takva pomisao, razmislite o posledicama Božjeg ćutanja! Kako možemo biti potpuno sigurni da se to nama nikada neće dogoditi?

OPRAVLJANJE JUDINIH RAZVALINA

Prorok sada prelazi sa mračne slike grešnosti naroda i suda koji mu pretna na slavno obećanje o budućem obnovljenju (Amos 9,11-15). Dan Gospodnji, prethodno opisan kao dan kažnjavanja (Amos 5,18), sada je dan spasenja, jer je spasenje, a ne kažnjavanje, Božja poslednja reč Njegovom narodu. Međutim, spasenje će doći posle kazne, a ne umesto njega.

Usred sveg mraka i nesreće, Amos ipak završava svoju knjigu porukom nade. Suočena sa mogućnošću skorog izgnanstva, Davidova dinastija je pala tako nisko da se više ne naziva domom, nego kolibom. Međutim, Davidovo carstvo će se obnoviti i ujediniti pod jednim vladarem. Daleko od Izrailjevih granica, drugi narodi će prizvati Božje ime i uživati Njegove blagoslove zajedno s Izrailjem. Knjiga se završava tom srećnom izjavom punom nade.

Biblijski proroci ne govore da su Božje kazne same sebi svrha. Iza skoro svih opomena krije se i poziv na otkupljenje. Iako je pretnja izgnanstvom neposredna, Gospod ipak hrabri Ostatak obećanjem o obnovljenju zemlje. Ostatak će uživati u obnavljanju zaveta. Oni koji dožive iskustvo suda doživeće i da vide da Bog radi na tome da ih spase i obnovi.

Kako će izgledati konačno ispunjenje Amosovih obećanja o obnovi Božjeg naroda? Videti Luka 1,32.33; Dela 15,13-18.

Mnogi jevrejski učitelji smatraju tekst u Amosu 9,11 mesijanskim obećanjem koje je bilo dato Avramu, ponovljeno Davidu i izraženo na mnogim mestima u Starom zavetu. Novi vladar iz Davidove dinastije vladace mnogim narodima, ispunjavajući tako Božje obećanje dato Avramu (1. Mojsijeva 12,1-3). Mesija će vladati i nad neprijateljima kao što su Edomci. Obnovljene ruševine Božjeg naroda nikada više neće biti rušene.

Dolaskom Isusa Hrista, Davidovog najvećeg Sina, Bog je ispunio svoje milostivo obećanje. Jakov citira ovaj tekst iz Knjige proroka Amosa da pokaže da su vrata spasenja otvorena i neznabošcima da uživaju u punoj meri zavetnih prednosti poverenih Crkvi. Bog će ponuditi svoje blagoslove otkupljenja i Jevrejima i neznabošcima u obećanom Mesiji, potomku i Avrama i Davida.

RAZMISLITE: Konačno ispunjenje tih obećanja svima koji ih prihvate, Jevrejima i neznabošcima, videće se tek prilikom Hristovog drugog dolaska. Kako da održimo tu nadu i uzdanje u obećanje i kako da ne dozvolimo da ona izbledi usred stresova života?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Naš položaj pred Bogom ne zavisi od količine svetlosti koju smo primili, već od toga kako smo iskoristili ono što imamo. Na taj način su čak i neznabošci koji prihvate ono što je pravo, u meri u kojoj su mogli da ga prepoznaju, u povoljnijem položaju od onih koji su dobili veliku svetlost i koji tvrde da služe Bogu, ali ne poštuju tu svetlost i svojim svakodnevnim životom poriču ono što ispovedaju.“ (*Čežnja vekova*, str. 239)

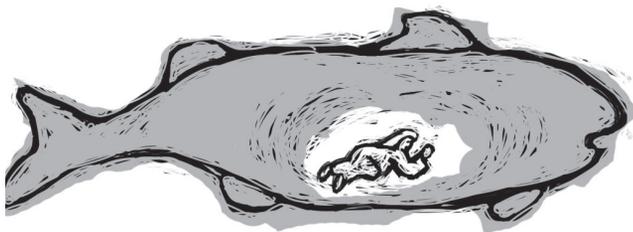
PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Kao razred, razmotrite odgovore na pitanja iz dela pouke za nedelju o učenju da mrzimo zlo a volimo dobro, kao i o opasnosti da nazovemo zlo dobrim a dobro zlim. Zašto je ta opasnost posebno velika kada kultura i društvo počnu da menjaju svoj sistem vrednosti, naročito kada prihvataju izvesna ponašanja, način života i držanje koje Biblija jasno osuđuje? Kao pojedinci, čak i kao Crkva, mi nismo imuni na kulturne i društvene trendove društva u kome živimo. Razmotrite promene koje su se dogodile u našoj kulturi i društvu u toku poslednjih godina. Na primer, šta se nekada smatralo neprihvatljivim i sramotnim, o čemu se nije moglo otvoreno ni govoriti, a sada se proglašava prihvatljivim i dozvoljenim? Kako se i gledanje Crkve menjalo u skladu s tim promenama? Šta bismo mogli učiniti da zaštitimo sebe i Crkvu od upadanja u opasnu zamku da zlo nazovemo dobrim? U isto vreme, koje kulturne promene na dobro su pozitivno uticale na Crkvu, tako da bolje odražava načela ljubavi i prihvatanja koja su otkrivena u Isusovom životu?

2. Bavite se malo više pojmom „gladi“ za Božjom Rečju. Na koji način bi se ona mogla pojaviti? Da li Gospod namerno sakriva istinu od naroda ili upravo zbog takvog svog stava narod potpuno odbacuje Gospodnju Reč? Ili je i jedno i drugo u pitanju? Ili nešto potpuno novo? Razgovarajte o tome.

3. Kao čekaoci Drugog Hristovog dolaska, koji imaju na raspolaganju toliko mnogo svetlosti i toliko razloga da veruju u istine koje su nam otkrivene, zar nismo i mi u opasnosti da pomislimo da nam je već samo poznavanje tih prekrasnih istina dovoljno i da nam ništa više nije potrebno? Na koji način istine koje su nam poverene utiču na naš način života i na naše ponašanje prema bližnjima ne samo u Crkvi, već i u društvu oko nas? Drugim rečima, kako možemo živeti po istinama koje su nam poverene? Zašto je to tako važno?

SPREMAN DA OPROSTI (JONA)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jona 1-4; Psalam 139,1-12; Isaija 42,5; Otkrivenje 10,6; Matej 12,39-41; 2. Dnevnika 36,15-17.

Tekst za pamćenje: „A ja ću ti glasom zahvalnijem prinijeti žrtvu i ispuniti što sam zavjetovao; spasenje je u Gospoda!“ (Jona 2,10)

Ključna misao: Knjiga o Joni otkriva, između ostalog, da je Bog spremniji da oprostí drugima nego što smo to često mi spremni.

Izveštaj o Joni, tom neobičnom Božjem vesniku, jedan je od najpoznatijih u Bibliji. Bog je poslao proroka kako bi opomenuo Nineviju da joj prethodi uništenje. Jona je pomislio da će se taj narod pokajati za svoje grehe i da će im Bog oprostiti. Pošto je bio pravi prorok, Jona je znao da Bog u stvari planira da spase Nineviju, a ne da je razori. Možda je upravo zbog toga pokušao da pobjegne. Međutim, zahvaljujući silama koje nisu bile pod njegovom vlašću, Jona je promenio mišljenje i poslušao Božji nalog.

Odgovarajući na Jonino propovedanje, ceo grad je poverovao u Božju poruku i pokajao se onako kako to Juda i Izrailj, na žalost, nisu učinili. U međuvremenu, Bog je Joni morao da pruži nekoliko važnih pouka. Izveštaj pokazuje da Bog strpljivo uči svog uskogrudog i tvrdoglavog proroka šta je to blagodat, milost i oproštenje.

Ne zna se mnogo o Joni ili o njegovoj porodici. Tekst u 2. O carevima 14,25 kaže da je živeo u severnom delu Izrailja i da je delovao u toku osmog stoleća pre Hrista. Isti tekst otkriva da je Jona prereкао teritorijalno širenje izrailjskog carstva.

Istorijski gledano, Ninevija je bila jedan od tri najveća grada Asirije, uticajne zemlje smeštene u slivu reke Tigrisa. Pošto je Gospod Bog svih naroda, i pošto su svi narodi odgovorni Bogu (Amos 1-2), On je poslao svoga slugu Jonu kako bi opomenuo stanovnike Ninevije da im preti opasnost od razorenja. Božja zapovest Joni, zapisana u Joni 1,2, da „propovijeda protiv njega“, tj. grada Ninevije, mogla bi se prevesti i kao da „mu prorokuje“.

Surovost Asiraca bila je opšte poznata. Oko stotinu godina posle ovih događaja, prorok Naum naziva Nineviju „krvnički grad, koji je pun laži i otimanja i grabež ne izbiva iz njega“ (Naum 3,1). Jona je bio poslan da uputi Božju poruku takvom gradu. Između ostalog, možda je i strah od omrznutih Asiraca naterao Jonu da pokuša da pobegne od Boga. Kada mu je Bog zapovedio da krene prema istoku u Nineviju, prorok je odbio i pokušao da beži na zapad brodom u Tarsis.

Jona je bežao od Boga zato što nije hteo da posluša Božju volju. Čak i danas ljudi imaju mnogo razloga da pokušaju da beže od Boga. Neki to čine zato što se nisu lično upoznali s Bogom. Drugi odbacuju i samu pomisao na Boga i na Njegovu volju i Reč, iako iz različitih pobuda. Neki od njih ne žele Boga u svom životu, jer neće da se osećaju krivima zbog načina na koji žive. Uostalom, ako nema neke više sile kojoj bismo bili odgovorni, zašto se onda ne bismo ponašali onako kako se to nama dopada? Ima čak i nekih hrišćana koji se trude da zaobiđu Boga kada On zahteva od njih da učine nešto što se protivi njihovoj sebičnoj i grešnoj prirodi.

RAZMISLITE: Čitajte Psalam 139,1-12. Kakva je osnovna poruka ovog teksta upućena nama? Kakvu vrstu osećanja budi u vama ova osnovna istina? Ili je posmatrajmo na sledeći način: mi verujemo da Bog ne samo da vidi sve što činimo, već da zna i naše misli. Da li stvarno živimo s tom svešću ili pokušavamo da je izbrišemo iz svojih misli? Ili smo se, možda, toliko navikli na tu misao da o njoj više i ne razmišljamo? Bez obzira na moguće razloge, koliko bismo se drugačije ponašali kada bismo u svako vreme bili duboko svesni da Bog zaista poznaje svaku našu misao?

SVEDOK KOJI OKLEVA

U prvom poglavlju Knjige proroka Jone Gospod želi da zaustavi Jonu u njegovom bekstvu i izaziva tako strašnu oluju da se ceo brod našao u opasnosti da potone. Mornari prizivaju svoje bogove i traže pomoć. Uzimajući o obzir jačinu vetra, oni smatraju da je neko svojim ponašanjem izazvao gnev bogova. Za bacanje kocke, svaki od njih donosi neki predmet koji podseća na njega. Predmeti su stavljeni u posudu i posuda se trese dok jedan od predmeta ne ispadne. Kocka pada na Jonu, koji sada priznaje svoj greh i traži od mornara da ga bace u more.

Ova priča je značajna jer u njoj mornari koji nisu Jevreji postupaju pozitivno, dok je prorok Jona predstavljen u negativnoj svetlosti. Iako su poštovali mnogo bogova, mornari pokazuju veliko poštovanje prema Gospodu. Oni su puni nežnosti i saosećanja prema Gospodnjem sluzi Joni, pa skreću s puta i veslaju prema obali. Konačno, pristaju na Jonin predlog da ga bace u more. Kada su to učinili, oluja se utišava, a mornari prinose žrtvu Bogu i uzvišuju Njegovo ime.

U Knjizi proroka Jone 1,9, kako prorok opisuje Gospoda, kome kaže da služi i da Ga se boji? Šta je značajno u načinu na koji opisuje Gospoda? Videti i Otkrivenje 14,7; Isaija 42,5; Otkrivenje 10,6.

Jonino izražavanje vere u Boga koji je stvorio svet, kopno i more naglašava i uzaludnost njegovog pokušaja da pobegne iz Njegovog prisustva. Pošto se more smirilo čim su mornari bacili Jonu u more, svi su uvideli da Bog kao Stvoritelj svega zaista ima vlast nad morem. Zbog toga mornari još više slave Boga. Koliko će potrajati njihova novostečena vera u Boga kao Stvoritelja nama nije rečeno, ali nema sumnje da su naučili nešto o Njemu iz ovog svog iskustva.

RAZMISLITE: Mi smo jedva sposobni da shvatimo mnoga čuda u svetu oko nas, a još mnogo manje ono što nadilazi moć naših čula ili naše mašte. Kako se vama Stvoritelj obraća preko onoga što je stvorio?

JONIN PSALAM

Kada je Jona bačen u more, na Božju zapovest progutala ga je velika riba. Jona je svakako pomislio da je smrt najbolji način da pobegne od svoga poslanja u Nineviji. Međutim, velika riba – Biblija ne kaže da se radilo o kitu – bila je oruđe spasenja za proroka. Za razliku od Jone, ovo stvorenje je smesta poslušalo Božju zapovest (Jona 1,17; 2,10).

Božje providenje je ovde delovalo na zadivljujući način i ma koliko neki ljudi odmahivali glavom kada čitaju ovaj izveštaj, sam Isus potvrđuje njegovu verodostojnost (Matej 12,40), pa se čak i služi njime govoreći o svojoj smrti i uskrsenju.

Čitajte drugo poglavlje Knjige o Joni, koje se često naziva „Joninim psalmom“. Šta Jona kaže u njemu? Šta je naučio? Koja duhovna načela možemo izvući iz ovog poglavlja?

Jonin psalam slavi Boga zbog izbavljenja iz opasnih morskih dubina. To je jedini poetski deo knjige. U njemu se Jona seća svoje molitve Bogu dok je tonuo u dubine i očekivao sigurnu smrt. Kada u potpunosti uvidi da je izbačen, zahvaljuje Bogu. Himna pokazuje da je Jona poznavao biblijske psalme hvale i zahvaljivanja.

Jonino svečano obećanje sastojalo se od zahvalne žrtve. On je bio zahvalan što mu je Bog, iako je zaslužio da umre, pokazao izuzetnu milost. Uprkos svojoj neposlušnosti, Jona je i dalje smatrao sebe vernim Bogu, jer nije otišao tako daleko da počne da služi idolima. Bez obzira na sve svoje karakterne slabosti, Jona je bio odlučan da pokuša da ostane veran svome zvanju.

RAZMISLITE: Ponekad moramo da prođemo kroz strašna iskustva da bismo otvorili srce Bogu, da bismo shvatili da je On naša jedina nada, naše jedino spasenje. Razmišljaj o nekom svom iskustvu kada si jasno video Božju ruku kako deluje u tvom životu. Zašto je tako lako zaboraviti kako nas je Gospod vodio, čak i čudesno, a posebno u trenutku kada se pojave nove nevolje?

USPEŠNA MISIJA

Posle tako čudesnog izbavljenja, kada mu je Bog još jednom zapovedio da ide i propoveda u Nineviji, Jona je odmah poslušao. U svojim propovedima (Jona 3,1-4) prorok se služi rečima koje podsećaju na razorenje Sodom i Gomora (1. Mojsijeva 19). Međutim, u jevrejskom originalu, reč upotrebljena za „propasti“ ili „oboriti“ (videti 1. Mojsijeva 19,21.29; Jona 3,4) iz Jonine propovedi može imati i značenje „preokrenuti“ ili „preobraziti“ (2. Mojsijeva 7,17,20; 1. Samuilova 10,6). Jonino propovedanje Božje poruke nije bilo uzaludno!

Najveće dostignuće u Joninoj proročkoj karijeri bilo je pokajanje stanovnika Ninevije. Posle mornara, Ninevljani su bili druga grupa nejevreja u ovoj knjizi koja se okrenula Bogu, i to sve zbog susreta sa Božjim neposlušnim glasnikom. Rezultati su bili zadivljujući! Da bi se ponizili pred Bogom, stanovnici Ninevije su se obukli u kostret, posipali se pepelom i postili. Sve su to bili spoljašnji znaci njihove žalosti i pokajanja.

Čitajte Jevanđelje po Mateju 12,39-41 i 2. Dnevnika 36,15-17. Šta nam ti tekstovi govore o važnosti pokajanja?

Nesvakodnevna slika moćnog asirskog vladara koji se u prahu i pepelu ponizno klanja pred Bogom predstavlja strogu opomenu mnogim izrailjskim oholim vladarima i stanovnicima, u najmanju ruku onima koji su istrajno odbacivali proročke pozive na pokajanje. Upravo zbog naglašavanja Božje blagodati i oproštenja, jevrejski narod je svake godine u toku značajnih zbivanja na Dan pomirenja čitao tekstove iz ove knjige, jer je i sam Dan pomirenja bio slavljenje Božje spremnosti da oprostí narodu njegove grehe.

„Naš Bog je Bog pun sažaljenja. On sa mnogo strpljenja i nežnosti postupa s onima koji krše Njegov zakon. A ipak, u ove naše dane, kada ljudi i žene imaju tako mnogo mogućnosti da se upoznaju sa Božjim zakonom otkrivenim u Božjoj Reči, veliki Vladar svemira bez imalo zadovoljstva posmatra pokvarene gradove u kojima vlada nasilje i zločin. Kada bi se narod u tim gradovima pokajao, kao što su to učinili stanovnici Ninevije, bilo bi im upućeno mnogo više takvih poruka kao što je bila Jonina.“ (Elen Vajt, R&H, 18. oktobar 1906)

RAZMISLITE: Čitajte tekstove u Knjizi proroka Jone 3,5-10. Šta nam ti tekstovi govore o prirodi istinskog pokajanja? Kako bismo ta ista načela mogli da primenimo na sebe u svom životu?

KAD ONAJ KOME JE OPROŠTENO NE OPRAŠTA

Čitajte četvrto poglavlje Knjige proroka Jone. Koje važne pouke je morao da nauči prorok Jona? Kako se ovde otkriva njegovo lično licemerje?

Četvrto poglavlje Knjige o Joni otkriva neke njegove čudne osobine. Izgleda da je bio spreman da umre samo da ne mora da svedoči o Božjoj blagodati i spremnosti na opraštanje. Iako se tako radovao svom izbavljenju od smrti (Jova 2,7-9), sada, kada se Ninevija izbavila od smrti, Jona je spreman da umre od žalosti (Jona 4,2.3).

Suprotno Joni, Bog je u Bibliji opisan kao Neko kome „nije milo da umre bezbožnik“ (Jezekilj 33,11). Jona i mnogi njegovi zemljaci bili su spremni da se raduju mnogim Božjim posebnim blagoslovima namenjenim Izrailju, iako su istovremeno želeli da Njegov gnev padne na njihove neprijatelje. Takvu tvrdoću srca oštro kritikuje poruka ove knjige.

Koje pouke možemo da izvučemo iz Joninih grešaka? Na koji način predrasude ugrožavaju naše hrišćansko svedočenje?

Neko je ispravno primetio da je Knjiga proroka Jone udžbenik kako prorok ne sme da se ponaša. Jona je bio prorok buntovnog duha i pogrešno postavljenih prioriteta. On nije uspevao da savlada svoju želju za osvetom. Bio je uskogrud i naglog temperamenta. Umesto da se raduje Božjoj blagodati koja se pokazala prema Ninevljanima, Jona je dozvolio svojoj sebičnoj i grešnoj oholosti da se ispolji kroz traženje osvete.

Jonina poslednja reč je da želi da umre (Jova 4,8.9), dok je Božja poslednja reč potvrda Njegove neizmerne blagodati i potvrda pobeđe života.

Jonina knjiga ostaje nedovršena. Njene poslednje reči suočavaju čitaoca sa važnim pitanjem na koje pisac ne odgovara: da li je čuderna promena u srcu Ninevljana izazvala i korenitu promenu u Joninom srcu?

U izveštaju o Joni ima mnogo pojedinosti koje se teško mogu razumeti, posebno onih koje se odnose na samog Jonu. Možda, ipak, najjasnija pouka glasi da Božja blagodat i spremnost na opraštanje dosežu mnogo dalje od naše.

RAZMISLITE: Kako bismo mogli naučiti da budemo mnogo milostiviji i spremniji na opraštanje onima koji to nisu zaslužili dok gledamo kako Bog postupa prema Joni i Ninevljanima?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Kada god su u nevolji, Božja deca imaju dragocenu prednost da se obrate Njemu za pomoć. Bez obzira koliko je neprikladno mesto na kome se nalazimo, Božje milostivo uho je otvoreno da čuje našu viku. Ma koliko da je pusto i mračno mesto gde se nalazimo, ono se može pretvoriti u istinski hram za Božje dete koje se moli.“ (EGW; 4 SDA BC, str. 1003)

„Zbunjen, ponižen, nesposoban da shvati nameru s kojom je Bog poštedeo Nineviju, Jona je uprkos svemu ispunio nalog da opomene taj veliki grad. Iako se proročeni događaji nisu zbili, vest opomene je ipak poticala od Boga. Ona je ispunila nameru s kojom ju je Bog uputio. Slava Njegove milosti otkrila se među neznabošcima. Oni koji 'sjedješe u tami i u sjenu smrtnom, okovani u tugu i u gvožđe,' zavikaše ka Gospodu u tuzi svojoj, i izbavi ih iz nevolje njihove.' Posla riječ svoju i iscijeli ih, i izbavi ih iz groba njihova.' (Psalam 107,10.13.14.20)“ (*Proroci i carevi*, str. 273)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Knjiga o Joni uči da Bog ima potpunu vlast nad prirodom. Zamislite da je neko od vaših poznanika izgubio člana porodice u nekoj prirodnoj katastrofi. Kako biste mu objasnili da Bog i dalje ima vlast uprkos prirodnim katastrofama koje pustoše delove našega sveta i odnose mnoge ljudske živote?

2. Čitajte poslednje reči u Knjizi proroka Jone. Šta nam one govore o našoj odgovornosti za misionarske poduhvate u svim delovima sveta?

3. U paraboli o sluzi koji nije znao da oprašta (Matej 18,21-35) Isus je uporedio Boga sa nezadovoljnim carem koji je povukao svoje oprostjenje i bacio nemilostivog slugu u tamnicu. Da li je Bog zaista povukao svoje oprostjenje? Neki hrišćani odlučno tvrde da nije. Kao crkva, šta mi mislimo o tome i zašto?

4. Za mnoge ljude obuzete svetovnim idejama, sama pomisao da bi neka velika riba mogla progutati čoveka i da bi on mogao da ostane živ tri dana u njenom stomaku izgleda neprihvatljiva. Međutim, kao što smo već videli, Isus jasno svedoči o istinitosti ovog navoda. Kako nam izveštaj o Joni pomaže da shvatimo koliko su uski i ograničeni naši pogledi, koji ne žele da uzmu u obzir postojanje natprirodnih sila i događaja?

BOŽJI POSEBNI NAROD (MIHEJ)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Mihej 1,1-9; 2. Korinćanima 11,23-27; Mihej 2,1-11; 5,2; 6,1-8; 7,18-20.

Tekst za pamćenje: „Pokazao ti je, čovječe, što je dobro; i šta Gospod ište od tebe osim da činiš što je pravo i da ljubiš milost i da hodiš smjerno s Bogom svojim?“ (Mihej 6,8)

Ključna misao: Čak i usred najgoreg otpada Gospod je bio spreman da oprost i da izleči svoj narod.

Prorok Mihej je delovao u toku jednog od najmračnijih razdoblja u istoriji Izrailja. Zemlja je već dugo bila podeljena na dva carstva. Konačno, Asirija je dokrajčila severno carstvo, a Mihej je mogao da vidi kako se zlo i nasilje uvlače u Judu na jugu. Propovedao je protiv kobnog greha nepoštenja, nepravde, podmićivanja i nepoverenja. Mihej je bio prvi biblijski prorok koji je najavio razorenje Jerusalima (Mihej 3,12).

Ipak, zahvaljujući Božjem nadahnuću, prorok je video i nešto svetlosti u ovom mračnom vremenu. Sagledavajući sve iz Božje perspektive, video je dalje od osude koja se približavala. Mihej je narodu uputio reči ohrabrenja rekavši da će se Božji pomazanik pojaviti iz Vitlejema. Mesija će biti Vođa koji će spasti Izrailja i doneti mir narodima učeći ih da pretvore svoje „mačeve u plugove“ (Mihej 4,3). Putem Božjeg ukora stići će obnovljenje i konačni blagoslovi.

MUKA PROROKOVOG SRCA

U Miheju 1,1-9 prorok poziva celu zemlju da bude svedok Božjeg suda nad grešnim narodom. Glavni gradovi Samarija i Jerusalem su izdvojeni zato što su njihovi glavari propustili priliku da budu uzor ljudima sledeći Gospoda nepodeljenog srca. Ova dva grada će prva biti pogođena uništenjem.

Razmišljanje o razornom sudu izazvalo je stvarnu napetost u životu proroka Miheja. Pošto ga je njegov proročki poziv sjedinio sa Božjim namerama, nije imao drugog izbora nego da objavi šta će se dogoditi u bliskoj budućnosti. Međutim, prorok je voleo ljude kojima je pripadao, i misao o njihovom zarobljeništvu stvarala je u njemu žalost i tugu. Često se događa da neka žalosna vest obori um i telo proroka.

Šta nam sledeći tekstovi govore o žalosnoj sudbini proroka? 4. Mojsijeva 11,10-15; 1. O carevima 19,14; Jeremija 8,21-9,2; Jezekilj 24,15-18; 2. Korinćanima 11,23-27.

Božji proroci su bili duboko povezani sa porukama koje su objavljivali. Oni nisu uživali govoreći o strašnim događajima koji će se zbiti. Često su se služili tužbalicama da izraze svoje patnje zbog budućih stradanja naroda. Njihov bol je bio stvaran. Za njihove slušaocce, vest se sastojala i u proročkim rečima, ali i u spoljašnjim znacima koji su često otkrivali duboki bol koji su proroci osećali. Mihejeva reakcija na božanski sud podseća na reakciju proroka Isaije koji je tri godine išao bos i skoro neodeven u znak sramote koju će zarobljeništvom doneti. Onima koji su u mogućnosti da dođu do odgovarajućih tekstova preporučujemo da pročitaju u velikim patnjama kroz koje je Elen G. Vajt morala da prođe u toku svoje službe; to će im pomoći da bolje razumeju šta su sve morale da dožive ove Božje sluge.

RAZMISLITE: Čitajte tekst u 1. Petrovoj 4,14-16 i onda razmislite o sebi i o svim nevoljama kroz koje prolazite. Koliko stradanja vas je stiglo zbog vaše vernosti Bogu? Koliko stradanja ste morali da pretrpite zato što niste bili verni Bogu?

TEŠKO ONIMA KOJI SMIŠLJAJU BEZAKONJE

Čitajte tekst u Knjizi proroka Miheja 2,1-11 i 3. Zbog kojih greha je Božji sud morao da zadesi te ljude?

“Ahazovo stupanje na presto suočilo je Isaiju i njegove saradnike sa okolnostima težim od svih koje su do tada vladale na Judinom području. Mnogi koji su se do tada odupirali zavodničkom uticaju idolopokloničkih običaja prihvatili su nagovor da učestvuju u klanjanju neznabožačkim bogovima. Knezovi u Izrailju pokazali su se nedostojnima ukazanog poverenja, lažni proroci su ustajali sa vestima koje su navodile na otpad, čak su i neki sveštenici propovedali za novac. Međutim, vođe otpada su formalno i dalje održavale bogoslužjenja pravome Bogu i smatrali sebe delom Božjeg naroda.

Prorok Mihej, koji je objavljivao svoje svedočanstvo u toku tih teških dana, kaže da grešnici u Sionu, tvrdeći da se 'oslanjaju na Gospoda' i bogohulno se hvališući 'Nije li Gospod usred nas? Neće doći zlo na nas!' nastavljali da grade 'Sion krvlju i Jerusalim bezakonjem' (Mihej 3,11.10).“ (*Proroci i carevi*, str. 322)

Jedan od stalnih problema s kojim se suočavao izrailjski narod bilo je samozavaravanje da će im njihov posebni položaj Božjeg naroda –to što poznaju pravoga Boga, nasuprot bezumlju paganskog idolopoklonstva (v. Psalam 115,4-9) – dati zaštitu od Božjih kazni. Međutim, strašna istina je bila da su upravo zato što su bili poseban izabrani Božji narod bili mnogo odgovorniji pred Bogom za svoje grehe. Veoma često, kao u 5. Mojsijevoj, Gospod ih je opominjao da su svi blagoslovi, zaštita i blagostanje koje će dobiti uslovljeni poslušnošću Njegovim zapovestima, kao što se vidi iz ovog teksta: „Samo pazi na se i dobro čuvaj dušu svoju da ne zaboraviš onijeh stvari koje su vidjele oči tvoje, i da ne iziđu iz srca tvogega dokle si god živ, nego da ih obznaniš sinovima svojim i sinovima sinova svojih.“ (5. Mojsijeva 4,9)

RAZMISLITE: Koliko god da pokušavamo da zavaravamo sebe, na koji način smo mi, kao čekaoci Drugog Hristovog dolaska koji su dobili toliko mnogo svetlosti, u opasnosti da padnemo u istu zabludu?

NOVI VLADAR IZ VITLEJEMA

U Knjizi proroka Miheja raspoloženje se često menja od tmurnog do punog nade. Ova nada se vidi u jednom od najpoznatijih mesijanskih proročanstava.

Čitajte tekst u Miheju 5,2! O kome se ovde govori i šta se kaže o Njemu? Videti i Jovan 1,1-3; 8,58; Kološanima 1,16.17.

Iz malog judejskog grada izaći će Onaj ko je vladar od večnosti da zavlada Izrailjem. Tekst u Miheju 5,2 predstavlja jedan od najdragocenijih biblijskih tekstova koji je napisan da ojača nadu naroda, ljudi koji iskreno čekaju idealnog Vladara nagoveštenog u proročanstvima. Njegova vladavina će označiti početak vremena pravednosti, mira i sigurnosti (Mihej 5,4-6).

David je bio stanovnik Vitlejema, grada koji se zove i Efrata (1. Moj-sijeva 35,19). Spominjanje ovoga grada naglašava skromno poreklo i Davida i njegovog budućeg naslednika, koji će biti Pastir dobri svog naroda (Mihej 5,4). U ovom skromnom gradu Vitlejemu prorok Samuilo je pomazao Jesejevog najmlađeg sina Davida da bude car nad Izrailjem (1. Samuilova 16,1-13; 17,22). Kada su mudraci s Istoka došli da traže novorođenog „cara Jevreja“, car Irod je upitao biblijske stručnjake gde treba da Ga traži (Matej 2,4-6). Oni su mu skrenuli pažnju na ovaj tekst koji je proricao da će se Mesija roditi u malom gradu Vitlejemu.

Koliko god da je to nepojmljivo našem ograničenom umu, ovo novorođenče je bilo večni Bog, Stvoritelj neba i Zemlje. „Od večnih vremena, Gospod Isus Hristos je bio jedno s Ocem“. (*Čežnja vekova*, str. 19) Koliko god da je neverovatna ta misao, ona je jedna od najtemeljnijih istina u hrišćanstvu: Bog Stvoritelj uzeo je na sebe ljudsku prirodu i u toj ljudskoj prirodi prineo sebe na žrtvu za naše grehe. Ako date sebi vremena da razmislite čemu nas to uči o vrednosti našeg života i šta mi kao pojedinci značimo Bogu, doživeteće iskustvo koje će promeniti vaš život. Dok toliko mnogo ljudi pokušava da nađe svrhu i značenje svoga postojanja, mi imamo temelj krsta, koji ne samo da nas uverava šta znači naš život, već nam daje i nadu u nešto veće od svega što ovaj svet ikada može da ponudi.

ŠTA JE DOBRO

U početku šestog poglavlja Knjige proroka Miheja, Bog razgovara sa svojim narodom, nabrajajući sve što je učinio za njegovo dobro. Kao odgovor, vernici koji dolaze u hram pitaju šta mogu da učine da bi ugodili Bogu. Šta je to što sačinjava bogougodnu žrtvu – stari junci, mnoštvo ovnova, reke ulja ili čak prvorodeno muško dete vernika? Dolazi se do sve veće veličine i vrednosti žrtva koje se zahtevaju u ovom tekstu.

Čitajte tekst u Miheju 6,1-8. Koja posebna istina se ovde naglašava? Zašto je ona posebno važna za nas kao čekaocce Drugog Hristovog dolaska? Šta nam to govori o tome da je istina nešto mnogo više od samo doktrine ili tačnog poznavanja proročanstava? Vidite Matej 23,23.

Prorok kaže da nam je Bog već otkrio sve što želi. Preko Mojsijevih spisa narod je znao šta je Bog milostivo učinio za njega (5. Mojsijeva 10,12.13). Mihejev odgovor nije bio neko novo otkrivenje koje bi označilo promenu u Božjim zahtevima. Žrtve i sveštenička služba nisu bili Božja prva briga. Božja najveća želja je da ima narod koji se ponaša pravedno prema svojim bližnjima, koji gaji trajnu odanost i ljubav prema svom Gospodu. Najvažnija žrtva koju narod može da prinese svom Bogu je poslušnost!

Tekst u Miheju 6,8 je najsazetiji opis Božje volje za Njegov narod. Ona sažima sva proročka učenja o pravoj veri: život u kom se pokazuju pravda, milost i dosledan hod sa Isusom. Pravednost je ono što ljudi čine kada su nadahnuti Svetim Duhom. To je veoma povezano sa poštenim i jednakim postupanjem prema svima, posebno prema onima koji su slabi i nemoćni, a koje drugi iskorišćavaju. Ljubaznost podrazumeva da spremno i od srca pokazujemo ljubav, odanost i vernost prema drugima. Hodati sa Bogom znači staviti Hrista na prvo mesto u svom životu i živeti u skladu sa Njegovom voljom.

RAZMISLITE: Zašto je lakše strogo svetkovati Subotu nego biti pošten, voleti milost i hodati skromno pred Bogom svojim?

Knjiga proroka Miheja počinje opisom suđenja, ali se završava rečima nade. Ima ljudi koji pokušavaju da objasne nemogućnost ili da poreknu postojanje Božjeg suda. Činiti tako nešto znači pasti u istu zamku u koju su upali Mihejevi savremenici, oni koji su verovali da Bog nikada neće poslati svoje sudove na svoj izabrani narod.

Božja pravednost je samo druga strana Njegove ljubavi i staranja. Dobra vest koju objavljuje prorok Mihej glasi da kažnjavanje nije nikada Božja poslednja reč. Božje delovanje u Bibliji neprestano se kreće od suđenja prema oprostjenju, od kažnjavanja prema blagodatni, od stradanja prema nadi.

Čitajte tekst u Miheju 7,18-20. Na koji način se jevanđelje otkriva u ovim stihovima? Koja nada se u njima nudi za sve nas? Zašto nam je ona tako očajnički neophodna?

Mihejeve završne reči iznose hvalu Bogu punu nade. Pitanje „Ko je kao Bog?“ je tumačenje Mihejevog imena, koje upravo to i znači. Ono služi kao podsetnik na Božju jedinstvenost i potvrđuje istinu da nema nikoga koji bi bio kao On. A ko bi i mogao biti? Samo On je Stvoritelj. Sve drugo je stvoreno. Što je još važnije, naš Stvoritelj je Bog blagodatni, oprostjenja, Bog koji je otišao u nezamislivu krajnost da bi nas spasao od uništenja koje smo zaslužili. On je to činio za jevrejski narod i On će to učiniti i za nas.

Moguće je da smo mi danas okruženi teškim okolnostima i da doživljavamo bolna iskustva koja nas navode da pitamo zašto ih Bog uopšte dozvoljava. Ponekad je zaista teško pronaći smisao u onome što se događa. U takvim trenucima, naša nada se oslanja jedino na Gospoda, koji je obećao da će baciti naše grehe u dubine morske. Postoji nada u budućnost ukoliko budemo imali na umu ono što je Bog činio za nas u prošlosti.

RAZMISLITE: Pažljivo proučite samoga sebe. Zašto se vaša jedina nada nalazi u obećanju da će Bog baciti vaše grehe u dubine morske?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Da je Jerusolim znao ono što je bila njegova prednost da zna, i da je pazio na svetlost koju mu je Nebo poslalo, mogao bi da se ponosi svojim blagostanjem, da bude car nad svim carevima, da bude slobodan u sili koju mu je Bog dao. Ne bi bilo naoružanog vojnika da stoji na njegovim vratima, niti bi se rimske zastave vijorile na njegovim zidinama. Slavna sudbina koja bi donela blagoslov Jerusolimu da je prihvatio svoga Otkupitelja ukazala se očima Božjega Sina. On je video da je preko Njega grad mogao da bude isceljen od svoje strašne bolesti, oslobođen iz svojih okova, ponovo uspostavljen kao moćna metropola na Zemlji. Sa njegovih zidina poletela bi golubica mira prema svim narodima. On bi postao slavna kruna celoga sveta.“ (*Čežnja vekova*, str. 577)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Ako želite da u nešto savremenijem kontekstu sagledate stradanja koja su morali da pretrpe Božji proroci, čitajte o tome u knjizi *Crtice iz života (Life Sketches)* koju je napisala Elen G. Vajt. Šta ta knjiga govori o naporima i nevoljama sa kojima mora da se suoči Božji verni glasnik?
2. Tako je lako postati zaokupljen religijskim formama, tradicijom i obredima koji ne moraju biti protivni Božjoj volji. U isto vreme, međutim, šta nastaje kada sve te forme i obredi postanu sami sebi svrha, umesto da ukazuju na ono što je zaista važno i što znači biti pravi sledbenik Isusa Hrista koga i slavimo svim tim formama i obredima?
3. Razmislite malo dublje o samom pojmu utelovljenja, toj zamisli da Stvoritelj uzme na sebe ljudski oblik, ljudsku prirodu. Kao što je jedan srednjovekovni teolog napisao: „Zadržavajući sve što je do tada bio, Hristos je uzeo na sebe ono što do tada nije bio“ – a to je naša ljudska priroda. Razmislite o tome šta ova zadivljujuća istina govori o Božjoj ljubavi prema nama. Zašto bi nas ta istina morala ispuniti nadom, zahvalnošću i veličanjem Boga, bez obzira na okolnosti u kojima živimo?

UZDANJE U BOŽJU DOBROTU (AVAKUM)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Avakum 1,1-17; 2,2-4; Galatima 3,11; Jevrejima 11, 1-13; Avakum 3; Filibljanima 4,11.

Tekst za pamćenje: „Jer će se zemlja napuniti poznanja slave Gospodnje kao što je more puno vode.“ (Avakum 2,14)

Ključna misao: Mi ne moramo uvek da razumemo zašto se nesreće događaju, ali uvek treba da se oslanjamo na Boga, bez obzira šta se događa.

Pošto je propovedao o Božjoj trajnoj prisutnosti u našim životnim nedaćama, pastor se suočio s pitanjem koje mu je jedna vernica sa suzama u očima postavila: „Pastore, gde je bio Bog onoga dana kada je umro moj jedini sin?“ Svestan njene duboke žalosti, pastor je za trenutak ćutao, a onda je odgovorio: „Bog se nalazio na istom mestu na kom je bio i kada je umro Njegov jedini Sin, koji je dao svoj život da nas spase od večne smrti!“

Slično nama, i prorok Avakum je gledao nepravde, nasilje, i zlo. Još gore je bilo to što se činilo da Bog ćuti dok se sve to događa, iako je tražio od proroka da se osloni na Njegova obećanja.

Prorok nije doživeo da vidi ispunjenje svih tih obećanja, ali je ipak naučio da se oslanja na njih. Njegova knjiga započinje prigovorima Bogu, ali se završava jednom od najlepših pesama u Bibliji. Slično Avakumu, i mi moramo da čekamo u veri sve do vremena kada će svet biti ispunjen „poznanjem slave Gospodnje kao more što je puno vode“.

Čitajte tekstove u prvom poglavlju Knjige proroka Avakuma. Koja pitanja prorok postavlja Bogu? Iako se njegove prilike razlikuju od naših, koliko puta i sami postavljamo ta ista pitanja?

Avakum je jedinstven među prorocima jer ne govori u Božje ime ljudima, već se u ime ljudi obraća Bogu. Prorok započinje svoju borbu da razume Božje namere žalosnim uzvikom: „Dokle, Gospode?“ U Bibliji je ovo pitanje uobičajeno u tužbalicama (Psalam 13,1; Jeremija 12,4). Ono pretpostavlja neku nevolju iz koje stradalnik očekuje izbavljenje.

Nevolja iz koje prorok Avakum očekuje izbavljenje je nasilje koje prožima celo carstvo. Originalna hebrejska reč za „nasilje“ je *hamas* i pojavljuje se šest puta u njegovoj knjizi. Pojam podrazumeva i ranjavanje drugih, fizičko ili moralno (1. Mojsijeva 6,11).

Pošto je prorok, Avakum zna koliko Bog voli pravdu i koliko mrzi nasilje; zato želi da zna zašto Bog dozvoljava da se nasilje umnožava i da postane trajna pojava. Svuda oko sebe prorok vidi nasilje i kršenje zakona, te mu izgleda kao da bezakonici postižu pobjedu nad pravednima. Kao da nadmoćniji izopačuju pravdu, što se dešavalo i u vreme proroka Amosa (Amos 2,6-8), ali i u naše vreme.

Božji odgovor otkriva Njegove planove za budućnost. Bog će se poslužiti Vavilonjanima da kazni svoj neposlušni narod. Ova izjava iznenađuje proroka. On kao da nije očekivao da će se Bog poslužiti tako surovim narodom da disciplinuje Judu. U osmom stihu vavilonska konjica se upoređuje sa risom, vukom i orlom – sa tri grabljivca čija brzina i snaga donose nasilnu smrt njihovim žrtvama.

Vavilonska nemilosrdna grubost ne priznaje nikakvu odgovornost, ne oseća kajanje, ne nudi nikakvu naknadu. Ona krši najosnovnija pravila života i ponašanja. Avakumu je rečeno da će vavilonska vojska biti upotrebljena kao „palica Njegove jarosti“ (Isaija 10,5). Kazna će se izvršiti u toku Avakumovog života (Avakum 1,5). Celo stanje pokreće mnoga ozbiljna pitanja o Božjoj pravdi.

RAZMISLITE: Kako bismo mogli da naučimo da se oslonimo na Božju dobrotu i pravednost upravo u vreme kada nam svet izgleda tako pun zla i nepravde? U čemu je naša jedina nada?

U Avakumu 1,12-17 Božji odgovor na Avakumova pitanja samo pokreće nova, još teža pitanja: da li pravedni Bog može da se posluži bezakonicima da kazni one koji su pravedniji od njih? Avakumovo pitanje u 17. stihu odnosi se na Božju pravednost.

Avakum je zbunjen, ne samo izopačenošću svoga naroda već i izvesnošću da će njegova zemlja biti kažnjena preko drugog naroda, goreg od Jude. Prorok je bio potpuno svestan Judinih greha, ali, po svim merilima, njegov narod, a posebno pravednici, nije bio ni izdaleka tako grešan kao Vavilonci.

Čitajte tekst u Avakumu 2,2-4. Kakvu nadu on pruža?

Tekst u Avakumu 2,2-4 jedan je od najvažnijih tekstova u Bibliji. Četvrti stih posebno izražava srž jevanđelja, a glavna misao ovog teksta je verovatno pokrenula protestantsku reformaciju. Verom u Isusa Hrista mi primamo Božju pravednost; pripisuje nam se pravednost samoga Boga. Njegova pravednost postaje i naša. Ta zamisao je poznata pod kasnijim nazivom „opravdanje verom“.

Četvrti stih je kratka formulacija puta spasenja i drugih biblijskih učenja o opravdanju verom. Na koji način se novozavetni pisci služe ovim tekstom? Rimljanima 1,17; Galatima 3,11; Jevrejima 10,38.

Usred svih tih nedoumica i pitanja o suštini zla, pravednosti i spasenja, tekst u Avakumu 2,4 prikazuje oštru suprotnost između vernih i oholih. Ponašanje svake od ovih grupa određuje i njihovu sudbinu: oholi će propasti, dok će pravedni živeti verom. Originalna hebrejska reč za veru glasi *emuna* i najbolje se može prevesti pojmovima „vernost“, „istrajnost“ i „pouzdanost“. Dok se onaj koji živi verom ne spasava svojim delima, njegova dela pokazuju da živi verom. Njegova vera se pokazuje njegovim delima i zato je takvoj osobi obećan večni život.

JER ĆE ZEMLJA BITI PUNA (AVAKUM 2)

Božji odgovor na Avakumovo pitanje u Avakumu 1,17 zapisan je u drugom poglavlju i nastavlja se u obliku pesme koja se ruga oholom nasilniku. Čak pet uzvika „teško!“ (Avakum 2,6.9.12.15.19) podupire poruku da je sudbina Vavilona zapečaćena. Kazna određena neprijatelju biće srazmerna njegovim gresima. Ono što nasilnik čini svojoj žrtvi, na kraju će se vratiti njemu samome. Oni će požnjati što su sejali, jer ohola ljudska bića ne mogu se nekažnjeno rugati Bogu (Galatima 6,7).

Suprotno nasilniku, kome će na kraju Bog suditi, pravedni dobijaju obećanje o večnom životu u Hristu, bez obzira na sve što će im se dogoditi ovde na Zemlji u ovom životu. Opisujući verni ostatak u vreme posletka, knjiga Otkrivenja se služi izrazom „trpljenje svetih“ (Otkrivenje 14,12). I zaista, pravednici su istrajni u svom čekanju da se Bog umeša iako će to doživeti tek prilikom Hristovog drugog dolaska.

Čitajte tekst u Jevrejima 11,1-13. Kako nam ti tekstovi pomažu dok se borimo s istim pitanjima sa kojima se suočavao i prorok Avakum?

Božji konačni odgovor na Avakumova pitanja potvrđuje stalno Božje prisustvo. Oslanjanje na Božju prisutnost i poverenje u Njegov sud uprkos suprotnim znacima, to je poruka Knjige proroka Avakuma, ali i poruka celokupnog biblijskog otkrivenja. Proročka vera je uzdanje u Gospoda i u Njegov nepromenljivi karakter.

„Vera koja je jačala Avakuma i sve svete i pravedne koji su živeli u to teško vreme bila je ona ista vera koja danas održava Božji narod. U najmračnijim trenucima, u najtežim okolnostima, hrišćanski vernik može da se osloni na izvor sveukupne svetlosti i snage. On može verom u Boga, iz dana u dan, da obnavlja svoju snagu i svoju hrabrost.“ (*Proroci i carevi*, str. 386.387)

SEĆAJ SE BOŽJE SLAVE

Čitajte treće poglavlje Knjige proroka Avakuma! Šta Avakum ovde čini i zašto je to tako važno, posebno s obzirom na teške okolnosti u kojima se nalazi i teška pitanja sa kojima se suočava?

Avakum prihvata Božje puteve kroz molitvu u vidu pesme (Avakum 3,19). Pošto je potpuno svestan Božje moći, prorok traži od Gospoda da se opomene svoje milosti kada bude započelo suđenje. Prorok se ponizno seća izveštaja o Božjim velikim delima iz prošlosti i moli Boga da sada donese otkupljenje. Čini se da stoji na razmeđu vremena. Jednim okom gleda unazad na vreme izlaska iz Egipta, a drugim posmatra Gospodnji dan u budućnosti. On čezne da se Božja sila pokaže sada, u njegovom životu.

Himna iz trećeg poglavlja pesnički opisuje Božje izbavljenje Izrailja iz egipatskog ropstva. Ono što se dogodilo u vreme izlaska iz Egipta samo je senka onoga što će se dogoditi na veliki dan suda. Pravedni ne treba da se brinu zbog Gospodnjeg suda, već treba da čekaju, da istraju, da se raduju u nadi koju imaju.

Himna je i slavljenje Božje moći, slave i Njegove pobedonosne prirode. Gospod je opisan kao suveren cele Zemlje. Otkrivenje Njegove slave se može uporediti sa sjajem izlaska Sunca (Avakum 3,4).

Bog sudi nasilničkim narodima; ipak, u isto vreme On dolazi na „kolima spasenja“ i donosi otkupljenje svome narodu (Avakum 3,8). Božja moć nije uvek vidljiva na prvi pogled, ali čovek vere zna da je Bog kraj njega, bez obzira šta se događa.

Avakum nas poziva da očekujemo Božje spasenje, kada će On uspostaviti svoju pravdu na Zemlji i ispuniti svet svojom slavom. Pevajući hvale Gospodu, Božji narod se međusobno podstiče (Efescima 5,19,20; Kološanima 3,16) da razmišlja o Božjim delima iz prošlosti i o nadi u još slavniju budućnost. Primer proroka Avakuma pokazuje kako neko može da izdrži na pravom putu imajući pred sobom viziju slavne budućnosti.

RAZMISLITE: Razmislite o tome kako vas je Bog dosada vodio. Kako vam takvo razmišljanje pomaže da se oslonite na Njega i na Njegovu dobrotu, bez obzira na to kako vam izgleda neposredna budućnost? Zašto je uvek tako važno gledati na konačnu i večnu budućnost koja nas očekuje?

BOG JE NAŠA SNAGA

„Jer smokva neće cvasti niti će biti roda na lozi vinovoj; rod će maslinov prevariti i njive neće dati hrane, ovaca će nestati iz tora i goveda neće biti u oboru. ... Ali ću se ja radovati u Gospodu, veseliću se u Bogu spasenja svojega. Gospod je Gospod sila moja, i daće mi noge kao u košute i vodiće me po visinama svojim.“ (Avakum 3,17-19) Šta je tako pozitivno u držanju koje prorok zauzima ovde? Kako bismo i sami mogli da izgradimo takvo držanje? Vidite Filibljanima 4,11.

Završne reči u Knjizi proroka Avakuma (Avakum 3,16-19) iznose prorokov odgovor na otkrivenje Božje moći i dobrote. Novi pogled na Božja spasonosna dela jača Avakumovu hrabrost dok očekuje napad neprijatelja. Strah uzburkava celo njegovo unutrašnje biće dok čeka da Božja kazna padne na njegov narod. Invazija može da dovede do uništenja stabala smokve i masline, toliko cenjenih u Palestini, zajedno s isto toliko potrebnim vinogradima, žitnim poljima i stokom. Međutim, prorokova istrajna vera ostaje nepokolebana jer ima pred sobom sliku živoga Boga.

Na osnovu svojih iskustava iz prošlosti, Avakum je svestan Božje apsolutne vernosti. Upravo zato se i pokorava Božjim sadašnjim namerama (Avakum 3,16-19). Uprkos svim nepovoljnim okolnostima, prorok je odlučan da svoje poverenje pokloni Bogu i da se pouzda u Njegovu dobrotu, bez obzira na to koliko beznadežna izgleda njegova sadašnjost.

Avakum čeka, pun vernosti i poverenja, iako ne može da vidi nikakve neposredne znake spasenja. On je prorok koji putem razgovora, prigovora i himni hvale poučava verne svih vremena da grade duboku i živu veru u Otkupitelja. Svojim ličnim primerom on hrabri pobožne da razgovaraju sa Bogom, da stave na probu svoju vernost Njemu u teškim vremenima, da grade nadu u Gospoda i da ga slave.

Avakum završava svoju knjigu iskazujući veru na prekrasan način: bez obzira kako težak može ponekad da bude život, vernik treba da nađe radosti i snage u Bogu. Prikrivena poruka ove knjige traži od nas da strpljivo očekujemo spasenje od Boga u vremenima nasilja kom nismo u stanju da sagledamo kraj. Tema „čekanja na Gospoda“ prožima celu Knjigu proroka Avakuma. Koliko ova ista tema može da bude značajna nama, čekaocima Drugog Hristovog dolaska, čije samo ime odražava našu veru u Njegov skori drugi dolazak?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Postoji odgovor na Avakumovo pitanje. To je odgovor, ali ne u obliku reči, već u obliku događaja. Bog će odgovoriti na način koji se ne može iskazati rečima. Odgovor će sigurno doći; 'ako okleva, čekaj'. Zaista, čekanje se teško podnosi; pravednik je užasnut onim što vidi. Takvima se daje veliki odgovor: 'A pravednik će od vere svoje živ biti!' To je odgovor, ali opet ne u obliku misli, već u obliku postojanja. Proročka vera je uzdanje u Onoga u čijem prisustvu čekati znači shvatiti.“ (A. J. Heschel, *The Prophets*, str. 143)

„Mi moramo gajiti i negovati veru o kojoj su svedočili proroci i apostoli – veru koja se oslanja na Božja obećanja i koja čeka na izbavljenje u vreme i na način koje je Bog odredio. Pouzdana proročka reč konačno će se ispuniti slavnim dolaskom našega Gospoda i Spasitelja Isusa Hrista kao Cara nad carevima i Gospodara nad gospodarima. Vreme čekanja može da izgleda dugo, možda dušu pritiskaju obeshrabrujuće okolnosti, mnogi u koje smo se uzdali možda će usput pasti; međutim, zajedno sa prorokom koji se trudio da ohrabri Judu u vreme nezapamćenog otpada, uzviknimo puni poverenja: 'Gospod je u svetoj crkvi svojoj, čuti pred Njim, sva zemljo!' (Avakum 2,20)“ (*Proroci i carevi*, str. 387,388)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

- 1. Sažmite Avakumov razgovor sa Bogom. Koji je bio njegov osnovni prigovor? Kako je uzvratio na Gospodnji odgovor?**
- 2. Zar u Božjim očima iskreno pitanje ili priznavanje sumnje nije prihvatljiviji verski stav od nekakvog površnog verovanja? Objasnite svoj odgovor.**
- 3. Naši vernici su u svim proteklim naraštajima čvrsto verovali da će Hristos svakako već doći do sada, i da će svet doživeti potpuno ispunjenje svih prekrasnih obećanja iz Biblije. Kako da naučimo da sačuvamo svoju veru dok, kao nova generacija, očekujemo Njegov dolazak?**

DAN GOSPODNI (SOFONIJA)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Sofonija 1,14-18; Joilo 2,1-11; Sofonija 2,1-3; Isaija 11,4; Sofonija 3,1-5; Isaija 62,5; Naum 1-3.

Tekst za pamćenje: „Strašan će im biti Gospod, jer će istrijebiti sve bogove zemaljske, i njemu će se klanjati svaki iz svojega mjesta, sva ostrva narodna.“ (Sofonija 2,11)

Gljučna misao: Sud dolazi, ali blagodat i milost su i dalje dostupne onima koji ih ozbiljno traže.

Kada bi proročke knjige bile poređane po hronološkom redu, Knjiga proroka Sofonije bi se našla negde između Isaije i Jeremije. U toku vladavine Manasije, najbezbožnijeg cara u Judi, Sofonijino propovedanje je podržalo vest proroka Jeremije i oni su zajedno doprineli da se zapali iskra probuđenja u toku vladavine cara Josije, Manasijinog unuka.

Sofonijino propovedanje je osudilo beznadežnu pokvarenost judejskog društva. On je ukazivao na potrebu za pokajanjem, jer Gospod u svojoj ljubavi i dalje poziva svoj narod na poniznost i vernost. Njegova poruka je bila dvostruke prirode: ukazivala je na opasnost od skorog i sveopšteg suda, koji će se odnositi čak i na Božji izabrani narod, ali je sadržavala i obećanje da će se spaseni iz svih naroda pridružiti ostatku Izrailja u služenju Bogu i u primanju Njegovih blagoslova. U toku ove sedmice ćemo pokazati da Sofonijina vest i dalje važi za one koji objavljuju Božju poruku nade grešnom svetu.

Središnja tačka Sofonijine poruke je „dan Gospodnji“ (Sofonija 1,7). Za biblijske proroke dan Gospodnji se odnosio na posebno vremensko razdoblje kada će se Bog umešati u ljudske poslove da spase i da osudi. Većina ljudi u starom Izrailju je verovala da će toga dana Gospod spasti i uzdići svoj narod Izrailja, dok će njegove neprijatelje zauvek uništiti. Na veliko iznenađenje onih koji su ga slušali, prorok je objavio da će dan Gospodnji biti dan osude čak i za pripadnike Božjeg naroda (Sofonija 1,1-5) zato što su zgrešili protiv Njega (Sofonija 1,17).

Uporedite tekstove u Sofoniji 1,14-18 s onima u Joilu 2,1-11 i u Amosu 5,18-20. Kakvu sliku „dana Gospodnjeg“ pružaju sva ova proročanstva?

Sofonija upoređuje dolazeći sud s uništenjem celokupnog života u dane velikog Potopa (1. Mojsijeva 6-8). Redosled stradanja živih bića u Sofoniji 1,2.3. obrnut je u odnosu na stvaranje u početku: ljudski rod, kopnene životinje, životinje u vazduhu i na kraju one u vodi (uporedite sa 1. Mojsijevom 1,20-27).

Prorok opominje ljude da na sudu neće moći da plate za svoj opstanak (Sofonija 1,18). Ni srebro ni zlato neće moći da ih zaštiti od Gospodnjeg gneva. Samozadovoljni stanovnici Jerusalima smatrali su da Bog neće učiniti ništa, ni dobro ni zlo. Jednostavno nisu očekivali od Gospoda da bilo šta učini (Sofonija 1,12). Međutim, Božji sud pokazuje koliko On radi na tome da osigura budućnost svom vernom narodu. Sofonija objašnjava da cilj Božjeg suda nije samo da kažnjava, već i da popravlja. Gospod upućuje obećanje o zaklonu za one koji Ga traže (Sofonija 2,3). Dan Gospodnji je mnogo više nego samo kraj sveta. To je i početak uspostavljanja Božje vladavine koja će trajati večno.

RAZMISLITE: Čitajte tekst u Sofoniji 1,18. Na koje načine bismo mogli, čak i sada, da iskusimo istinitost načela koje je ovde izraženo? Da li smo se ikada suočili sa situacijom da nam ni sav novac celoga sveta ne može pomoći da se izbavimo?

PONIZNI U ZEMLJI

U Sofoniji 2,1-3 nalazimo prorokov poziv na pokajanje. Iako je uništenje samo pitanje vremena, ipak još ima vremena da se zaklone od nesreće, ali jedino ako se ceo narod pokaje. Bezakonici koji odbiju da se pokaju biće uništeni u dan suda kao pleva. U Psalmu 1,4 bezakonici su upoređeni sa plevom i na kraju bivaju uništeni.

Rečima „Tražite Gospoda!“ Sofonija hrabri one koji se ponize pred Bogom da ostanu čvrsti u svojoj veri. Prorok govori da je traženje Gospoda isto što i traženje pravednosti i poniznosti. Ovakvo pokajničko držanje od suštinskog je značaja da se čovek izbavi na sudu koji dolazi.

Sofonija pokajnike naziva „krotkima na zemlji“ (Sofonija 2,3). Kako sledeći tekstovi objašnjavaju taj izraz, koji se može prevesti i kao „siromasi na zemlji“? Matej 5,3; Psalm 76,9; Isaija 11,4; Amos 8,4.

Ponizni ili krotki su oni koji su ostali verni Bogu i koje On uči i vodi. Psalmista kaže: „Dobar je i pravedan Gospod; toga radi pokazuje grešnicima put. Upućuje krotke istini, uči krotke hoditi putovima njegovijem.“ (Psalam 25,8.9) Ponizni se pozivaju da se pripreme za Božji sud tako što će tražiti Boga, pravednost i poniznost.

Mogućnost da ponizni i verni opstanu izražena je u našem prevodu Sofonije 2,3 izrazom „eda biste se sakrili na dan gnjeva Gospodnjega“. Opstanak zavisi jedino od Božje blagodati, a blagodati nikada ne smemo zloupotrebljavati. Suočeni sa neposrednim uništenjem, imamo mogućnost da opstanemo zahvaljujući činjenici da je Bog milostiv. Gospod je obećao da će zaštititi sve koji se oslone na Njega (Joilo 3,16; Naum 1,7). Ova vrsta poverenja odbacuje poverenje u samoga sebe, štiti od prevara i obmana.

RAZMISLITE: „Ništa nije prividno tako bespomoćno, ali i stvarno nepobedivo, kao duša koja je svesna svoje nevrednosti i koja se potpuno oslanja na zasluge svoga Spasitelja. Molitvom, proučavanjem Njegove Reči, verom u Njegovu trajnu prisutnost, najslabije ljudsko biće može da živi u dodiru sa živim Hristom, i On će ga držati rukom koja ga nikada neće pustiti.“ (Elen Vajt, Služba isceljenja, str. 182) Kakvo iskustvo ste vi stekli s ovim neverovatnim obećanjem? Kako da naučite da u stopu sledite svoga Učitelja?

POKVARENI GRAD

Jedna kineska poslovice kaže da je najmračnije mesto u sobi odmah ispod svetiljke. Ova poslovice se može primeniti na moralno stanje Jerusalima u Sofonijino vreme. Prorok je upravo završio objavljivanje božanskog suda narodima koji se graniče s Izrailjem (Sofonija 2), kao što su Filisteji na zapadu, Moavci i Amonci na istoku, Etiopija (Kuš) na jugu i Asirija na istoku. Ipak, on se tu ne zaustavlja. Nastavlja da obelodanjuje grehe onih koji žive u Gospodnjem gradu, u samom Jerusalimu.

Čitajte tekst u Sofoniji 3,1-5. Ko je bio osuđen i zašto? Upitajte se kako bi Božji narod, koji je dobio toliko mnogo svetlosti i istine, mogao da se tako pokvari? Kako da zaštitimo sebe da se to i nama ne dogodi?

Prestonica Jude zauzima najvažnije mesto u staranju proroka Sofonije. On optužuje njegove glavare za opadanje morala gradskih stanovnika. Pokvarenost potiče neposredno od propuštanja gradskih starešina da žive u skladu sa svojim položajem i svojim odgovornostima (upor. Jeremija 18,18; Jezekilj 22,23-30). Potplaćeni sud koji vode sudije upoređen je sa „lavovima koji riču“, a sudije su opisane kao „vuci večernji“. Ni hram nije prošao mnogo bolje zato što ni sveštenici ne propovedaju Božju Reč, niti proroci govore istinu.

„U toku Josijine vladavine, Gospodnja reč je došla Sofoniji, jasno najavljujući posledice stalnog otpada i usmeravajući pažnju prave Crkve na slavnu budućnost koja je očekuje. Njegova proročanstva o kazni koja je pretila Judi ispuniće se na isti način i s istim kaznama koje će pogoditi nepokajani svet u vreme Drugog Hristovog dolaska.“ (*Proroci i carevi*, str. 389)

RAZMISLITE: Pogledajte oko sebe. Iako izgleda privlačno, svet je osuđen na konačno uništenje. Ne morate čak ni verovati u Bibliju da biste videli kako se lako može dogoditi to uništenje. Zašto je Gospod naša jedina nada? Kako da naučimo da se više oslanjamo na Njega i da se ne uzdamo u sebe ni u prazne i tašte stvari ovoga sveta?

NAJVEĆE BOŽJE ZADOVOLJSTVO

„Gospod Bog tvoj, koji je usred tebe, silni, spašće te; radovaće ti se veoma, umiriće se u ljubavi svojoj, veseliće se tebe radi pjevajući.“ (Sofonija 3,17)

U završnom delu svoje knjige (Sofonija 3,17), Sofonija se okreće od teme gneva ka temi obnovenja. Posle suda, sada sagledavamo Božje krajnje namere. Kada narodi budu ukoreni, oni će zajednički tražiti Boga i služiti Mu od srca. Usne naroda biće očišćene tako da će svi moći da obožavaju Boga i da ga hvale svojom službom. Mali, ali ponizni i verni ostatak će preživeti u Judi i preuzeće mesto gordih vođa.

Što je najvažnije, Bog će stanovati sa svojim narodom i popraviti zla iz prošlosti. Narod više neće morati da živi u strahu jer će Gospod biti sa svojim narodom. On će biti njegov Izvavitelj i Spasitelj. „Nego će pasti i ležati i neće biti nikoga da ih plaši.“ (Sofonija 3,13)

Svakako da bi ovakvi blagoslovi trebalo da navedu Božji narod da se raduje Bogu; međutim, prorok izjavljuje da je Bog taj koji će se radovati svome narodu. Njegova ljubav i radost zbog Njegovog naroda biće tako velika da će uzvikivati radosno.

Kako prorok Isaija opisuje Božju radost zbog otkupljenog naroda? Isaija 62,5; 65,19.

Veliki Vladar i božanski Ratnik zaštititi će i odbraniti svoj narod. On će im pružiti sve blagodati svoje pobeđe, pobeđe koju je zadobio za nas na krstu. On će uzdići ponizne i pretvoriti sramotu, patnje i otuđenost u iskustvo počasti, blagoslova i svoje prisutnosti. Istaknuto mesto će dobiti hromi i odbačeni, što je tema koja se nalazi u samom središtu poruke koju je objavljivao sam Isus Hristos.

RAZMISLITE: Čak i posle tako strašnih upozorenja, Gospod svom narodu nudi nadu. Kako bismo mi, čekaoci Drugog Hristovog dolaska, mogli da sačuvamo poverenje u obećanje o Njegovom drugom dolasku i da naučimo da iz dana u dan živimo u skladu s tom nadom? Kako da naučimo da održavamo u životu tu nadu, posebno u vreme nevolja i kada nam svet ne nudi ništa više osim tuge?

BOŽJI ODGOVOR NA NEPRAVDU

Čitajte tekst prva tri poglavlja u Knjizi proroka Nauma! Koji stihovi nam posebno opisuju Božji karakter? Kako bismo ono što smo ovde videli mogli da primenimo na događaje poslednjih dana?

Naumovo proročanstvo je Božja Reč protiv carstava ovoga sveta koja su predstavljena Ninevijom. Dok je prorok posmatrao svet onog vremena, video je kako Božja ruka ide na Asirsku imperiju. On objavljuje da će njena prestonica Ninevija uskoro pasti i da se više nikada neće podići. Naum govori s apsolutnom sigurnošću zato što poznaje Božji karakter i zato što mu je, zahvaljujući proročkom daru (Naum 1,1), Bog pokazao šta će se dogoditi. Gospod neće ostaviti krivca bez kazne (Naum 1,3; 2. Mojsijeva 34,6.7)

Asirci su opljačkali mnoge narode gajeći neugasivu želju za vlašću. Njihova surovost je bila poslovična. Kao Božja „britva“ (Isaija 7,20), oni su gorljivo gazili svoje susede. Sada je konačno došlo vreme da se ta britva polomi. Oruđa Božjeg suda nisu izuzeta od suda. Ninevija više ne postoji, ali proročko svedočanstvo živi i dalje. Ono nas podseća da, iako Božja pravda izgleda spora, ništa ne može da zaustavi njeno ostvarenje.

Kao što smo već videli u prethodnim poukama, godinama pre Naumovog vremena, Ninevljani su se pokajali, čuvši Jonino propovedanje, i Bog je poštdeo grad. Međutim, pokajanje nije bilo trajno, ljudi su se vratili svojim starim putevima. Mnoge zemlje, koje su stradale od njihove surovosti, svakako da bi gromkim aplauzom dočekale vest o propasti Ninevije. Takav vesnik bi im doneo radosnu vest (Isaija 52,7) da je moć Asirije slomljena, zajedno sa njihovim bogovima. Božji narod bi opet dobio priliku da slavi Boga u miru (Naum 1,15).

Iako je Božji gnev silan, Njegova milost je još mnogo veća. On štiti one koji očekuju puninu Njegove dobrote. Naum ističe da je Bogu stalo do onih koji se uzdaju u Njega, ali da će kao poplava odneti svoje neprijatelje u tamu (Naum 1,8). Bog je bio iza svega toga, jer je On odlučio da je dan suda za Ninevijiu konačno došao.

Prorok pokazuje da Bog ima na raspolaganju neizmernu silu. Sva stvorenja drhte pred Njime. On neće doveka trpeti greh. U isto vreme, On je i Spasitelj onih koji se uzdaju u Njega. Nema srednjeg puta. Mi se nalazimo ili na jednoj ili na drugoj strani. Sam Hristos je rekao: „Ko nije sa mnom, protiv mene je!“ (Matej 12,30)

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Sa nepogrešivom tačnošću, Beskrajni i dalje svodi svoj račun sa narodima. Dok nudi svoju milost i dok poziva na pokajanje, ovaj račun ostaje otvoren; ali, kada brojevi premaše određeni iznos koji je Bog odredio, počinje izlivanje Njegovog gneva. Račun je tada zaključen. Božansko strpljenje prestaje. Milost se više ne zalaže za njih.“ (*Proroci i carevi*, str. 364)

„Pred bezgrešnim svetovima i nebeskim svemirom, svet će morati da položi račun Sudiji cele zemlje, upravo Onome koga su osudili i raspeli. Kakav će to biti dan obračuna! Biće to veliki dan Božje odmazde. Hristos tada neće stajati pred Pilatovom stolicom. Pilat i Irod, i svi oni koji su se rugali, koji su ga bičevali, odbacili i raspeli tada će shvatiti šta znači osetiti na sebi gnev Jagnjetov. Njihova dela će se pojaviti pred njima u svojoj pravoj prirodi.“ (Elen Vajt, *Svedočanstva za propovednike*, str. 132)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Neki od ljudi u Sofonijino vreme činili su strašne prestupe protiv Boga i svojih zemljaka, dok su drugi mirno posmatrali kako se događaju ta zla. Koji je od ta dva greha, po vašem mišljenju, gori u Božjim očima? Zašto tako mislite?
2. Vratite se na završno pitanje u delu pouke za ponedeljak, na mesto gde stoje ove reči: „Naizgled ništa nije tako bespomoćno, a u stvarnosti tako nepobedivo, kao duša koja je svesna svoje ništavosti i koja se potpuno oslanja na zasluge Spasitelja.“ Šta to znači „osloniti se potpuno na zasluge Spasitelja“? Kako nam te reči pokazuju veliku istinu o spasenju verom u Hrista i zašto je ta istina tako značajna za sve što verujemo? Ukoliko se ne oslonimo na Njegove zasluge, na čije zasluge bismo se mogli osloniti?
3. Zašto je tako lako, a posebno za one koji žive u bogatstvu i udobnosti, da zaborave koliko su potpuno zavisni od Boga za sve što imaju? Kako bismo se mogli zaštititi od ove smrtonosne zablude?
4. Razmotrite sliku Boga koji peva i kliče od radosti zbog svog naroda. Mi uglavnom mislimo o svojoj pesmi i radovanju Bogu zbog onoga što je On učinio za nas. Šta znači da On peva i kliče zbog nas, posebno ako uzmemo u obzir žalosno stanje u kom se nalazimo?

ŠTA JE NAJVAŽNIJE? (AGEJ)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Agej 1; Jovan 2,19; Jezdra 3,1-6; Matej 1,23; 12,6; Agej 2; Luka 24,13-27.

Tekst za pamćenje: „Moje je srebro i moje je zlato, govori Gospod nad vojskama.“ (Agej 2,8)

Gljučna misao: Agejevo pitanje je jednostavno: šta su naši prioriteti i zašto je tako važno da ih pravilno razvrstamo?

Knjiga proroka Ageja, jedna od najkraćih u Bibliji, napisana je u jednom vrlo kritičnom trenutku istorije zemlje Judine. Prognanici su se vratili iz ropstva u Vavilonu oko dvadesetak godina pre toga; ipak, izgleda kao da su zaboravili razlog zašto su se vratili. Ostavili su Gospodnji hram da i dalje leži u ruševinama dok su svoju energiju trošili na građenje svojih kuća i imanja.

Zato prorok poziva povratnike da pažljivo razmotre stanje u kom se nalaze. Njegova poruka je jednostavna i logična. Narod je teško radio, ali je malo zarađivao. To se događalo zato što su pogrešno postavili svoje prioritete. Trebalo je da Boga postave na prvo mesto u svemu što su činili. Kao što je rekao sam Isus: „Tražite najprije carstva Božjega i pravde njegove, a ovo će vam se sve dodati!“ (Matej 6,33)

I danas je tako lako biti toliko obuzet životnom borbom za opstanak da zaboravimo da prioritet treba da nam bude ispunjenje Božje volje uvek i na svakom mestu.

„SIJETE MNOGO, A UVOZITE MALO!“

Čitajte tekst u Knjizi proroka Ageja 1,1-11. Šta se to ovde događa i, što je još mnogo važnije, zašto? Kako se ovo isto načelo pokazuje na delu u životu nas danas? Kako bismo i mi mogli da budemo krivi za ista dela?

“Hram je bio zanemaren i skoro zaboravljen više od godinu dana. Narod je živeo u svojim domovima i trudio se da osigura sebi zemaljsko blagostanje, ali je njegov položaj zasluživao sažaljenje. Koliko god da je ulagao truda, nikakvog napretka nije bilo. Izgledalo je kao da su se i sami elementi prirode zaverili protiv njega. Pošto su Judejci dozvolili da Hram stoji zapušten, Gospod je njihova imanja pohodio strašnom sušom. On im je osiguravao rod u poljima i vrtovima, žito, vino i ulje, kao dokaz svoje naklonosti; međutim, pošto su se tim obilnim darovima služili na tako sebičan način, blagoslovi su izostali.“
(*Proroci i carevi*, str. 573)

Agej je veoma revnovao za Gospodnji hram i želeo je da narod dovrši njegovu obnovu što je moguće pre. Njegova želja je dolazila u sukob sa ravnodušnošću onih kojima nije bilo stalo do Hrama, u najmanju ruku bar ne toliko koliko za udobnost njihovih domova. Dok je Agejeva velika briga bio Hram, narod se najviše zanimao za svoje vlastite domove!

Gospod se poslužio Agejem da dirne srca naroda i da ih učini prijemčivijima za svoje ciljeve. Bog se nije mogao slaviti na odgovarajući način sve dok Njegov dom leži u razvalinama. Hram u Jerusalimu simbolički je predstavljao Božje prisustvo među ljudima. Bio je to vidljivi znak celome svetu da je suvereni Bog istovremeno i Bog neba i Zemlje. Kako bi sinovi Izrailjevi mogli postati svedoci za istinitog Boga kada upravo pravi simbol toga Boga (videti Jovan 2,19; Matej 26,61) i celokupnog plana spasenja leži u razvalinama? Na mnogo načina, njihovo držanje prema Hramu otkriva dublji duhovni problem: da su povratnici izgubili svest o svojoj misiji Gospodnjeg naroda ostatka!

Prepoznajete li ovde i neko upozorenje za nas?

BOŽJE NAJVEĆE OBEĆANJE

Čitajte tekst u Knjizi proroka Ageja 1,12-14. Da li zapažate duh sje-dinjenosti u istoj nameri? Zašto je za narod bilo tako važno da učini upravo ono što je bio pozvan da čini?

Ovoga puta starešine ostatka naroda smesta su poslušale poruku. Obavili su pripreme, prikupili materijal, i već posle tri sedmice započeli radove na obnavljanju Hrama. Sledeće sedmice podigli su oltar i obnovili službu prinošenja žrtava (Jezdra 3,1-6). Za manje od pet godina Hram je bio dovršen.

Iako se Božje carstvo ne može izjednačiti sa nekim materijalnim zdanjem, Knjiga proroka Ageja nas podseća da Bog ponekad upotrebljava materijalna dobra poput građevina u duhovne svrhe.

Ako se neposredno ispunjenje proročke poruke može smatrati merilom prorokovog uspeha, onda se prorok Agej može proglasiti jednim od najuspešnijih proroka. U roku od mesec dana započeli su radovi na obnavljanju Hrama, uz Gospodnje obećanje da će biti sa graditeljima.

Tekst u Ageju 1,12-14 navodi odgovor starešina i naroda na Agejevu poruku. Svi su poslušali Gospoda jer su prepoznali da je On poslao Ageja. Oni su se „bojali Gospoda“ (Agej 1,12), i to pokazali služeći Njemu i posvećujući Mu odgovarajuću pažnju. I tako je Agej sada mogao da im objavi novu poruku od Boga: „I ja sam s vama!“ (Agej 1,13) Čim je narod odlučio da poslušša Gospoda, poruke ukora zamenjene su rečima ohrabrenja. Obećanje o Božjoj prisutnosti bilo je i obećanje svih ostalih blagoslova. „I ja sam s vama!“ bilo je povezano sa zavetnim obećanjima koja im je Bog davao od vremena patrijaraha i Mojsija (1. Mojsijeva 26,3; 2. Mojsijeva 3,12; 4. Mojsijeva 14,9).

RAZMISLITE: Naravno, najveći dokaz da je Bog „s nama“ je Isus (videti Isaija 7,14; Matej 1,23; 28,20). Razmotrite celokupnu ideju da je Stvoritelj, Održavatelj svemira, živeo među nama. Šta nam to govori o našoj važnosti u svemiru koji je tako veliki da mi sami možemo gledati na sebe kao na beznačajne i nevažne? Razgovarajte o tome i u subotu.

NE BOJTE SE!

Tekst u Ageju 2,1-5 predstavlja zanimljiv razvoj velikog probuđenja u sredini Božjeg naroda. Oko mesec dana od početka radova na obnavljanju Hrama, Bog je preko Ageja poslao reč ohrabrenja Ostatku koji je odlučio, nemajući na raspolaganju dovoljno sredstava, da obnovi Božji dom onako kao što je bio pozvan preko proroka. Agej je starešine pozvao da uporede sadašnje stanje Hrama sa njegovim izgledom pre razaranja. Jasno, sadašnje stanje se nije moglo ni izbliza uporediti sa nekadašnjom slavom. Ljudi su se mogli samo obeshrabriti videći da nisu u stanju da obnove sjaj Solomunovog Hrama koji se nekada uzdizao na tom istom mestu.

Prorok poziva ljude da nastave sa radovima zato što je Božji Duh s njima. Pozvao je sve članove zajednice Ostatka da budu jaki i da rade naporno, jer je Bog Svemogućí usred njih. Agejeve reči upućene starešinama „Budite jaki i ne plašite se!“ zvuče slično Gospodnjim rečima Isusu Navinu posle Mojsijeve smrti (Isus Navin 1,5-9). Što su manje i slabije bile mogućnosti Izrailja, to je veća bila i njihova potreba za verom u Boga. Prorok je izjavio da će na kraju sam Gospod učiniti da slava ovog drugog Hrama bude veća od slave prvoga. To se i ostvarilo samo zato što je Onaj koji je veći od Hrama došao da bude u njemu (Matej 12,6).

Prisutnost Božjega Duha je potvrdila opstanak Božjega carstva u Izrailju. Božji Duh koji je vodio Mojsija i starešine, i koji je stalno slao proroke sa nadahnutim vestima, nalazio se i usred Ostatka. Spremno odazivanje starešina i naroda potvrdilo je da se u narodu odvija duhovna reforma. Duh je bio prisutan u njihovoj duhovnoj obnovi i približavanju Bogu. Prisutnost Duha je jemčila i obilje blagoslova. Prorok je hrabrio ljude da se oslanjaju na Božja obećanja sve do njihovog ispunjenja.

Agej je prenosio Božje reči narodu koji je poznavao surovost života i razočarenja zbog neispunjenih nada. On je njihovu pažnju usmerio prema Bogu, koji je veran i koji očekuje od pripadnika ove nove zajednice da postanu odgovorni građani Njegovog carstva, da istrajno nastave da čine dobro i da tako daju novo značenje i svrhu svom životu.

RAZMISLITE: Neki 35-godišnji čovek koji je odbacio veru u Boga napisao je oprostajno pismo od 1900 stranica pre nego što će izvršiti samoubistvo. U tom pismu je napisao: „Svaka reč, svaka misao, svaka emocija vraća se ponovo osnovnom problemu: Život je besmislen!“ Kako onda ne samo naše verovanje u Boga, nego i naša spremnost da Ga poslušamo daje novo značenje životu?

ČEŽNJA SVIH NARODA

Čitajte tekst u Ageju 2,6-9. Šta se ovde obećava i kako da shvatimo ispunjenje ovog obećanja?

Preko Ageja je Bog najavio velike potreze usred svih naroda na dan Gospodnji, kada će se i Hram ispuniti Božjom prisutnošću. Prorok je pozvao svoje savremenike da gledaju dalje od sadašnjih teškoća i siromaštva i da vide buduću slavu Njegovog carstva na koju Hram ukazuje.

Osnovna svrha raskoši i sjaja Hrama u Jerusalimu bilo je nastojanje da on postane dostojan Božje prisutnosti. Ipak, prema ovom tekstu, Gospod je spreman da se useli u manje blistav Hram i da mu tek kasnije prida slavu. Nije trebalo da se ljudi suviše opterećuju time kako da finansiraju građenje Hrama. Sva blaga pripadaju Bogu koji je obećao da će stanovati u ovom novom Hramu. Sam Gospod će ovom novom hramu dati sjaj i slavu.

„Dok se narod trudio da učini ono što se od njega i očekivalo, dok je nastojao da obnovi uticaj Božje blagodati u svom životu i srcu, Zaharija i Agej su objavljivali poruku za porukom, uveravajući narod da će njegova vera biti bogato nagrađena i da će se Božje obećanje o budućoj slavi Hrama čije su zidove upravo podizali sigurno ostvariti. Upravo u tom Hramu pojavice se, kada se bude navršilo vreme, Čežnja svih naroda kao Učitelj i Spasitelj celog čovečanstva.“ (*Proroci i carevi*, str. 577)

Bog je obećao da će slava tadašnjega Hrama biti veća od slave prethodnoga. Biće to drugačija vrsta slave, jer će taj Hram biti počašćen prisutnošću Isusa Hrista u telu. I zaista, Hristova prisutnost je učinila da slava ovoga novoga Hrama bude veća od slave prethodnog Solomonovog Hrama.

RAZMISLITE: Čitajte tekst u Jevrejima 8,1-5. Bez obzira na slavu zemaljskoga Hrama, nikada ne smemo zaboraviti da je on bio samo senka, simbol plana spasenja. Razmislite o tome šta to znači da upravo sada Isus služi za nas u „istinskoj skiniji“ koju je načinio Bog, a ne čovek. Kako bismo mogli naučiti da više cenimo važnost poruke Svetinje u planu spasenja?

GOSPODNJI PEČATNI PRSTEN

„U to vrijeme, govori Gospod nad vojskama, uzeću tebe, Zorovavelju, sine Salatilov, slugo moj, govori Gospod, i postaviću te kao pečat, jer sam te izabrao, govori Gospod nad vojskama.“ (Agej 2,23)

Završna poruka koju je Gospod uputio preko Ageja bila je poslana istoga dana kada i prethodna, kao njena dopuna (Videti Agej 2,22.23). Gospod je poslao svoju opomenu zbog budućeg uništenja carstava i naroda u toku dana Gospodnjeg suda. Međutim, toga istoga dana, rekao je prorok, Gospodnje sluge će dovršiti delo spasenja koje im je On poverio. Ovo ispunjenje, konačno i potpuno, može se dogoditi jedino prilikom Hristovog drugog dolaska i u toku događaja koji slede za njim.

Politički vođa naroda ovde se dovodi u vezu sa slavnom vladavinom izrailjskog cara Davida, čiji je potomak. Zorovavelj je bio unuk cara Joakima i zakonski naslednik Davidovog prestola posle vavilonskog izgnanstva. On je delovao kao namesnik u Judi pod persijskim carem Darijem Velikim i predstavljao rukovodeću snagu pokreta za obnavljanje Hrama u Jerusalimu. Isus sin Josedekov bio je poglavar sveštenički koji je takođe učestvovao u obnavljanju Hrama.

Prorok kaže da će Zorovavelj biti Božji pečatni prsten, kojim se dokazuje carski autoritet i vlast. Slično caru koji pečati neki zakonski dokument svojim pečatnim prstenom, Bog će uticati na ceo svet preko delovanja svoga sluga. Iako se ključna uloga Zorovavelja u obnavljanju Hrama nikada ne sme potceniti, on ipak nije ispunio sve delove obećanja koje mu je Bog uputio preko Ageja. Nadahnuti pisci Jevanđelja ukazuju na ličnost i službu Isusa Hrista, koji je sin, odnosno potomak Davida i Zorovavelja, kao na konačno ispunjenje svih mesijanskih obećanja u Bibliji.

Čitajte tekst u Luki 24,13-27. Posebno se usredsredite na Hristove reči upućene ovoj dvojici. Koju važnu poruku im upućuje i kako Njegove reči pokazuju važnost razumevanja starozavetnih proročanstava? Zašto je to tako važno čak i za današnje hrišćane?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Međutim, čak ni ti mračni dani nisu bili bez nade za one koji su se uzdali u Boga. Proroke Ageja i Zahariju Bog je podigao da bi se suočili s krizom. Potresnim svedočanstvima ovi izabrani vesnici otkrivali su narodu uzrok njegovih nevolja. Proroci su objavljivali da je izostajanje zemaljskog blagostanja nastupilo kao posledica zanemarivanja da se Božji ciljevi stave na prvo mesto. Da su Izrailjci proslavili Boga, da su Mu ukazali dužno poštovanje, da su Mu odali čast prihvatajući obnavljanje Njegovog Hrama kao svoj prvi zadatak, svakako da bi uživali u Njegovoj prisutnosti i u Njegovim blagoslovima.“ (*Proroci i carevi*, str. 573,574)

„Drugi Hram nije bio počastvovan oblakom Gospodnje slave, već stvarnom prisutnošću Onoga u kome je živela svaka punina Božanstva telesno – koji je i sam bio Bog otkriven u telu. On, 'Čežnja svih naroda', zaista se pojavio u svom Hramu kada je Čovek iz Nazareta učio i isceljivao u njegovim svetim tremovima. Hristovom prisutnošću i samo Njegovom prisutnošću, drugi Hram je slavom nadmašio prvi. Međutim, Izrailj je odbacio ponuđeni dar Neba. Zajedno sa skromnim Učiteljem, koji je toga dana izašao kroz njegova zlatna vrata, slava je zauvek otišla iz toga Hrama. Spasiteljeve reči su se već ispunile: 'Eto će vam se ostaviti vaša kuća pusta!' (Matej 23,38)“ (*Velika borba*, str. 24)

PITANJA ZA DISKUSIJU

- 1. Razgovarajte u razredu o odgovoru na pitanje iz dela pouke za ponedeljak, koje se odnosi na Isusovo prisustvo na Zemlji. Razmišljajte o posledicama ne samo Njegovog prisustva, već i Njegove žrtve za grehe sveta. Šta svi ti događaji svedoče o vrednosti nas kao pojedinaca? Razmislite koliko nam drukčiji pogled na čovečanstvo pružaju ti događaji kada se uporede s ateističkim i evolucionističkim shvatanjima koja su opšteprihvaćena u nekim delovima sveta.**
- 2. Isaija govori o oholom caru Vavilona od kog su, dok je bio na vrhuncu moći, narodi strepeli, a zemlja se tresla (Isaija 14,16.17). Koliko se to drhtanje razlikuje od potresa koji će izazvati Gospodnje delovanje koje Agej opisuje u drugom poglavlju svoje knjige?**
- 3. Stari Izrailjci su često bili neposlušni porukama koje im je Gospod slao preko svojih proroka. Pripremite se da u razredu razgovarate o tome na koje načine Božji narod danas odbacuje poruke koje Gospod šalje svom narodu.**
- 4. Biblija je veoma jasna: stari Hram i njegov sistem prinošenja žrtava izgubili su svoju vrednost, jednom i zauvek, posle Isusove smrti. Šta nam tekstovi u osmom i devetom poglavlju Poslanice Jevrejima govore o onome što je Hristos učinio i što i dalje čini za nas, a što prva „skinija“ nije mogla da učini?**

VIĐENJA NADE (ZAHARIJA)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Zaharija 1 i 2; Rimljanima 15,8-18; Efescima 3,1-8; Zaharija 3 i 4; 2. Mojsijeva 25,31-40; Zaharija 7.

Tekst za pamćenje: „U taj dan, govori Gospod nad vojskama, zvaćete svaki bližnjega svojega pod vinovu lozu i pod smokvu.“ (Zaharija 3,10)

Ključna misao: Iako je Izrailj bio kažnjen zbog svojih greha, došlo je vreme da ponovo živi u zajedništvu s Bogom u skladu sa Njegovim obećanjima.

Na zidu nekog starog dvorca u srednjoj Evropi (Maruševac) stoji kratka latinska poslovice: *Dum spiro, spero* – „Dok dišem, nadam se“. Ova poslovice kao da sažima poruku koju prorok Zaharija upućuje Božjem narodu. Skoro dvadeset godina posle njihovog povratka iz vavilonskog ropstva, prvobitno oduševljenje ustupilo je mesto obeshrabrenju među onima koji su počeli da se pitaju da li Gospod i dalje prebiva usred svog naroda.

Prorok Zaharija, čije ime znači „Gospod pamti“, započeo je svoju proročku službu samo nekoliko meseci pošto je Agej počeo da propoveda narodu (Agej 1,1; Zaharija 1,1). Putem niza proročkih viđenja, Zaharija je saznao Božji plan za tadašnje vreme i za budućnost. Božje večno carstvo je dolazilo, ali je prorok pozvao one koji su živeli u to vreme da odmah počnu da služe Gospodu. Veliki deo njegove knjige je usmeren na to da im objasni kako to treba da čine. U toku ove i sledeće sedmice proučaćemo ono što mu je Bog pokazao u vezi s tim.

Čitajte tekst prvog poglavlja Knjige proroka Zaharije. Koji ključnu poruku upućuje ovaj tekst? Posebno se usredsredite na tekst u Knjizi proroka Zaharije 1,3. Šta Gospod želi da kaže narodu?

Povratak iz vavilonskog robovanja izazvao je radost u srcima Ostataka. Međutim, povratak je izazvao i zabrinutost. Hoće li biti sigurni i zaštićeni u svojoj zemlji ili će neprijatelji ustati da im naškode? Da li im je Bog zaista oprostio nevernost u prošlosti ili će nastaviti da ih kažnjava? Šta budućnost donosi Božjem izabranom narodu i drugim narodima?

U svom viđenju, Zaharija je video Gospodnjeg anđela kako dolazi da posreduje za Judu. Posredovanje započinje pitanjem: „Koliko dugo, Gospode?“ U Bibliji, ovo pitanje se često upotrebljava da bi se izrazila zabrinutost naroda i da bi se prizvala Božja pomoć (Psalam 74,10; Isaija 6,11; Danilo 8,13). Odgovor na pitanje je došao preko anđela tumača, koji ga je preneo proroku. Odgovor je sadržavao reči koje su obećavale Božju milost i utehu.

Zaharija je dobio nalog da objavi da Gospod revnuje za Jerusalim (Zaharija 1,14). Revnost može da dobije i negativan prizvuk, ali u Bibliji može da bude i izraz Božje ljubavi. Bog voli svoj narod i očekuje od njega da mu bude veran. Pošto Gospod veoma voli Jerusalim, anđeo objavljuje da je istovremeno i veoma gnevan na okolne narode koji su tako surovo postupali prema Judi. Puna optužba protiv okolnih naroda glasi da su Gospodnje kažnjavanje Jude učinili mnogo težim, da su mu doprineli svojim surovim postupanjem prema zarobljenicima.

Tekst u Knjizi Zaharijinoj 1,14 objavljuje da je Bog gnevan, ali da obećava da će uzvratiti utehom. Njegova je namera, a prorok je dobio nalog da je objavi, da opet Jerusalimu pokaže milost. Gospod će utešiti Sion (Isaija 40,1), dok će Njegov gnev biti usmeren protiv Njegovih neprijatelja. Jerusalim će se obnoviti, i ponovo će postati Gospodnje boravište.

RAZMISLITE: Pročitajte ponovo tekst u Knjizi Zaharijinoj 1,3. Kako neko može da se vrati Gospodu? Na koji način je ovo poziv na ponovno uspostavljanje pravilnog bliskog odnosa s Bogom i Njegovim narodom?

GOSPOD DOLAZI

Čitajte drugo poglavlje u Knjizi proroka Zaharije! Ono sadrži viđenje gde je proroku pokazan obnovljeni Jerusalem, tako pun naroda da ne mogu da stanu u okvir njegovih zidina. Grad će privući i mnogobrojne neznabošce, što je moralo izgledati neobično u očima tadašnjih Judejaca. Deseti stih počinje pozivom Sionu da se veseli, a navodi i razlog za to: sam Gospod dolazi da stanuje sa svojim narodom.

Gospodnji dramatični povratak u svoj obnovljeni dom je razlog za radost onih koji su se vratili iz izgnanstva. Sion, boravište velikog Vladara, ovde se naziva „kćer Sionska“, čime se izražava posebna ljubav koju Gospod gaji prema Jerusalimu. Iščekujući ovako slavnu budućnost, Sion treba da se raduje jer će se sam Bog postarati za svoj narod. Svako ko dira u Božji narod dira u zenicu Njegovog oka (Zaharija 2,8).

Prorok kaže da će u dan Gospodnji mnogi drugi narodi doći i pridružiti se Gospodnjem zavetu. Božji prvobitni plan je i bio da pripadnici okolnih naroda vide kako služenje pravom Bogu donosi blagoslov i blagostanje i požele da se pridruže Gospodu. Na taj način će Ostatak Izrailja, zajedno sa neznabošcima koji su poverovali, postati jedan narod, usred koga će stanovati sam Gospod. Ovaj događaj će predstavljati ispunjenje Božjeg obećanja Avramu i Sari da će se preko njihovog potomstva blagosloviti svi narodi na Zemlji (1. Mojsijeva 12,1-3).

Na koji način ovo proročanstvo treba da se ispuni? Rimljanima 15,9-18; Efescima 3,1-8.

Putem Zaharijinog proročanstva Bog obećava da neće uništiti narode, već da će ih ubrojati u svoj zavetni narod. Obećana budućnost je rezultat Božjeg nastojanja i predstavlja čežnju mnogih biblijskih proroka. Isus Hristos je naložio svojoj Crkvi da propoveda radosnu vest celome svetu, da govori o spasenju koje se može zadobiti u Isusu Hristu prihvatanjem Njegovih zasluga umesto svojih. Apostol Pavle naziva taj Gospodnji plan tajnom koja je bila sakrivena u toku mnogih proteklih vekova (Kološanima 1,26).

RAZMISLITE: Na koji način razumevanje da je jevanđeljska poruka univerzalna, da je namenjena čitavom čovečanstvu, utiče na naš način života; drugim rečima, koliki deo svog života, svog vremena i svojih misli ćemo posvetiti propovedanju prekrasnih istina do kojih smo došli?

BOŽJA SPREMNOST DA OPROSTI

Čitajte treće poglavlje u Knjizi proroka Zaharije. Na koji način je jevanđelje predstavljeno u tim tekstovima?

Nijedan deo Starog zaveta, izuzimajući možda 53. poglavlje Knjige proroka Isaije, ne predstavlja na bolji način prekrasnu istinu o spasenju verom od trećeg poglavlja Knjige proroka Zaharije. U ovom viđenju, sudi se poglavaru sveštenu Isusu sinu Josedekovom zbog optužbi koje iznosi sam glavni tužilac, sotona. Optužba protiv poglavara sveštenukog odnosi se i na narod koji on predstavlja. Ime Jošua ili Ješua znači „Gospod spasava“ (videti Matej 1,21), ali može da dobije i grčki oblik Isus.

U Bibliji, položaj sa desne strane optuženoga označava branitelja i zaštitnika. Psalmista kaže: „Svagda vidim pred sobom Gospoda, on mi je s desne strane da ne posrnem!“ (Psalam 16,8; Psalam 44,3). U ovom slučaju, tužilac se ponaša upravo suprotno tom pravilu (Psalam 109, 6). Dok prvosveštenik posreduje pred Gospodom za svoj narod, sotona podiže optužbu protiv njega i naroda, utemeljenu na njihovoj grešnosti.

Gospod odbacuje optužbu, podsećajući tužioca da je u svojoj milosti već izabrao Isusa sina Josedekova. Štaviše, njegov narod je već izdržao punu meru božanske kazne. Isus poglavar sveštenučki i Ostatak istrgnuti su kao zapaljena glavnja iz razorne vatre (Amos 4,11), iz dugotrajnog zatočeništva u Vavilonu.

Na zapovest Božjeg anđela, Isusu skidaju odeću, koja predstavlja grehe naroda, a potom ga peru i odevaju u novo svečano ruho spasenja i pravednosti.

Konačno, Isus sin Josedekov dobija nalog da ispunjava Božju volju i da ide Božjim putevima, a takav stav donosi Božje mnogostruke blagoslove.

„Poglavar sveštenučki nije mogao da odbrani sebe ni svoj narod od sotoninih optužbi. Nije mogao da tvrdi da je Izrail bez krivice. U prljavim haljinama, koje su simbolički predstavljale grehe naroda, i koje je nosio kao predstavnik naroda, stajao je pred Anđelom, priznavao krivicu naroda i ukazivao na njegovo pokajanje i njegovu poniznost, oslanjao se na milost Otkupitelja koji oprašta grehe. U veri se pozivao na Božja obećanja.“ (*Proroci i carevi*, str. 583,584) Ova obećanja, naravno, obuhvataju i pokrivalo Hristove pravednosti.

RAZMISLITE: Zamislite da morate stati pred Gospoda u svojim prljavim haljinama! Koja velika nada nam je ovde predstavljena i kako biste mogli ne samo da prihvatite tu nadu, već i da je pokažete svojim svetim i posvećenim životom?

NE LJUDSKOM SNAGOM

Čitajte četvrto poglavlje Knjige proroka Zaharije! Koja nada je ovde prikazana narodu?

U ovom viđenju, Zaharija vidi svećnjak koji se napaja iz dve masline, što podseća na svećnjak koji je stajao u Šatoru u pustinji (2. Mojsijeva 25,31-40). Sedam žižaka je poređano oko velike posude koja služi kao rezervoar maslinovog ulja.

Posuda u kojoj je obilna zaliha ulja simbolički predstavljala puninu Božje sile koja se dobija preko Njegovog Duha. Sedam žižaka šire obilje svetlosti, simbol Božje trajne prisutnosti, koja razgoni svu tamu. Isto onako kao što maslinovo ulje teče neposredno iz stabla u posudu s uljem na vrhu svećnjaka bez ikakve ljudske pomoći, tako je i sila koja dolazi od Boga stalna i dovoljna i nije joj potrebna nikakva ljudska pomoć.

Poruka je ovog viđenja proroka da će i Hram u Jerusalimu uskoro biti obnovljen. Božji Duh, a ne samo ljudski naponi, osigurava dovršenje posla. Ovu smelu poruku je prorok uputio narodu uprkos činjenici da su prepreke sa kojima su se suočavali graditelji izgledale visoke kao „planine“ (Zaharija 4,7).

Proroku nije bilo rečeno šta predstavlja svećnjak, ali mi možemo da budemo sigurni da dva stabla masline predstavljaju dvojicu starešina u Judi, Zorovavelja i Isusa, sina Josedekova. Služeći se svetovnim načinom izražavanja, Zorovaveljev položaj se nikako ne bi mogao uporediti sa carskom silom i vlašću njegovih predaka Davida i Solomuna. Ljudski gledano, svi naponi i sva sredstva graditelja bila su nedovoljna. Ipak, Božja Reč obećava da car ne pobeđuje snagom svoje vojske, niti ratnik svojom velikom snagom (Psalam 33,16). Na taj način starešinama je bilo rečeno da mogu da proslave Boga jedino ako ih Duh vodi na svakom koraku njihovog puta.

U ovom proročkom tekstu, hrišćani nalaze važno načelo koje treba da zapamte: Bog nas može pozvati da obavimo zadatke koji nam izgledaju teški, ali delovanjem svoga Duha On je u stanju da ostvari svoju nameru (Filibljanima 2,13; 4,13). Svojim Duhom, Bog nam sada osigurava snagu da obavimo delo, kao što je to činio nekada. Delo se završava ne ljudskom silom ili snagom, već tako što Gospod deluje preko onih koji su spremni da Mu se stave na raspolaganje.

RAZMISLITE: Pažljivo prouči tekst u Zahariji 4,6. Zašto je uvek tako važno da budemo potpuno svesni svoje zavisnosti od Boga? Šta se može dogoditi ako budemo zaboravili da sve što imamo i sve što činimo dolazi jedino od Gospoda i od Njegove sile koja deluje u nama?

TRAŽI SE I VIŠE OD POSTA

U toku druge godine Zaharijine službe, predstavnici iz Vitlejema su došli u Jerusolim da sveštenicima i prorocima postave neka pitanja (Zaharija 7,1-3). Dok je narod bio u progonstvu u Vavilonu, nastao je običaj da se petoga meseca posti i žali zbog razorenja Hrama (2. O carevima 25,8.9). Ovaj post je bio dodatak postovima koji su se održavali u toku četvrtoga, sedmoga i desetoga meseca u godini (Zaharija 8,19). Četvrtoga meseca postilo se u znak žalosti zbog rušenja jerusalimskih zidina (Jeremija 39,2). Post u sedmom mesecu, za Dan pomirenja, bio je jedini post koji je Bog zapovedio preko Mojsija (3. Mojsijeva 16). Konačno, u desetom mesecu, narod je plakao zbog opsade Jerusalima (Jeremija 39,1). Pošto je izgnanstvo sada prošlo, a obnavljanje Hrama bilo pred završetkom, narod se pitao da li je i dalje neophodno da se posti u toku petoga meseca u godini.

Čitajte Gospodnji odgovor (Zaharija 7,8-14). Na koji način ove reči možemo primeniti na naš sadašnji položaj?

Božji odgovor preko Zaharije je dvostruk: prvo, neophodno je da se Božji narod seća prošlosti da je ne bi ponavljao. Gospod je podsećao pretke da očekuje od njih da žive u poverenju i poslušnosti. Progonstvo je bilo kazna zbog stalnog buntovništva. Prema tome, narod je bio pozvan da nešto nauči iz svojih pogrešaka u prošlosti. Drugo, Gospod ne uživa u izglednjivanju ljudi. Kada vernici poste i kada skrušeno izlaze pred Gospoda, pokajanje i skrušenost se moraju pokazati i u njihovim delima, u njihovom ponašanju. Postiti samo iz žalosti nad samim sobom je gubljenje vremena i napora. Post, između ostaloga, treba da predstavlja neku vrstu umiranja svoga „ja“ da bismo bili u stanju da zaboravimo na sebe i da počnemo da služimo potrebama bližnjih. „Duh istinskog posta i molitve je duh koji pokorava um, srce i volju Boga.“ (Elen Vajt, *Saveti o životu i ishrani*, str. 189)

RAZMISLITE: Na koji način se može dogoditi da dobri verski običaji, kao što je post ili čak molitva, postanu samo zamena za istinsku hrišćansku veru? Razgovarajte u razredu o tome!

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Sotona zna da će oni koji od Boga traže oprostjenje i blagodat dobiti ono što traže; zato im i napominje njihove grehe da bi ih obeshrabrio. Protiv onih koji se trude da budu poslušni Bogu stalno pokušava da nađe priliku da uloži prigovor. On i njihovu najbolju i najprihvatljiviju službu prikazuje kao nedostojnu. Bezbrojnim prevarama, najpodmuklijim i najokrutnijim, trudi se da izazove njihovu osudu.

Čovek nije u stanju da se u svojoj snazi suoči sa neprijateljevim napadima. U haljinama koje su uprljane grehom, svestan svoje krivice, on stoji pred Bogom. Ali Isus, naš Zastupnik, ulaže svoj uspešni poziv u korist onih koji su svojim pokajanjem i verom predali duše Njemu na čuvanje. On zastupa njihov predmet i moćnim dokazom sa Golgote pobeđuje njihovog tužitelja. Njegova savršena poslušnost Božjem zakonu dala Mu je svu vlast i na Nebu i na Zemlji, i On od svoga Oca zahteva milost i pomirenje za grešnog čoveka. Tužitelju svoje braće On govori: 'Gospod da te ukori, Sotono! Ove sam otkupio svojom krvlju, to su glavije istrgnute iz ognja!' A onima koji se u veri oslanjaju na Njega uliva sigurnost: 'Vidi, uzeh s tebe bezakonje tvoje i obukoh ti nove haljine!' (Zaharija 3,4)“ (*Proroci i carevi*, str. 586,587)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Čitajte još jednom navedene reči Elen Vajt! Kako nam to pomaže da razumemo veliku istinu o spasenju samo verom? U trenucima velikih ličnih obeshrabrenja zbog svojih pogrešaka i mana, kako da nađemo nadu i utehu u tim rečima? Kako da naučimo da ovu prekrasnu istinu pretvorimo u izvor snage koji nam pomaže da se ne odvratimo od Gospoda u krajnjem očajanju zbog svoje nedostojnosti? Umesto toga, kako da ovu prekrasnu istinu pretvorimo u izvor svoje odlučnosti da nastavimo da volimo Boga i da držimo Njegove zapovesti?
2. U razredu raspravljajte o završnom pitanju u delu pouke za četvrtak. Zašto je tako lako upasti u ovu zamku? U isto vreme, kakva nam opasnost pretila kada svoju religiju pretvorimo u neku vrstu društvene službe? Kako da uspostavimo pravilnu ravnotežu?
3. Koliko god da nam neki delovi Knjige proroka Zaharije izgledaju teški (a neki zaista jesu), koje praktične pouke o hrišćanskom životu možemo izvući iz nje?

NAJVEĆI DAR NEBA (ZAHARIJA)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Zaharija 8; Zaharija 9,9; 12,1-10; 13,7-9; 14; Matej 21,9; Jovan 19,37.

Tekst za pamćenje: „A Gospod Bog njihov izbaviće ih u taj dan kao stado svojega naroda, jer će se kamenje u vijencu podignuti u zemlji njegovoj.“ (Zaharija 9,16)

Ključna misao: Zaharija je objavio neka prekrasna mesijanska proročanstva koja ukazuju na Isusa i potvrđuju našu veru u Njega.

U srži biblijske poruke nalazi se najljepša priča koja je ikada ispričana, priča o Bogu Stvoritelju koji je, u Ličnosti svoga Sina, napustio slavu Neba da spase čovečanstvo od greha i smrti. U drugom delu Knjige proroka Zaharije nalazi se nekoliko mesijanskih proročanstava – starozavetnih proročkih obećanja o Isusu – o Onome koji je sve to učinio zbog nas.

Ova posebna proročanstva prvo su bila upućena Božjem narodu koji je živio u Zaharijino opasno vreme da bi mu pomogla da se usredsredi na obećanje o otkupljenju. Iako prvobitni kontekst ovih proročanstava nikada ne smemo da izgubimo iz vida, njihova važnost se ne sme ograničiti na ispunjenje u prošlosti. Umesto toga, videćemo kako su se sva ova proročanstva ispunila u Isusu Hristu, ne na lokalnom, već na opštem planu, jer ona utiču na konačnu sudbinu sveta, a ne samo starog Izrailja i Jude.

IDEMO S VAMA, JER JE BOG S VAMA

Počevši od osmog poglavlja, Knjiga proroka Zaharije potpuno menja smer. Niz poruka od Gospoda objavljuju budućnost sveta i ulogu Božjeg naroda u njoj. Neki tekstovi u tim poglavljima nisu laki za razumevanje, ali je konačna budućnost svakako pozitivna.

Čitajte osmo poglavlje u Knjizi proroka Zaharije. Koja se načela, važna i za nas, mogu naći u njemu? Koji poziv od Boga nam je svima upućen?

Bog je želeo da Jerusalem opet postane sigurno mesto na kom stariji ljudi mogu da sede na ulicama i da posmatraju decu kako se radosno igraju (Zaharija 8,4.5). Za one koji su živeli u gradu pod vlašću neprijatelja, obećanje o ulicama koje će biti bezbedne i za mlade i za stare sigurno je zvučalo kao san.

Umesto da zauvek ostane mali, pokoreni narod, trebalo je da Izrailj kao magnet privlači narode da služe Gospodu, Vladaru cele Zemlje (Zaharija 14,9). Upotreba izraza „svi jezici“ u Zahariji 8,23 ukazuje da se proročanstvo odnosi na globalni pokret.

Slično Isaiji (Isaija 2) i Isaijinom savremeniku Miheju (Mihej 4), Zaharija je dobio viđenje koje mu je pokazalo da će doći dan kada će mnoštvo naroda iz mnogih gradova i zemalja sveta doći u Jerusalem da se moli i da traži Gospoda. Svi će shvatiti da je Gospod prisutan na Sionu i da daje svoje blagoslove svima koji Mu služe.

Evandeoski izveštaj nam govori da su se ova mesijanska obećanja počela ispunjavati putem službe Isusa Hrista. Tako je jednom prilikom Isus rekao da će, kada bude podignut sa zemlje, privući k sebi sve narode (Jovan 12,32).

Hristova Crkva, koja se naziva i „Božji Izrailj“ (Galatima 6,16), ima prednost da u naše vreme učestvuje u ovoj misiji. Mi treba da odnesmo svetlost spasenja u sve krajeve Zemlje. Na taj način Božji narod može da bude na veliki blagoslov svetu.

RAZMISLITE: Čitajte pažljivo tekst u Zahariji 8,16.17. U vreme kada i naša Crkva očekuje probuđenje i reformu, kako da naučimo da izbegnemo te greške, na koje Bog mrzi?

Čitajte tekst u Zahariji 9,9. Kako Novi zavet primenjuje ove reči na Isusa? Videti Matej 21,9; Marko 11,9,10; Luka 19,38; Jovan 12,13-15.

Isus je, pobedonosno ulazeći u Jerusalem, bio sličan budućem vladaru koji jašući na magarcu ulazi u grad. U Bibliji se uzvikivanje i radovanje posebno vezuje za slavljenje Boga kao Vladara (Psalam 47,96, 98). Ovaj Vladar će doneti pravdu, spasenje i trajni mir, a Njegova vlast će se protezati sve do krajeva Zemlje.

Kada je Isus, pobednički jašući na magarcu, ušao u Jerusalem samo nekoliko dana pre svoje smrti, veliko mnoštvo ljudi se radovalo Njegovom dolasku. Neki su klicali nadajući se da će Isus srušiti rimsku vlast i uspostaviti Božje carstvo u Jerusolimu. Međutim, umesto da prihvati da bude judejski car, Isus je umro na krstu i onda ustao iz groba. Nema nikakve sumnje da je time razočarao mnoge svoje sledbenike, one koji su očekivali ratobornog vođu. Međutim, takvi su jedva mogli da shvate da je ono što žele bezačajno u poređenju s onim što će dobiti Isusovom smrću.

„Hristos se prilikom svog carskog ulaska pridržavao jevrejskog običaja. Životinja na kojoj je jahao bila je ista životinja na kojoj su jahali izrailjski carevi i proročanstvo je predskazalo da će Mesija tako doći u svoje carstvo. Čim su Ga poseli na magare, glasan pobedonosni poklič je odjeknuo vazduhom. Mnoštvo ga je pozdravljalo kao Mesiju, kao svoga cara. Isus je sada prihvatio odavanje počasti, što nikada pre toga nije dozvoljavao, a učenici su to primili kao dokaz da će se njihove radosne nade uskoro ostvariti i da će Ga gledati uzdignutog na prestolu. Mnoštvo je bilo ubeđeno da je kucnuo čas oslobođenja.“ (*Čeznja vekova*, str. 570)

RAZMISLITE: Mnogo se pisalo o tome kako je mnoštvo, kada je sve izgledalo dobro, bilo oduševljeno Isusom; međutim, mnogi u tom istom mnoštvu odbacili su Hrista kada su se događaji okrenuli protiv Njega. Šta bismo mogli da naučimo o opasnosti od pogrešnih očekivanja? Vi se, na primer, uhvatite za obećanje o isceljenju, ili o pobedi nad grehom, a onda se vaša očekivanja ne ispune. Kako da izgradimo veru koja se neće razočarati kada se događaji ne budu razvijali kako smo očekivali, kada budu tekli nasuprot našim nadama, očekivanjima ili čak i molitvama?

ONAJ KOGA PROBODOŠE

Knjiga proroka Zaharije od 12. do 14. poglavlja otkriva šta se moglo dogoditi da su Izrailjci ostali verni Bogu. Prvo, Gospod bi im darovao potpunu pobedu nad silama zla i neprijateljskim narodima koji su pokušavali da osujete Njegov plan spasenja (Zaharija 12,1-9). Iako bi Jerusalim bio Božje oruđe u postizanju te pobeđe, sama pobeđa bi proistekla iz Gospodnjeg učešća. Na kraju, neprijatelj bi bio pobeđen i uništen.

Tekst u Zahariji 12,10 obeležava prelaz od fizičkog izbavljenja, od onoga što bi se dogodilo da je Izrailj ostao veran Bogu, prema duhovnom izbavljenju Božjeg vernog naroda. Posle pobeđe, Božji narod bi prigrlilo svoga Gospoda. Božji Duh blagodati i ponizne molitve bi se izlio na glavare i na narod. Delovanje Duha osvedočilo bi ljude i dovelo do dalekosežnog pokajanja i duhovnog probuđenja, što je upravo ono što i naša Crkva želi da iskusi.

Dok Bog izliva svoga Duha, Njegov narod gleda na Onoga kog su proboli i žale za Njim kao što se žali sin jedinac. Originalna hebrejska reč prevedena sa „probodoše“ uvek opisuje neku vrstu fizičkog nasilja, koje obično dovodi do smrti (4. Mojsijeva 25,8; 1. Samuilova 31,4). Narodna žalost je pojačana svešću da su njegovi gresi izazvali Isusovu smrt.

Čitajte tekst u Zahariji 12,10. Kako apostol Jovan povezuje ovaj tekst sa Hristovim raspećem i Njegovim drugim dolaskom? Vidite i Jovan 19,37; Otkrivenje 1,7.

Zaista je zanimljivo da i jedno tradicionalno jevrejsko tumačenje tvrdi da ovaj stih ukazuje na Mesijino iskustvo. To je svakako ispravno: tekst govori o Isusu i o Njegovoj smrti na krstu (uporedite sa tekstom u Isaiji 53!).

RAZMISLITE: „Prizori na Golgoti izazivaju naša najdublja osećanja. Biće sasvim razumljivo ako se budete oduševili ovom temom. Da Hristos, tako savršen, tako nevin, treba da pretrpi bolnu smrt, noseći težinu greha sveta, tako nešto naše misli i mašta nikada potpuno neće moći da pojme.“ (Elen Vajt, 2T 213) Kako da sve više cenite ono što Njegova smrt znači za vas i šta vam ona nudi?

PASTIR DOBRI

Stotinama godina su i jevrejski i hrišćanski čitaoci Biblije pronalazili u Knjizi proroka Zaharije mnogobrojne tekstove koji su govorili o Mesiji ili o mesijanskim vremenima. Hrišćani su, naravno, smatrali da se ti tekstovi odnose na život i službu Isusa Hrista: na pobedonosnog, a ipak miroljubivog Cara (Zaharija 9,9), Onoga koji je bio proboden (Zaharija 12,10), Pastira koga su udarili (Zaharija 13,7).

U tekstu u Zahariji 13,7-9 proroku je u viziji predstavljen prizor gde se mač Gospodnjeg suda podiže na Dobrog pastira. U prethodnoj prilici prorok je video kako se mač podiže protiv „nikakvog pastira“ (Zaharija 11,17). Međutim, u ovom stihu je oboren Dobri pastir, a stado se rasulo. Njegova smrt je dovela do velike nevolje i iskušenja Božjeg naroda, u kojoj će neki izginuti; ipak, svi verni su bili oplemenjeni.

Čitajte tekst u Mateju 26,31 i u Marku 14,27. Kako Isus primenjuje ovo proročanstvo na ono što će se dogoditi te noći? Ili, što je još važnije, šta nas ceo taj događaj kada su se učenici razbežali pred pretećom opasnošću (videti Matej 26,56 i Marko 14,50) uči o vernosti Bogu kao suprotnosti ljudskoj kolebljivosti i nevernosti?

Zamisao o Bogu kao pastiru nalazi se na mnogo mesta u Bibliji. Ona počinje već u 1. Mojsijevoj (1. Mojsijeva 48,15) i završava se u Otkrivenju (Otkrivenje 7,17). Preko Jezekilja, Bog je ukorio neodgovorne pastire svoga naroda i obećao da će potražiti izgubljene ovce i postarati se za njih. Primenjujući te reči na sebe, Isus izjavljuje da je On taj Dobri pastir koji daje život za svoje ovce (Jovan 10,11).

RAZMISLITE: Setite se trenutaka kada ste se pokazali nevernim Gospodu. Uprkos tome, kako je On nastavio da vam pokazuje milost i blagodat? Kako treba da odgovorite na tu milost i blagodat?

Čitajte četrnaesto poglavlje u Knjizi proroka Zaharije. Kako bi trebalo da shvatimo ono što se govori u tom tekstu?

U posljednjem poglavlju svoje knjige, prorok Zaharija opisuje dan kada će se svi nepokajani narodi okupiti da ustanu protiv Jerusalima. U posljednjem trenutku, Gospod će se umešati da oslobodi svoj narod i da utvrdi svoje večno carstvo na Zemlji. Pošto su uništeni svi koji se protive Gospodu, svi narodi se sjedinjuju u slavljenju pravog Boga. Gospod će biti Vladar cele Zemlje. On će biti jedini Gospod i Njegovo ime će se uzdignuti iznad svih ostalih imena. Veliki „JA SAM“ izražava sve što je taj Bog i što će On uvek i biti. Iako je trebalo da se sve tako dogodi da je Izrailj ostao veran Bogu, ipak će tako biti, ali na mnogo širem nivou, u toku konačnog otkupljenja sveukupnog Božjeg naroda.

Kada je Zaharija najavio dolazak Mesije, nije povukao liniju razgraničenja između Njegovog prvog i drugog dolaska. Kao što se događalo i sa drugim prorocima, i on je video buduće carstvo Mesije kao jednu slavnu budućnost. Jedino u svetlosti Hristovog prvog dolaska mi sada imamo priliku da prepoznamo razliku između prvog i drugog dolaska. Trebalo bi da budemo zahvalni na svemu što je On učinio na Golgoti za naše spasenje. Prema tome, možemo da gledamo u budućnost sa radošću i očekivanjem da se pojavi večno Božje carstvo (Danilo 7,14).

Završni deo ove proročke knjige opisuje Jerusalim u svoj njegovoj slavi, uzvišen, pun naroda, siguran. Spaseni iz svih naroda će učestvovati u poklonjenju večnom Vladaru. Celi grad Jerusalim biće prožet svetošću Hrama.

Kada ova slavna obećanja proučavamo u sklopu ukupnog učenja Biblije, dolazimo do zaključka da će se konačno ispunjenje ovih proročanstava dogoditi u Novom Jerusalimu, gde će se okupiti pripadnici svih naroda da u sve vekove obožavaju Stvoritelja. Sve to se događa tek posle Drugog Hristovog dolaska. Tema njihovog stalnog hvaljenja biće Božje spasenje, Njegova dobrota i moć, upravo onako kako stoji na kraju poznate pesme na Crvenom moru: „Gospod će carovati dovijeka!“ (2. Mojsijeva 15,18) Stari proroci i verni ljudi iz prošlosti željno su očekivali upravo taj završni i vrhunski događaj.

RAZMISLITE: Bavite se konačnim izbavljenjem koje je obećano svima nama – nova Zemlja i novo nebo bez greha, smrti, patnji ili gubitaka. Koji su to razlozi da gajimo takvu nadu, i kako da je držimo pred očima, posebno u vremenima nevolje, straha i bola?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„U najmračnijim danima svoga dugog sukoba sa zlom, Božja Crkva je dobijala otkrivenja o Gospodnjim večnim namerama. Njegovom narodu bilo je dato da vidi dalje od trenutnih nevolja i sagleda buduće pobjede, kada sukob bude završen, a otkupljeni uđu u Obećanu zemlju. Ova viđenja o budućoj slavi, slikana Božjom rukom, treba da budu draga savremenoj Crkvi, koja deluje u vreme skorog završetka vekovnog sukoba i obilnog i potpunog izlivanja obećanih blagoslova. ...

Spaseni narodi neće poznavati drugog zakona osim zakona Neba. Svi će biti srećna, ujedinjena porodica, odevena u odeću slave i zahvalnosti. Nad ovim prizorom će pevati zvezde jutarnje, a sinovi Božji klicati od radosti, dok će se Bog i Hristos sjediniti u objavljivanju: 'Neće više biti greha, niti će ikada više biti smrti!'" (*Proroci i carevi*, str. 722,732,733)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Koliko god da su se ljudi trudili da stanje na ovoj Zemlji postane bolje, ono nastavlja da se pogoršava. Prema Bibliji, tek kada se Hristos bude vratio i obnovio ovaj svet, on će se pretvoriti u raj za kojim toliko čeznemo. Iako znamo ovu istinu, zašto nas Biblija neprestano poziva da u svet kakav je sad unesemo što više utehe, izlečenja i mira?

2. Deo pouke za četvrtak ističe važnu činjenicu da mnoga starozavetna proročanstva o Hristovom dolasku govore o tome kao o jednom događaju, a ne o dva. Šta nam to govori o neobično uskoj vezi između prvog i drugog Hristovog dolaska kada se radi o planu spasenja? Zašto je to tako? Zašto bez prvog dolaska ne bi bilo ni drugog, a zašto bez drugog dolaska ni prvi ne bi bio dovoljan?

3. Kada se trudimo da među nama dođe do probuđenja i reforme, šta bismo mogli da naučimo na temelju proučavanja Knjige proroka Zaharije i kako bi nam ona mogla pomoći da se pripremimo za izlivanje sile Svetoga Duha, koja je tako značajna i za probuđenje i za reformu i koja nam je zato neophodna?

DA NE ZABORAVIMO (MALAHIJA)

Tekstovi za proučavanje u toku sledeće sedmice: Malahija 1; 3. Mojsijeva 1,1-3; Malahija 2; Efescima 5,21-23; Malahija 3; 2. Mojsijeva 32,32; Malahija 4.

Tekst za pamćenje: „Jer od istoka sunčanoga do zapada veliko će biti ime moje među narodima i na svakom će se mjestu prinostiti kad imenu mojemu i čist dar; jer će ime moje biti veliko među narodima, veli Gospod nad vojskama.“ (Malahija 1,11)

Ključna misao: Malahija nam govori o tome koliko je Bog posvećen svome narodu, ali ističe i da taj narod ima svetu odgovornost pred Bogom.

Malahijino ime znači „moj glasnik“. Ne znamo ništa o njemu, osim onoga što nalazimo u njegovoj kratkoj knjizi, kojom završava deo Starog zaveta koji se zove „Mali proroci“ (Knjiga dvanaestorice). Njegova knjiga je prema tome poslednja knjiga Starog zaveta.

Centralna poruka Knjige proroka Malahije glasi da je Bog u toku cele istorije pokazivao svoju ljubav prema narodu, ali i da ta ljubav obavezuje narod i čini ga odgovornim pred Bogom. Gospod je očekivao od izabranog naroda i njegovih glavara da slušaju Njegove zapovesti. Iako je u narodu nestalo otvorenog idolopoklonstva (Po svemu izgleda da je knjiga napisana posle povratka Judejaca iz vavilonskog ropstva!), vidi se da Judejci nisu ispunili očekivanja zaveta. Iako su poštovali sve forme verskog sistema, sve se svodilo na puki formalizam bez dubokog unutrašnjeg osvedočenja. Zar ne bi trebalo da se i mi kao Crkva nad tim duboko zamislimo!

Čitajte prvo poglavlje Knjige proroka Malahije. O kom problemu prorok raspravlja? Kako bismo i danas mogli da budemo odgovorni za isto držanje koje je navelo Gospoda da svom narodu uputi ovaj prigovor?

Malahija upoređuje Božju ljubav prema svom narodu sa ponašanjem sveštenika koje optužuje za greh preziranja Božjeg svetog imena. Kada obavljaju svoje dužnosti u Hramu, ovi Aronovi potomci prihvataju hrome, slepe i bolesne životinje kao žrtvu Gospodu. Na taj način narod je zaveden da misli da žrtve i nisu važne. Međutim, Bog je naučio Arona i njegove sinove u pustinji da životinje za žrtvu treba da budu fizički savršene, bez mane (videti 3. Mojsijeva 1,1-3; 22,19).

Prorok zatim navodi tri važna razloga zašto Bog zaslužuje da Ga narod Izrailja poštuje i ceni. Prvo, Bog je njihov Otac. Isto onako kao što deca treba da poštuju svoje roditelje, tako i narod treba da poštuje svog nebeskog Oca. Drugo, Bog je njihov Poglavar i Gospod. Isto onako kao što sluge poštuju svoga gospodara, tako i Božji narod treba na isti način da pristupa Bogu. Treće, Gospod je veliki Car, a ni zemaljski vladar ne bi prihvatio bolesnu ili ranjenu životinju kao dar od nekog svog podanika. Prema tome, prorok postavlja pitanje zašto bi narod prinosiso takve životinje na žrtvu Caru nad carevima, Onome koji vlada celim svetom!

Međutim, ono što njihova dela čini još odbojnijim u Božjim očima jeste i činjenica da sve te žrtve ukazuju na Isusa, savršenog Božjeg Sina (Jovan 1,29; 1. Petrova 1,18.19). Životinje su morale da budu savršene zato što je i Isus morao da bude bez mane da bi bio naša savršena žrtva.

„Na slavu i hvalu Bogu, Njegov voljeni Sin – naš Zalog i naša Zamena – bio je predan i spušten u tamnicu svog groba. Novi grob ga je prihvatio u svoje kamene odaje. Da je makar samo jedan greh ukaljao Njegov karakter, kamen nikada ne bi bio odvaljen s ulaza u njegovu kamenu grobnicu i ceo svet bi propao sa svojim teretom krivice.“ (Ellen White, *Manuscript Releases*, tom 10, str. 385) Zar je onda čudo što su i žrtve koje su ukazivale na Isusa morale da budu savršene?

LJUBAV I POŠTOVANJE PREMA BLIŽNIMA

Božji glas, koji odjekuje celom Knjigom proroka Malahije, glas je Oca punog ljubavi koji poziva svoju decu. Kada ljudi postavljaju pitanja ili daju prigovore, On je spreman da razgovara sa njima. Većina problema o kojima Bog raspravlja sa svojom decom povezana je s nekim osnovnim načinom ponašanja.

Pročitajte drugo poglavlje Knjige proroka Malahije! Iako se govori o nekoliko važnih problema, koje običaje Bog posebno osuđuje?

Iako su svi Jevreji priznavali Boga kao Oca i Stvoritelja u svojim bogoslužnjima, nisu svi živeli u skladu sa svojim verovanjem da Gospod treba da upravlja njihovim životom. Malahija uzima brak kao primer da bi opisao nedostatak vernosti i predanja koji su pokazivali u svojim međusobnim odnosima. Prema Bibliji, brak je sveta ustanova koju je Bog uspostavio. Izrailjski narod je bio opomenut da ne sklapa brakove sa nevernicima jer bi ga to dovelo u opasnost da zaboravi na Gospoda i da padne u idolopoklonstvo (videti Isus Navin 23,12.13).

Bog je želeo da bračni zavet bude doživotan. Međutim, u vreme proroka Malahije mnogi ljudi su kršili zavet koji su sklopili ranijih godina sa, kako prorok kaže, ženom mladosti svoje. Gledajući kako im žene stare, mnogi muževi su se rastavljali od njih i ženili se mlađim, privlačnijim ženama. Iz tog razloga, Bog kaže da mrzi razvode (Malahija 2,16). Ova stroga izjava pokazuje koliko ozbiljno Bog uzima bračni zavet, koji mnogi ljudi uzimaju tako olako. Stroga pravila Biblije o razvodu braka pokazuju kako je sveta ustanova braka.

Pošto je razvod braka bio legalan u Izrailju (5. Mojsijeva 24,1-4), neki nisu oklevali da prekrše svoj bračni zavet. Pri kraju starozavetnog razdoblja, izgleda da je razvod braka postao uobičajena pojava, kao što se to i danas događa u mnogim zemljama. Međutim, u Bibliji se brak dosledno predstavlja kao sveti zavet učinjen pred Bogom (1. Mojsijeva 2,24; Efescima 5,21-33).

RAZMISLITE: Čitajte tekst u Knjizi proroka Malahije 2,17. Koje upozorenje treba uzeti iz ovih reči, posebno u kontekstu današnje pouke? Ili uopšte? Na koji način možemo doći u opasnost da se ponašamo na isti način, čak i podsvesno?

DESETAK U RIZNICE

Čitajte tekst u Malahiji 3,1-10. Šta Bog ovde govori svome narodu? Koji posebni elementi se pojavljuju u ovom tekstu i na koji način se oni mogu međusobno povezati? Ili, na koji način se svi elementi odnose jedan prema drugome?

U ovim tekstovima Bog ponovo objavljuje osnovnu poruku „Malih proroka“: Njegova ljubav ostaje trajna i nepokolebljiva. U sedmom stihu još jednom se čuje Božji poziv: „Vratite se k meni i ja ću se vratiti k vama!“ Narod onda pita: „Kako da se vratimo?“ To pitanje je veoma slično pitanju u Knjizi proroka Miheja 6,6 o prinošenju žrtava Bogu. Međutim, u slučaju Malahije, daje se izričit odgovor, a, na sveopšte iznenađenje, odgovor se bavi pitanjem davanja ili uskraćivanja desetka.

U stvari, Bog optužuje narod da krade ono što pripada Bogu! To se događa zato što ne vraća Gospodu svoje desetke i darove.

Običaj vraćanja desetka Bogu, davanja jedne desetine celokupnog prihoda, u Bibliji se predstavlja kao podsećanje na činjenicu da je Bog vlasnik svega i da sve što ljudi imaju dolazi od Njega. U Izrailju se desetak upotrebljavao za izdržavanje Levita koji su služili u Hramu. Zanimariti vraćanje nečijeg desetka je, prema Malahiji, isto što i krasti od Boga.

Tekst u Malahiji 3,10 je jedan od retkih tekstova u Bibliji u kojem sam Bog poziva svoj narod da Ga stavi na probu. Na vodama Merive u pustinji sinovi Izrailjevi su nekoliko puta stavljali na probu Božje strpljenje i On se opravdano ljutio na njih zbog toga (Psalam 95,8-11). Međutim, ovde sam Bog poziva Izrailj da Ga stavi na probu. On želi da narod vidi da može da ima poverenja u Boga u ovom pogledu, što je, sudeći po ovom tekstu, od velikog duhovnog značenja.

RAZMISLITE: Kako davanje desetka, ali i svih ostalih darova, jača našu duhovnost? Drugim rečima, kada kradete od Boga, zašto u stvari kradete od sebe, a ne od Njega?

KNJIGA ZA SPOMEN

U tekstu u Malahiji 3,13-18 narod se žali da Bog ne obraća dovoljno pažnje na grehe naroda i da ne nagrađuje ljude u skladu sa njihovim ponašanjem. Oni koji čine zlo i nepravdu ostaju nekažnjeni i zato se mnogi pitaju da li treba da služe Bogu i da žive pravedno kada zlo tako često ostaje nekažnjeno.

Čitajte tekst u Malahiji 3,14.15. Zašto se ovaj prigovor lako može razumeti?

Šta je Gospod odgovorio na prigovor naroda? Malahija 3,16-18.

Na ovom svetu, gde vidimo toliko nepravdi, ljudima je veoma lako da počnu da se pitaju da li će pravda ikada pobediti. Međutim, poruka ovih tekstova glasi da je Bogu sve poznato i da će On sam jednoga dana nagraditi one koji Mu ostanu verni.

Izraz „knjiga za spomen“ nalazi se jedino na ovom mestu u celoj Bibliji. Šta nam sledeći tekstovi govore o Božjim knjigama u kojima su zapisana imena i dela svih ljudi? 2. Mojsijeva 32,32; Psalam 139,16; Isaija 4,3; 65,6; Otkrivenje 20,11-15.

Osnovna misao je da Gospod zna sve što se događa. On poznaje one koji su Njegovi (2. Timotiju 2.19) i one koji to nisu. Sve što mi kao grešnici možemo da učinimo jeste da se uhvatimo za Njegovu pravednost, da se uhvatimo za Njegova obećanja o oproštenju i snazi, da se oslonimo na Hristove zasluge – da umremo sebi i da živimo za Boga i za bližnje nadajući se Njegovoj blagodati. Ako se budemo pouzdali u sebe, sigurno je da ćemo se razočarati, ovako ili onako.

Jednom prethodnom prilikom narod je upitao: „Gdje je Bog koji sudi?“ (Malahija 2,17) U početku četvrtog poglavlja, daje se svečano obećanje da će Bog suditi celom svetu. Tako će oholi biti uništeni zajedno sa bezakonicima ognjem koji će ih sve progutati. Strnjika je neupotrebljivi deo žitne stabljike i može da opstane samo koji trenutak kada se baci u oganj. Na Dan Gospodnji, oganj će biti sredstvo uništenja, isto onako kao što je to bila voda u Nojeve dane.

Čitajte četvrto poglavlje Knjige proroka Malahije. Kako je ovde predstavljena velika razlika između spasenih i izgubljenih? Potražite i 5. Mojsijeva 30,19; Jovan 3,16.

Dok je sudbina bezakonika opisana u prvom stihu, drugi stih se bavi buđućim blagoslovima pravednih. Pitanje „Gdje je Bog koji sudi?“ ponovo dobija odgovor, ali ovaj put obećanjem o danu kada će se Sunce pravde pojaviti sa zdravljem „na zracima njegovim“, odnosno „isceljenjem na krilima njegovim“, kako stoji u originalnom tekstu. Rađanje Sunca pravde je slika zore novoga dana, dana koji obeležava novu eru u istoriji spasenja. U to vreme, jednom za svagda, zlo će biti večno uništeno, a spaseni će uživati konačne plodove onoga što je Hristos postigao za njih, dok će svemir postati siguran za svu večnost.

Malahija završava svoju knjigu sa dva saveta koja su karakteristična za biblijsku veru. Prvi je poziv da uvek imamo na umu Božja otkrivenja preko Mojsija, prvih pet knjiga Biblije koje su temelj Starog zaveta.

Drugi savet se odnosi na proročku ulogu proroka Ilije. Nadahnut Svetim Duhom, ovaj prorok poziva narod da se pokaje i da se vrati Gospodu. Iako je sam Isus video u Jovanu Krstitelju ispunjenje ovog proročanstva (Matej 11,13.14), mi verujemo da ono nalazi svoje ispunjenje i u naše doba, u vreme posletka, kada će Bog podići sebi narod koji će neustrašivo propovedati Njegovu poruku svetu. „Oni koji treba da pripreme put za Drugi dolazak Isusa Hrista predstavljeni su vernim Ilijom, kao što je Jovan došao u duhu Ilijinom da pripremi put za Njegov prvi dolazak.“ (Ellen White, *Counsels on Health*, 72,73)

RAZMISLITE: Na koji način mi treba da ostvarimo tu svetu službu? Koliko smo dobri u obavljanju ovog svetog zadatka?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Bog blagosilja delo ljudskih ruku da bi mu oni mogli vratiti Njegov deo. On im daje svetlost Sunca i kišu; On čini da rastinje buja, On daje zdravlje i sposobnost za sticanje sredstava. Svaki blagoslov dolazi iz Njegove ruke pune obilja i On želi da ljudi pokažu svoju zahvalnost, vraćajući Mu Njegov deo u obliku desetka i prinosa – zahvalnih prinosa, dragovoljnih darova, prinosa za prestup. Oni svoja sredstva treba da posvete Njegovoj službi, da Njegov vinograd ne ostane neplodna pustoš. Treba da razmišljaju šta bi Gospod učinio da je na njihovom mestu. ... Sva teška pitanja treba u molitvi da iznesu pred Njega. Potrebno je da pokažu nesebično staranje za izgradnju Njegovog dela u svim delovima sveta.“ (*Proroci i carevi*, str. 707,708)

PITANJA ZA DISKUSIJU

1. Razmišljajte o onome što Biblija govori o braku. Pošto je brak sam po sebi tako svet, ustanova koju je osnovao sam Bog, praćen je strogim uputstvima o tome kada se može raskinuti. Uostalom, kako bi brak mogao biti toliko svet i važan ako se tako lako može raskinuti?! Ako bi bilo moguće istupiti iz bračnog odnosa zbog najbeznačajnijih razloga, onda bi i sam brak bio beznačajan! Na koji način stroga pravila protiv raskidanja braka dokazuju koliko je on poseban u Božjim očima?

2. Kao razred, pažljivo razmislite o tekstu u Malahiji 2,17. Šta mi kao čekaoci Drugog Hristovog dolaska, uz naše shvatanje preadventnog ili istražnog suda, možemo da kažemo onima koji izražavaju osećanja opisana u ovom tekstu?

3. Četvrto poglavlje Knjige proroka Malahije govori o konačnom uništenju zlih. Ništa neće preostati! Kako se ovo učenje slaže s idejom o večnoj paklenoj vatri u kojoj će bezakonici neprekidno goreti? Zašto je neslaganje ova dva pogleda dobar primer načina na koji lažne nauke dovode do pogrešnog razumevanja Božjeg karaktera?

4. U svom tekstu „Veliki inkvizitor“ (iz romana *Braća Karamazovi*), ruski pisac Fjodor Dostojevski opisuje Crkvu svoga vremena koja je sve događaje i ljude potpuno stavila pod svoj nadzor tako da joj Hristos uopšte više nije potreban. Da li se mi suočavamo sa tom istom opasnošću danas? Ako je tako, na koji način? Da li je možda ova opasnost mnogo prikrivenija nego što mislimo?

APRIL

VOĐENI DUHOM

Kako nas Duh vodi

1. P Efescima 1,18 Prosvetljeni Duhom
2. U 1. Korinćanima 2,10 Sveti Duh i razumevanje istine
3. S Jovan 10,27.28 Kako nas Duh vodi
4. Č Psalam 119,130 Idući ka izvoru svetlosti
5. P 1. Korinćanima 2,14 Razvoj duhovnog prosuđivanja
6. S Matej 13,44 U potrazi za blagom

Čežnja za učenjem

7. N Jovan 5,39 Traganje za istinom
8. P 1. Korinćanima 2,11 Otkrivanje nepoznatog
9. U Dela 17,11 Duboko u rudniku
10. S Isaija 57,15 U poniznosti srca
11. Č Jeremija 6,16 Čežnja za učenjem
12. P 2. Korinćanima 4,7 Prazne posude
13. S Psalam 119,18 U duhu molitve

Vera u Njegovo vođstvo

14. N Psalam 119,34 Vera u Njegovo prosvetljenje
15. P 1. Korinćanima 2,5-7 Vera u Njegovo vođstvo
16. U Psalam 119,97 Razmišljanje o Božjoj reči
17. S Jeremija 15,16 Radujući se Reči
18. Č Jovan 17,17 Posvećeni Rečju
19. P Isaija 8,20 Vođeni pisanim svedočanstvom
20. S Matej 24,24 Prosvetljenje i Reč

Prosvetljenje i Reč

21. N 1. Korinćanima 2,4 Ne oslanjati se na maštu
22. P Psalam 119,105 Ne povodi se za osećanjima
23. U Psalam 119,15.16 Ne verovati utiscima
24. S Isaija 30,21 Jasan glas
25. Č 1. Petrova 3,15 Razlog naše nade
26. P Juda 3 Osposobljeni da prepoznamo lažne nauke
27. S 2. Korinćanima 11,13.14 Osposobljeni da razlikujemo istinu od laži

Postavljanje čvrstog temelja

28. N 2. Timotiju 4,3.4 Odvajanje istine od mašte
29. P Efescima 4,14 Postavljanje čvrstog temelja
30. U Matej 7,24 Graditi na steni

MAJ

U PRATNJI DUHA

Uvek sa nama

1. S Jovan 14,18 Uvek sa nama
2. Č Jevrejima 4,15 U vreme iskušenja
3. P Psalam 50,15 U božanskom zaklonu
4. S Matej 7,7.8 U trenucima očajanja

Voljeni iako grešimo

5. N 1. Jovanova 2,1 Voljeni iako grešimo
6. P 2. Korinćanima 12,9 U najmračnijem času
7. U Psalam 51,11-13 Sa brižnim roditeljima
8. S 1. Samuilova 1,27.28 Pored majki koje vode svoje mališane
9. Č 5. Mojsijeva 6,6.7 Molitva za božansku pomoć
10. P Priče 22,6 Posvećuje porodicu
11. S Marko 10,13-16 Blizak deci

Mladi kao pobednici

12. N Matej 18,2-6 Duh teži da radi sa decom
13. P Propovednik 12,1 Sa mlađim članovima Božje porodice
14. U Propovednik 11,9 Mladi kao pobednici
15. S Danilo 3,17.18 Pomoć u izgradnji karaktera za nebo
16. Č Rimljanima 8,11 Deluje među učenicima
17. P 2. O carevima 2,15 Željan da pomogne učiteljima
18. S Luka 9,1-4 Sa evanđeoskim radnikom od kuće do kuće

Sa misionarima

19. N Isaija 52,7 Dugotrajni utisci preko kolportera
20. P Isaija 60,3 Upravlja izdavačkom službom
21. U Isaija 6,8 Utiče na um preko knjiga
22. S Dela 13,2-4 Sa misionarima
23. Č Isaija 60,1.2 Razgoni tamu
24. P 2. Korinćanima 3,5.6 Ohrabruje evanđeoske vesnike
25. S 1. Korinćanima 1,25 Deluje preko poniznih slugu

S posvećenim ljudima

26. N 1. Korinćanima 1,26 S posvećenim ljudima
27. P Luka 10,33.34 Božanska pomoć u samarićanskom radu
28. U Luka 10,36.37 Saosećanje i sažaljenje - Božji duh na delu
29. S Otkrivenje 18,1 Spreman da objavi poslednje upozorenje
30. Č Otkrivenje 22,17 Blizu je vreme u kome će se Duh povući
31. P Otkrivenje 22,11 Duh će se zauvek povući

JUN

POD VOĐSTVOM DUHA

Svetlost svetlu

1. S Luka 19,10 Najveći zadatak na zemlji

Božji saradnici

2. N Matej 5,14 Svetlost svetlu
3. P Matej 5,13 So zemlji
4. U 2. Korinćanima 5,20 Hristovi predstavnici
5. S Luka 24,48.49 Svedoci u prilog krstu
6. Č Dela 1,8 Saradnja sa božanskom silom
7. P 1. Korinćanima 3,9 Božji saradnici
8. S Rimljanima 10,13.14 Neophodna saradnja ljudi

Sveti Duh otvara vrata

9. N 1. Korinćanima 3,6.7 Upotrebljeni za spasenje ljudi
10. P 1. Korinćanima 1,27-29 Skromni ali korisni
11. U 1. Petrova 2,9 Svi vernici pozvani da budu misionari
12. S Jeremija 9,22.23 Bog može da izabere i pripremi svakoga
13. Č Matej 21,15.16 Deca mogu da šire svoje ubeđenje
14. P Matej 24,14 Sveti Duh otvara vrata
15. S Jovan 4,35 Polja žuta za žetvu

Ispunjeni Duhom

16. N Luka 8,39 Veliko polje za rad
17. P Dela 13,52 Ispunjeni Duhom
18. U Luka 3,16 Dotaknuti svetim ognjem
19. S Matej 10,20 Duh daje prave reči
20. Č 2. Mojsijeva 4,15 Ljudski glas kao božanski glas
21. P Jovan 13,35 Ljubav - najbolja pohvala za istinu
22. S 2. Korinćanima 12,10 Ozbiljan rad i oslobađanje od tereta

Nebeske sile nas čekaju

23. N Luka 11,13 Duh daje uspeh ljudima
24. P 1. Korinćanima 2,1-3 Potpuna zavisnost od Boga
25. U 2. Timotiju 2,3.4 Slediti vođina uputstva
26. S Rimljanima 13,11 Budni stražari
27. Č 2. Korinćanima 5,19 Celo nebo prati spasavanje duša
28. P Rimljanima 10,9.10 Nebeske sile nas čekaju
29. S Jeremija 8,20 Vreme ne treba gubiti

Molitva za izlivanje Duha

30. N Jovan 17,18-20 Molitva za izlivanje Duha

ČITANJE BIBLIJE REDOM

April		Maj		Jun	
1. 1. O car.	4-6	1. 2. Dnev.	23-25	1. Psalam	15-17
2. «	7-9	2. «	26-30		
3. «	10-12	3. «	31-33	2. «	18-20
4. «	13-16	4. «	34-36	3. «	21-23
5. «	17-19			4. «	24-26
6. «	20-22	5. Jezdra	1-3	5. «	27-29
		6. «	4-6	6. «	30-34
7. 2. O car.	1-3	7. «	7-10	7. «	35-37
8. «	4-6	8. Nemija	1-3	8. «	38-40
9. «	7-9	9. «	4-7		
10. «	10-12	10. «	8-11	9. «	41-43
11. «	13-16	11. «	12-13	10. «	44-46
12. «	17-19			11. «	47-49
13. «	20-22	12. O Jestiri	1-3	12. «	50-52
		13. «	4-6	13. «	53-57
14. «	23-25	14. «	7-10	14. «	58-60
15. 1. Dnev.	1-3	15. O Jovu	1-3	15. «	61-63
16. «	4-6	16. «	4-8		
17. «	7-9	17. «	9-11	16. «	64-66
18. «	10-14	18. «	12-14	17. «	67-69
19. «	15-17			18. «	70-72
20. «	18-20	19. «	15-17	19. «	73-75
		20. «	18-20	20. «	76-80
21. «	21-23	21. «	21-23	21. «	81-83
22. «	24-26	22. «	24-26	22. «	84-86
23. «	27-29	23. «	27-30		
24. 2. Dnev.	1-3	24. «	31-33	23. «	87-89
25. «	4-7	25. «	34-36	24. «	90-92
26. «	8-10			25. «	93-95
27. «	11-13	26. «	37-39	26. «	96-98
		27. «	40-42	27. «	99-103
28. «	14-16	28. Psalam	1-3	28. «	104-106
29. «	17-19	29. «	4-6	29. «	107-109
30. «	20-22	30. «	7-11		
		31. «	12-14	30. «	110-114

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

April	Maj	Jun
1. Psalam 78,43-56.	1. Psalam 103.	1. Psalam 121.
2. Psalam 78,57-72.	2. Psalam 104,1-18.	2. Psalam 122.
3. Psalam 79.	3. Psalam 104,19-35.	3. Psalam 123.
4. Psalam 80.	4. Psalam 105,1-15.	4. Psalam 124.
5. Psalam 81.	5. Psalam 105,16-31.	5. Psalam 125.
6. Psalam 82.	6. Psalam 105,32-45.	6. Psalam 126.
7. Psalam 83.	7. Psalam 106,1-16.	7. Psalam 127.
8. Psalam 84.	8. Psalam 106,17-32.	8. Psalam 128.
9. Psalam 85.	9. Psalam 106,33-48.	9. Psalam 129.
10. Psalam 86.	10. Psalam 107,1-21.	10. Psalam 130.
11. Psalam 87.	11. Psalam 107,22-43.	11. Psalam 131.
12. Psalam 88	12. Psalam 108.	12. Psalam 132.
13. Psalam 89,1-13.	13. Psalam 109,1-16.	13. Psalam 133.
14. Psalam 89,14-26.	14. Psalam 109,17-31.	14. Psalam 134.
15. Psalam 89,27-39.	15. Psalam 110.	15. Psalam 135.
16. Psalam 89,40-52.	16. Psalam 111.	16. Psalam 136,1-13.
17. Psalam 90.	17. Psalam 112.	17. Psalam 136,15-26.
18. Psalam 91.	18. Psalam 113.	18. Psalam 137.
19. Psalam 92.	19. Psalam 114.	19. Psalam 138.
20. Psalam 93.	20. Psalam 115.	20. Psalam 139.
21. Psalam 94.	21. Psalam 116.	21. Psalam 140.
22. Psalam 95.	22. Psalam 117.	22. Psalam 141.
23. Psalam 96.	23. Psalam 118,1-14.	23. Psalam 142.
24. Psalam 97.	24. Psalam 118,15-29.	24. Psalam 143.
25. Psalam 98.	25. Psalam 119,1-34.	25. Psalam 144.
26. Psalam 99.	26. Psalam 119,35-63.	26. Psalam 145.
27. Psalam 100.	27. Psalam 119,64-90.	27. Psalam 146.
28. Psalam 101.	28. Psalam 119,91-117.	28. Psalam 147.
29. Psalam 102,1-14.	29. Psalam 119,118-143.	29. Psalam 148.
30. Psalam 102,15-28.	30. Psalam 119,144-176.	30. Psalam 149.
	31. Psalam 120.	

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U APRILU 2013. GODINE

MESTO	DATUM			
	5.	12.	19.	26.
Strumica , Đevđelija	19,00	19,08	19,17	19,26
Radoviš, Kavadarci	19,02	19,10	19,19	19,28
Pirot , Veles, Prilep, Bitolj	19,04	19,12	19,21	19,30
Kladovo, Negotin , Bor, Zaječar, Knjaževac, Niš, Leskovac, Vranje, Kumanovo, Skoplje	19,06	19,14	19,23	19,32
Paraćin, Kruševac , Priština , Tetovo, Debar, Ohrid	19,08	19,16	19,25	19,34
Jagodina , Kosovska Mitrovica, Đakovica, Prizren	19,10	19,18	19,27	19,36
Vršac, Alibunar, Kovin, Smederevo, Požarevac, Smederevska Palanka, Kragujevac , Kraljevo, Novi Pazar, Peć	19,12	19,20	19,29	19,38
Srpska Crnja, Pančevo, Beograd , Arandjelovac, Čačak , Berane	19,14	19,22	19,31	19,40
Kikinda, Zrenjanin , Valjevo, Ruma, Užice, Pljevlja, Kolašin, Podgorica , Bar, Ulcinj	19,16	19,24	19,33	19,42
Senta, Bečež, Vrbas, Novi Sad , Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Loznica, Zelenika	19,18	19,26	19,35	19,44
Subotica , Bačka Palanka, Sombor, Kula, Dalj, Vukovar, Bačka Topola, Šid, Bijeljina, Tuzla, Sarajevo , Foča, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	19,20	19,28	19,37	19,46
Beli Manastir , Osijek , Vinkovci, Mostar, Metković, Mljet	19,22	19,30	19,39	19,48
Slavonski Brod, Derвента, Doboj, Zenica, Pelješac	19,24	19,32	19,41	19,50
Podravska Slatina , Jajce, Slavenska Požega, Banja Luka , Livno, Hvar, Korčula	19,26	19,34	19,43	19,52
Virovitica, Daruvar, Prijedor , Bosanska Gradiška, Nova Gradiška, Split, Brač, Vis	19,28	19,36	19,45	19,54
Koprivnica , Bjelovar, Drvar, Knin , Šibenik	19,30	19,38	19,47	19,56
Ormož, Čakovec, Varaždin , Sisak, Bihać, Biograd	19,32	19,40	19,49	19,58
Murska Sobotica, Ptuj, Celje, Krapina, Zagreb, Karlovac, Slunj, Gospić, Zadar, Dugi otok	19,34	19,42	19,51	20,00
Maribor , Slovenj Gradec, Rogaška Slatina, Zidani Most, Rab, Pag	19,36	19,44	19,53	20,02
Dravograd, Mežica, Ljubljana , Rijeka , Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	19,38	19,46	19,55	20,04
Kranj, Postojna, Pula	19,40	19,48	19,57	20,06
Kranjska Gora , Jasenice , Gorica, Koper, Rovinj	19,42	19,50	19,59	20,08

POČETAK SUBOTE U MAJU 2013. GODINE

MESTO	DATUM				
	3.	10.	17.	24.	31.
Strumica , Đevdelija	19,29	19,38	19,46	19,53	19,59
Radoviš, Kavadarci	19,31	19,40	19,48	19,55	20,01
Veles, Prilep, Bitolj	19,33	19,42	19,50	19,57	20,03
Pirot , Vranje, Kumanovo, Skoplje , Ohrid	19,35	19,44	19,52	19,59	20,05
Knjaževac, Niš , Leskovac, Tetovo, Debar	19,37	19,46	19,54	20,01	20,07
Kladovo, Negotin , Bor, Zaječar, Priština , Prizren, Đakovica	19,39	19,48	19,56	20,03	20,09
Paraćin, Kruševac , Kosovska Mitrovica	19,41	19,50	19,58	20,05	20,11
Jagodina , Novi Pazar, Peć	19,43	19,52	20,00	20,07	20,13
Vršac, Kovin, Smederevo, Požarevac, Smederevska Palanka, Kragujevac , Čačak, Kraljevo, Berane, Podgorica , Ulcinj	19,45	19,54	20,02	20,09	20,15
Alibunar, Pančevo, Beograd , Aranđelovac, Užice, Bar	19,47	19,56	20,04	20,11	20,17
Valjevo, Pljevlja, Zelenika	19,49	19,58	20,06	20,13	20,19
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Novi Sad, Ruma, Sremska Mitrovica, Šabac , Foča, Bileća, Trebinje, Dubrovnik, Bogatić	19,51	20,00	20,08	20,15	20,21
Senta, Bečež, Vrbas, Kula , Bačka Palanka, Šid, Bijeljina , Loznica, Sarajevo , Mljet	19,53	20,02	20,10	20,17	20,23
Subotica , Bačka Topola, Dalj, Vukovar, Tuzla, Vinkovci, Mostar, Metković, Pelješac	20,05	20,04	20,12	20,25	20,25
Osijek , Dobož, Zenica, Korčula	20,07	20,06	20,14	20,27	20,27
Beli Manastir , Derвента, Slavonski Brod, Jajce, Livno, Brač, Hvar	20,09	20,08	20,16	20,29	20,29
Podravska Slatina , Slavonska Požega, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Split, Vis	20,11	20,10	20,18	20,31	20,31
Virovitica, Daruvar, Nova Gradiška, Prijedor , Drvar, Knin, Šibenik	20,13	20,12	20,20	20,33	20,33
Bjelovar , Biograd	20,15	20,14	20,22	20,35	20,35
Koprivnica , Sisak, Slunj, Bihać, Gospić , Zadar, Dugi Otok	20,17	20,16	20,24	20,37	20,37
Ormož, Čakovec, Varaždin , Krapina, Zagreb , Karlovac, Pag, Maribor , Celje	20,19	20,18	20,26	20,39	20,39
Murska Sobota, Zidani Most, Rijeka	20,21	20,20	20,28	20,41	20,41
Crikvenica, Krk, Lošinj, Rogaška Slatina	20,23	20,22	20,30	20,43	20,43
Dravograd, Mežica, Kranj, Ljubljana , Postojna, Rovinj, Pula	20,25	20,24	20,32	20,45	20,45
Jesenice , Koper, Gorica	20,27	20,26	20,34	20,47	20,47
Kranjska Gora	20,29	20,28	20,36	20,49	20,49

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U JUNU 2013. GODINE

MESTO	DATUM			
	7.	14.	21.	28.
Strumica , Đevđelija	20,02	20,07	20,08	20,09
Radoviš, Kavadarci	20,04	20,09	20,10	20,11
Veles, Prilep , Bitolj	20,06	20,11	20,12	20,13
Pirot , Kumanovo, Skoplje , Ohrid	20,08	20,13	20,14	20,15
Leskovac, Vranje, Tetovo, Debar	20,10	20,15	20,16	20,17
Zaječar, Knjaževac, Niš , Priština , Prizren	20,12	20,17	20,18	20,19
Kladovo, Negotin , Bor, Kosovska Mitrovica, Đakovica	20,14	20,19	20,20	20,21
Paraćin, Kruševac , Peć	20,16	20,21	20,22	20,23
Jagodina, Kragujevac , Kraljevo, Novi Pazar, Berane, Ulcinj	20,18	20,23	20,24	20,25
Požarevac, Smederevska Palanka, Čačak , Kolašin, Podgorica , Bar	20,20	20,25	20,26	20,27
Vršac , Alibunar, Kovin, Smederevo, Arandelovac, Užice, Pljevlja, Zelenika	20,22	20,27	20,28	20,29
Pančevo, Beograd , Valjevo, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,24	20,29	20,30	20,31
Srpska Crnja, Zrenjanin , Ruma, Šabac , Foča	20,26	20,31	20,32	20,33
Kikinda, Bečej, Novi Sad , Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Sarajevo , Mostar, Metković, Mljet, Pelješac	20,28	20,33	20,34	20,35
Senta, Bačka Topola, Kula , Vrbas, Bačka Palanka, Šid , Tuzla, Korčula	20,30	20,35	20,36	20,37
Subotica , Sombor, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Doboje, Zenica, Hvar	20,32	20,37	20,38	20,39
Beli Manastir , Osijek , Slavonski Brod, Derventa, Jajce, Livno, Split, Brač, Vis	20,34	20,39	20,40	20,41
Slavonska Požega, Banja Luka	20,36	20,41	20,42	20,43
Podravska Slatina , Daruvar, Bosanska Gradiška, Prijedor , Nova Gradiška, Drvar, Knin, Šibenik	20,38	20,43	20,44	20,45
Virovitica, Biograd	20,40	20,45	20,46	20,47
Koprivnica , Bjelovar, Sisak, Bihać, Gospić , Zadar, Dugi otok	20,42	20,47	20,48	20,49
Zagreb , Čakovec, Varaždin , Slunj, Pag	20,44	20,49	20,50	20,51
Murska Sobota, Ormož, Krapina, Karlovac, Rab	20,46	20,51	20,52	20,53
Maribor , Ptuj, Celje , Zidani Most, Rogaška Slatina, Rijeka , Pula	20,48	20,53	20,54	20,57
Dravograd, Mežica, Kranj, Ljubljana , Postojna, Koper, Rovinj	20,50	20,55	20,56	20,59
Jesenice , Gorica	20,52	20,57	20,58	21,01
Kranjska gora	20,54	20,59	21,00	21,03